

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Yalçın Tosun

Mesafenin Şiddeti

ÖYKÜ

YAPI KREDİ YATIRIMLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

MESAFENİN ŞİDDETİ

Yalçın Tosun (Ankara, 1977) Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu. Aynı üniversitede özel hukuk doktorasını tamamladı. İlk kitabı *Anne, Baba ve Diğer Ölümcül Şeyler* (2009) ile Notre Dame de Sion Edebiyat Ödülü'nü, ikinci kitabı *Peruk Gibi Hüzünlü* (2011) ile Sait Faik Hikâye Armağanı'nı aldı. *Dokunma Dersleri*'nin (2013) ardından yayımlanan dördüncü öykü kitabı *Bir Nedene Sunuldum* (2015) ise Yunus Nadi Öykü Ödülü'ne layık görüldü. İlk şiir kitabı *Kendini Tutan Su* 2016'da yayımlandı.

**Yalçın Tosun'un
YKY'deki kitapları**

Anne, Baba ve Diğer Ölümcül Şeyler (2009)
Peruk Gibi Hüzünlü (2011)
Dokunma Dersleri (2013)
Bir Nedene Sunuldum (2015)
Mesafenin Şiddeti (2020)

YALÇIN TOSUN

Mesafenin Şiddeti

Öykü

YAPI KREDİ YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Yapı Kredi Yayınları - 5620
Edebiyat - 1616

Mesafenin Şiddeti / Yalçın Tosun

Kitap editörü: **Murat Yalçın**
Düzeltili: **Filiz Özkan**

Kapak tasarımı: **Nahide Dikel**
Sayfa tasarımı: **Mehmet Ulusel**
Grafik uygulama: **İlknur Efe**

Baskı: Asya Basım Yayın Sanayi Tic. Ltd. Şti
15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B Güneşli - Bağcılar / İstanbul
Telefon: (0 212) 693 00 08
Sertifika No: 36150

1. baskı: İstanbul, Temmuz 2020
ISBN 978-975-08-4732-5

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2020
Sertifika No: 44719

Bütün yayın hakları saklıdır.

Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 161 Beyoğlu 34433 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 Faks: (0 212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
facebook.com/yapikrediyayinlari
twitter.com/YKYHaber
instagram.com/yapikrediyayinlari

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

İçindekiler

Makaslar • 7
Çok Mutsuz Ama Çok Neşeliydik • 13
Primadonnanın Ölümü • 18
Rüya Fotoğrafçısı • 31
Lunapark • 36
Piç • 38
Bu Işık Hiç Sönmeyecek • 46
Biraz Rakı, Biraz Votka • 52
Kamış, Su ve Bazı Bilinmezler • 60
Üç Çingene Kız • 65
Bütün Hikâyeler Kırık • 72
Beden • 82
Uvertür Şarkıcı • 86
Süpürge Satıcısı • 92
Gün Işırken İkisi • 99
Çok Üşüyen Kadınlar • 110

Makaslar

Çocuktum, beni bir gece sahil yolundaki lunaparkta unutmuşlardı.

(Beş yaşında, avuç içi kadar bir oğlan.)

Akşam sahil gezmesindeyken aniden fırtına patlayınca, o karmaşa içinde unutup gittiler beni.

(Dağılarak çil yavrusu gibi kaçıştılar hatta.)

Arkalarından bakakaldım, sesim içimde boğuldu, bağıramadım.

(Annemin hızla sallanan baldırlarıyla, sarıya durmuş topukları.)

Fırtınaysa o güne kadar görülmemiş cinsinden.

(Paslı sahil kasabası lunaparkının hemen kapısındaaydım.)

Ağaçlar önümde eğilmeye başladı.

(Daha içeri yeni girmiştik oysa.)

Birbirine çarpan salıncak zincirleri arasında.

(Atlıkarıncaya doğru gidiyordum ben.)

Çıgliklar atarak kaçışan kasaba kızları her yanda.

(Onlar kaçarken dalga geçen yeni yetme oğlanların kirli bakışları.)

Korku dolu çıgliklarında gene de kırçılı bir neşe.

(Kızlar ve yeşillenmeden soluvarecek erken ümitlerini taşımaktan yorulmuş güzelim etekleri.)

Beklenmeyenin getirisi o yalandan, abartılı heyecana durmuşlardı.

(Benim de eteğim vardı, sünnetten sonra giymiştim, pipin acımasın demişti annem.)

Yanımdan hızla geçerken değiyorlar, çarpıyorlar ama bakmıyorlardı bana.

(Ablamın eteğiymiş o, bir daha da geri vermedim.)

Yağmur falan yoktu ortada.

(O etekle nasıl da mutlu, döner döner dönerdim.)

İnsanları neredeyse uçuran rüzgâr ağaçların koca koca dallarını koparıyordu.

(Dönerken iyice hızlandığımda ve eteğimin desenleri birbirine karıştığında mutluluktan gözlerim dolardı.)

Çaresizlikten kaldırım taşlarının üzerine oturdum.

(Hızımın doruk noktasına ulaşacakken, ablamdan sıkı bir dayak gelirdi, her seferinde.)

Nasıl kaybolmuşlardı birden, nasıl unutmuşlardı beni de kalıvermiştim o tufanın orta yerinde?

(Peki, babam eteğimle beni ilk ne zaman görmüştü?)

“Unutmuşlardı” diyorum çünkü kalabalıklardı.

(Kalabalık aileler daha da korkunçtur aslında.)

Babaannem dışındaki bütün kadınlara âşık dedem ve belasına âşık babaannem.

(Belki de sevilmediğindendi korkunçluğu babaannemin, “Yavrumun yavrusu, yarısı yılan yavrusu” diye severdi beni.)

Gözleri birer yanaşılmaz kıyı olan annem.

(Eteğimi o vermişti bana, saçımı okşayarak ve de gülümseyerek.)

Beni “aslan oğlum” diye seven ama nedense her hareketimi endişeyle süzen babam.

(Ona eskiden ama çok eskiden güvenmiştim ben.)

Babamın “Erkek Fatma” diyerek gururla sevdiği ablam.

(Eteğimle dönüşlerimi kıskanırdı da döverdi, belki de.)

Sonra amcalarımla karıları, onların toraman, erkek çocukları.

(Onlar etek giymediler ama sıklıkla köşelerde sıkıştırdılar beni.)

Hepsi çekip gittiler aniden kopan o fırtınadan kaçmak için, beni unuttuklarının farkına bile varmadan.

(Babam, babam da mı gitmişti?)

Yoksa unutmadılar da bilerek mi bırakıp kaçtılar beni orada?

(Babam da gitmişti elbet, en çok o gitmişti hatta.)

Çöktüm kaldım kaldırımın üstünde, ne yapayım.

(Pipimin ucunun kesilmesine o zorlamadı mı beni?)

Önce kulaklarım uğuldadı, bağırmaya çalışsam da sesim fısıltıyla çıkıyordu.

(Sünnetçi ayakucumda durmuş pis pis sırtıyordu, amcalarım da bacaklarımdan tutup sıkılmışlardı.)

Toz duman içinde göz gözü görmezken evlerine varmak için panikle koşturuyordu herkes ve kimse beni duymuyordu.

(Sünnetçinin makasları vardı boy boy, hatırlıyorum, babamsa kollarımdan tutmuş, hep bir ağızdan söylenen şarkılara neşeyle eşlik ediyordu.)

Oysa akşam gezisi ne güzel başlamıştı.

(Bir süre sonra sünnetin yaraları iyileşse de çıkarmadım ben o eteği.)

Ufacık bir esinti bile yoktu sahil yolunda.

(Kahverengi bir basma etekti, ufarak, sarı çiçekleriyle.)

Ellerde dondurmalar ve çekirdekler, bütün aile, deniz kenarındaki yolda.

(Dedim ya, eteği geçirdiğim gibi evin ortasında fırl fırl dönmeye başladım.)

Her şey sakinken birden deli bir rüzgâr çıkınca, ardından bir de fırtına patlayınca ve ben yapayalnız fırtınanın göbeğinde bırakılınca...

(Ben döndükçe eteğimin sarı çiçekleri de savrulu savruluverirdi.)

Öyle çok şaşırdım ve korktum ki ağlayamadım.

(Babaannem yine eteğimden söz açarak babama kızıyordu.)

Ben pek ağlayamam zaten.

(“Hep anası bunu böyle yapıyor oğlum.”)

Uçup gitmemek için bir çöp kutusuna tutundum.

(“O anası yok mu yılan, yılan!”)

Sıkı sıkı sarıldım sonra.

(“Oğlan kısmı entari mi giyer, nerede görülmüş bu?”)

İnsanlar uzun ince solgun gölgeler misali yanımda geçip gitmeye devam ettiler.

(Babam babaannemin karşısında susuyordu, ben yutkunuyordum.)

Yağmur hâlâ başlamamıştı ama rüzgâr iyice şiddetlenmişti ve hâlâ kimse ama kimse beni görmüyordu.

(Babam o kadar çok sustu ki ben korktum.)

Sonra bir kadın ve bir erkek durdu başımda.

(Birden kalktı, hışımla eteğimi –evet artık benim eteğimdi o– tuttu getirdi.)

Tanıyorlarmış beni, komşumuzmuş onlar, kolumdan sıkıca kavradılar.

(Elinde bir makas, gözlerinde alevlenmiş bir hınç.)

Kucağına aldı sonra komşumuz beni, kapkara sakallı bir adamdı.

(Anlamıştım, kesecekti babam eteğimi, gene içim düğümlendi, ağlayamadım.)

Sakallı adamla zayıf karısı koşmaya başladılar iyice coşan rüzgârı yarmaya çalışarak.

(“Tamam ana,” diyordu, “haklısın ana. Giymeyecek bu lanet entariyi bir daha” –entari diyorlardı eteğime onlar, ben kızıyordum.)

Sakallı adamın kucağında yol alırken, sert sakallar burnumu gıcıklıyordu ve ben babamı düşünüyordum.

(Annem mutfaktaydı ama biliyordum ki aslında yanımdaydı.)

Beni en çok babam unutmış gibi geliyordu o korkunç fırtınanın ortasında, hatta belki... bırakmış.

(Babaannemin gözleri annemi gizleyen mutfığa kilitlenmiş, dudağında küfür misali bir gülümseme.)

Komşularla birlikte bizim eve vardığımızda bir tek annem evdeydi.
(Babam bağırdı, çağırdı, kesti paramparça etti eteğimi, yine de gıkım çıkmadı, ağlamadım.)

Sarıldı annem, kemiklerimi acıtana kadar sıkı sıkı sarıldı.
(En çok anneme kızdı, bana bir kez bile bakmadı, sonra çekti gitti.)

Herkes karmaşa içinde beni bir başkasının aldığını zannetmiş, o kadar kalabalık olunca.

(Annem geldi hızla topladı her tarafa saçılmış etek parçalarını, babaannemin yüzüne bile bakmadı, sonra geldi bana sarıldı.)

Beni sahildeki lunaparkta unuttuklarını eve gelene kadar fark etmemişler, sonra belki onlar yokken gelirim diye annemi evde bırakıp hepsi birden aramaya çıkmışlar.

(Hiçbir şey demedi annem ama konuşuyordu benimle, ben duyuyordum.)

Tam o sırada babam geldi, saçı başı dağılmış nefes nefese.

(Ben babama çok küsmüştüm ama seviyordum da.)

Yüzümden öptü öptü, “Öldün sandık oğlum” dedi, ben öylece durdum, ne öptüm ne ağladım.

(Güvenmiyordum artık ona ama seviyordum da.)

Komşular bizdeydi hâlâ, kendilerinden ince bir gurur duyarak bana bakıyorlardı.

(Yaptıklarını unutmuyordum ama seviyordum da.)

Annem, babam sevinç içinde onlara ikramda bulunup teşekkürler ediyorlardı.

(Beni unuttu –hatta belki bıraktı– diye en çok ona kızgındım ama seviyordum da.)

Sakallı adamın yanında sessizce oturan karısına kaydı gözlerim.

(Kötüydüm, haindim, kırkıttım ama seviyordum da.)

İncecikti, çirkindi de, al bir basma giymişti, sarı çiçekleri benimkine benzeyen.

(Hep makaslar, makaslardan oldu baba.)

12 Mesafenin Şiddeti

Aklıma eteğim düştü, onun içinde dönerken duyduğum mutluluğu düşündüm, burnum sızladı.

(Beni senden makaslar uzaklaştırdı baba.)

Beş yaşında avuç içi kadar bir oğlandım ben, usulca kalktım komşu kadının yanına gittim.

(Sonra birçok başka şey yaşansa da aramızda...)

Dağ gibi durdum önünde bir süre, kıpırdamadım.

(En çok o makaslardandı.)

Sonra sarı çiçekli al basma eteğini çekiştire çekiştire ağlamaya başladım.

(Baba.)

Çok Mutsuz Ama Çok Neşeliydik

“Yüzüm aktı benim,” dedi, “yaşlandım.”

“Yoo,” diye yalan söyledim acemice, “iyi görünüyorsun.” Biraz gözüm seğirdi, ne zaman yalan söylesem, böyle.

Dalga geçercesine gülümsedi. Sinirlendiriyordu beni bu alaycı gülüş. Belki de niyeti sürekli alay etmek değildi, doğası gereği alaycıydı gülüşü. Yaralı da olsa bir kuşanmaydı, zırrtı. Rahatsız olsam da ses etmiyordum.

Baktım durgunlaştı, “Daha yaşın kaç ki Sevtap Abla” diye ekledim. Sonra dediğime pişman oldum. Yaşını biliyordum çünkü. Yani bilmiyordum da tahmin ediyordum. Üç aşağı beş yukarı anamın yaşında olmalıydı. Ben daha bebekken ölmüş anamın yaşasaydı olacağı yaşta yani.

Elini kaldırdı, sabah kokan denizin öte yanındaki tepeleri gösterdi.

“Bak,” dedi, “orada otururdum sen yaşlardayken. Kutu gibi, bahçeli bir evde. Ev dediysem gecekondtu. Ama evdi bana, hem de ne ev. Her yanına kanaviçeler, naylondan da olsa danteller serdirdim. Yere de rengi kaçmış ama bana dünyanın en güzeli gelen o pırtık kilimi. Bir sevgilim vardı. Uzun yol otobüs şoförü. Baksan kara kuru, fasulye sırtığına benzer bir şeydi ama fena tutulmuştum işte. O tuttuydu evi de. Beni bir süredir çalıştırmıyordu. Bütün gün pencerenin önünde oturur, etrafı izler, onun gelmesini beklerdim. Yollarda olmadığı zamanlarda hiç aksatmaz, akşam oldu mu, bazen kapıdan bile olsa uğrardı. Evliydi biliyordum, hiç gizlememişti ki.”

Sana geliyordum Sevtap. Nasıl mutluydum seni nihayet göreceğim diye. Gaza abanıyordum daha evvel varmak için koduğumun şehrine. Küfretmeme kızmanı bile seviyorum be Sevtap. Dudağını büze büze parmak sallamanı, bazen küsüp bakışlarına o kahpe uzakları koymanı. Kahpe dediysem lafın gelişi, darılma sakın. O gün de içim içime sığmıyordu. Benimkini köye göndermiştim, anası hastaymış, ondan

çağırışlar. Bunu duyunca bende bir sevinç baş vermesin mi hemen. Yüreğim pırpırlandı. Bütün gece kalacaktım ya yanında, içim içime sığmıyordu.

Sonra durdu ve söylediğine inanmamışçasına ekledi:

“Evet, hayal etmesi güç ama benim de sevgililerim oluyordu bir zamanlar...”

Yine aynı gülüş. Ama bu kez, iğnesi sanki kendine daha bir dönük.

“Neden inanmayayım ki abla,” dedim, “istesen şimdi de olur.” Elimi gözüme götürdüm.

Gülmedi bu kez. Öksürdü, fena öksürdü. Bir sigara yaktı. Dumanını yüzüme doğru savurdu. Iskartaya çıkartıldığından beri çalıştığımız evin temizliğini yapıyor, ayak işlerine koşturuyordu Sevtap Abla. Yaşlanıp uzun zamandır beklediği ama gelmemesini ümit ettiği o sona artık varmış olan tüm orospular gibi omuzları çökmüş, dişleri dökülmüş, diğer kızların acımayla karışık bir gün ona benzeyeceğiz korkusuyla görmezden geldikleri yaralı bir hayaletle dönüşmüştü sanki. Ancak istediğine, istediği zaman görünen bir hayalet... Bana görünüyordu işte, ben de korkudan gebersem bile hâlâ bakabiliyordum onun gözlerine.

Mahalleye vardığımda akşam oluyordu, havada hain bir pus... Nedense içim üşüdü, kestirmeden gideyim dedim. Hem sana daha çabuk varma hesabı yapıyordum. Ne zamandır yarım duran inşaatın içinden geçiverdim. Hani şu Niğdeli bakkalın oğluna yaptırdığı ama bir türlü bitiremediği iki katlı ev var ya. Orası işte. Geçmez olaydım Sevtap, ayaklarım kırılıydı da geçmez olaydım.

“Çabuk alevlenen bir adamdı. Bana hiç el kaldırmadı gerçi. Sıkıysa kaldırırsaydı, ben zamanında herkesin ölesiye korktuğu Şişeden Sezai’yi dövmüş kadını, biliyorsun. Hem de diğer pezevenklerin gözü önünde. Ama bana dokunmasa da bazen karısını döver, gelir anlatırdı. Köpek gibi pişman, çocuk gibi ağlamaklı. Bela okur, uzaklaştırdım ondan o zaman, tamamen kaçamasam da. Karısına kötü davranmasından, gelip bunu bana anlatmasından, suratındaki o ağlak ifadeden nefret ederdim. Ne kadar kızsam, iğrensem, uzaklaştırsam da, yine de sevişirdik gecenin sonunda. Eh, o yaşlarda ne yaparsan yap iş gelir sevismeye dayanır, bilirsin, böyledir bu işler.”

Yine yanaklarım alevlendi. Sevişme lafı en çok bizim gibilere dokunur zaten. Derininde bir yere bir kor üflenmişçesine titreyiverir insan. Durdum bir an, sonra denize çevirdim başımı, ne olursa olsun halden anlayan denize.

Bir köşede gördüm onu, buruşturulup atılmış bir bez, bir paçavraydı sanki, öylece kıvrılmış boylu boyunca yatıyordu. Biraz yaklaştım, yüzüne bakınca hemen tanıdım. Hani şu boş arazide hep top peşinde koşan güzel yüzlü, fındık burunlu yavrucağ... Sonra diğer köşeye attım kendimi. Donup kalıverdim orada, ne oradan ayrılabilir ne oğlanın yanına gidebiliyordum... Mıh gibi durdum da durdum.

“Sakallarını yanaklarıma sürtmekten hoşlanırdı en çok. Babası da onun yanaklarına sürtermiş sakallarını küçükken. Annesini ya da kendisini dövmediği zamanlarda, keyfi yerindeyse kucağına alır öyle severmiş oğlunu. Hoşuna gidermiş bizimkinin bu yabancı olduğu yakınlık. Bazı geceler yarı uykusunda da yanaklarındaki bu sertliği hissedermiş de cesaret edip gözlerini açamazmış ama. Korkarmış, ne bileyim öyle anlattıydı bir kere. Bir daha da hiç sözünü açmadıydı.”

Bunları söylerken sesi değişiyor, sanki konuşan küçük bir kız çocuğuna dönüşüyor. Bu nedense öfke uyandırıyor bende. Sevtap Abla'nın, zamanında aynı anda üç evde birden çalışmış o heybetli kadının yılların artığı bir posaya dönüşmesindeki bu hız canımı sıkıyor bir yandan. Tek izin günümüzde deniz kenarında oturmuş, zavallı geleceğimi onun titreyen, tütünün iyice sararttığı parmaklarında görüyorum sanki. Şu yaşadığım zamandan daha kötüsü de olabileceğini gösteriyor bana her anında. İşte bu yüzden yavaş aksın istiyorum zaman, mümkün olduğunca yavaş aksın.

Çok fenaydı Sevtap'ım çok... Yırtık pırtık pantolonu dizlerinde. Anladım, kirletmişler sabiyi. Gözleri hâlâ açıktı yavrucağızın, canlı gibi bakıyordu. Kafasının kenarından kan şıp şıp yerdeki çerçöpün üstüne damlıyordu. Hiçbir şey yapamadım, hiçbir şey...

Bir süredir ellerine bakıyordu ama akli başka yerdeydi sanki. Ben de susuyordum. Şu otobüs şoförünü düşünüyordum şimdi, tam olarak neye benzediğini, neden ayrıldıklarını, birbirlerini nasıl sevdiklerini, Sevtap Abla'nın bu hayattan kurtulduğunu sandığı

o günlerde yaşadıklarını, adamın yaşayıp yaşamadığını, yaşıyorsa neler yaptığını...

Tiz bir çığlığında o en yırtıcı martının, irkilircesine dikleşti Sevtap Abla. Gözlerine bulutların gölgesi vuruyordu. Mavisinin çığlığı böyle zamanlarda kayboluyor, gençken insanların onu neden o kadar dayanılmaz bulduğunu daha bir anlayabiliyordum.

“Çocukları çok severdi; çocuğu olmuyordu sanırım, ondan mıdır bilmem... Sokaktaki kir pas içindeki sümüklü çocukların yüzünü çeşmede yıkar, cebinde her zaman tertemiz taşıdığı beyaz mendiliyle siler, yanaklarından öper gönderirdi. Cebine birkaç kuruş koymayı unutmuyarak. Pencerenin önünden izlerdim onu; çocukların başını okşarken gözlerine hiç görmediğim bir acıma, bir yumuşaklık bulaşır. Zor tanırdım koynuma aldığım, gecelerce vahşice sevdiğim adamımı. Bak ne diyeyim sana, aslında çok mutsuzduk ikimiz de dibine kadar, ama bir taraftan neşeliydik de. Anlıyor musun? Mutsuzluğumuzun neşemizi baltalamasına izin vermiyor, teselliyi birbirimizde arıyorduk.”

Sonra sigarasını kökledi, yere atarak ayağının altında ezdi.

Orada, iyice çökmeye başlayan karanlığın ortasında bıraktım zavalıyı, üstünü bile örtemedim. Karaktersiz bir puştum işte, ne yaparsın Sevtap'ım, hem de en korkağından. Sadece ağladım, katıla katıla ağladım orada. Sonra koşmaya başladım. Nefessiz kalana kadar, sana varana kadar koştum da koştum. Belki unuturum, aklımdan çıkar sandım ama çıkmıyor be, çıkmıyor işte.

Ne güzel, sevmişsin be Sevtap Abla demek istedim ama onun yerine “Sonra ne oldu abla, neden ayrıldınız?” dedim.

“Ayrılmadık,” dedi, “ayrıldılar. Gecenin bir yarısı mahallenin erkekleri aldılar götürdüler onu. Bir çocuk inşaatta tecavüz edilip öldürülmüş mahallede, bundan bildiler. Biri inşaattan çıkarken görmüş bizimkini, sonra başka birine söylemiş, o biri başka birine... Mahallede de mimliyiz. Orospuyla şerefsiz tokmakçısı diye bakıyorlar bize, biliyorum. Nereye gitsek her şeyi önce bizim gibilerden bilirler zaten. Ellerinde ateşlerle geldiler o gece. Birden gürültüye uyandığımda o çoktan kalkmış, üstünü giyiyordu. Sanki bekliyordu adamları. Uzun zamandır bekliyordu. Onlar kapıyı yumruklarken son bir kez dönüp bana bakışını bir görseydin, boynunu büküp.

Hiçbir şey demedi, sadece uzun uzun baktı. Bir daha da haber almadım ondan. Bildiğim kadarıyla hiç kimse alamadı.”

Sustuk.

Deniz ve kuşları da sustu.

Derin bir nefes aldı, ağzını açtı ama konuşmadı.

Primadonnanın Ölümü

DARIA

Çocukken annemi çok fazla görmedik. Avusturyalı dadımız Ursula'yla büyüdük diyebilirim. Ben ve ikiz kardeşim Arya. Ursula deyince de aklıma ilk önce hep upuzun bacakları gelir. Nedense büyüyünce benim de öyle uzun bacaklarım olacak sanıyordum. Oysa, ne yazık ki, annemin kalın bilekli, kütük bacaklarının aynıyla ödüllendirildim genç kızlığımda. Annem günlük hayatındakine benzer şekilde sahneye de hep uzun eteklerle çıkardı, yıllar sonra kendisiyle aynı bacaklara sahip olduğumda anlayabildim bunun sebep-i hikmetini. Ne acıdır ki sesim ona hiç benzememiş, kargalara rahmet okutur. Keşke bacakları yerine sesini alsaymışım. Hâlâ bir şansım var ama Arya'yı da unutmamak lazım. Annem belki ona bırakır sesini. Ne de olsa onun adını Arya, benim adıma da –müzikten nasibimi alamayacağım daha ben bebekken içine doğmuş olmalı ki– Daria koymuş. Adım bile ikiz kardeşimin adıyla uyumlu olsun diye seçilmiş işte. Beni şu tuhaf dünyada daha iyi ne anlatabilir ki?

Arya hep biraz daha kayırılmıştır gibi gelir bana. (Gerçi ikizi olup da aksini düşünene rastlamadım daha.) İnsan anne de olsa kendine daha çok benzeyeni ayrı tutuyor demek ki. Dünyanın yazılı olmayan, hatta annelerin tümünce ağızbirliği etmişçesine reddettikleri kurallarından biri de bu olmalı. Turne dönüşlerinde ya da çok bunaldığı için ara verip birkaç gün yanımıza kaçtığında daha fazla hissederdim bu kayırma durumunu. Oysa Arya'nın da ahım şahım bir sesi yoktur. Yine de *Madame Butterfly*'dan öğrendiği birkaç aryayı –elbette söylemesi nispeten en kolaylarını– söyleyip durdu yıllardır evire çevire. Hem de annemin karşısında, cahil cesareti işte. Bense sevgili kızı şarkı söylerken hep annemin yüzüne bakardım, o sırada neler hissettiğini anlamak için. Yüzünün kıvrımlarında aniden değişebilecek hiçbir detayı kaçırmak istemezdim. Oysa değil o zaman, onunla geçirdiğimiz anların herhangi

birinde hissettiklerinin yüzüne yansıdığına pek şahit olmadım. Sanki sahnede yken yaptığı hep aşırıya kaçan o makyajlar yüzünde kalıcı bir hasara yol açmışçasına ya da rolü gereği taktığı masklardan birini yüzünde unutmuşçasına mimiksizdi annem. Hâlâ da öyledir aslında ama son zamanlarındaki mimiksiz hali o korkunç hastalığından kaynaklanıyor. Zavallım dikip gözünü öylece bakıyor tavandaki ince işlemelere, bazen günlerce tek bir söz söylemeden. Bırakın şarkı söylemeyi, ağzını oynatıp içinden birkaç cümle çıkaran kadar akla kararı seçiyor. O zamanlarda yüzünün büründüğü o amorf hal içimizi burksa da, bize dokunacak ve hayatımızın geri kalanını şekillendirecek o kararı bekliyoruz. Ağzından, kendisi bu dünyadan uçup gittikten sonra o muhteşem sesiyle ne yapılacağına dair seçimi hakkında ipucu veren bir sözcük çıkıverir diye sabırla ve ümitle dikiliyoruz başında bir tanecik annemizin. Ne de olsa onun her bir sözü bizim için en nadide mücevherlerden kıymetlidir.

Her zaman böyleydi bu.

Ve de hep öyle olacaktır.

ARYA

Bu kez çok ama çok heyecanlı ve ümitliyim. Anneciğim için yeni bir aria hazırladım: “*Mon cœur s’ouvre à ta voix.*” Ne çok severdi bu arıyı canım annem, nasıl hem uysal, hem şiddete meyyal bir duruşla söylerdi de, sesi kızıl kadifeden bir kanadın çıplak tene dokunması misali dokunurdu seçkin kalabalığı oluşturan seyircilerin kalplerine. Uzun zamandır çalışıyorum bunu batırmamak için. Elbette onun sesine, tekniğine, duygusuna yaklaşmam mümkün değil. Ama bir nebze olsun etkilense, hasta yatağından azıcık doğrulup göz ucuyla eğilip yüzüme bir bakıverse, son zamanlarda iyice dumanlanan gözlerinden ufacık bir onay ya da beğeni esintisi geçse nasıl da dünyanın en mesut evladı oluverirdim. (Daria’ya belli belirsiz bir bakış atmayı da unutmazdım tabii o an. Annemin sesini, o eşsiz mirasını hak edenin kim olduğunu bir kez daha, hem de bu kez kesin bir zaferle yüzüne çarpmış olurum, fena mı?)

Küçükken annemle babamın –ışıklar içinde uyusun, tam bir İtalyan beyefendisiydi, ben şarkı söylerken yüzüme nasıl bak-

tıklarını hiç unutamam. Rikkatle ama her daim hayal kırıklığına uğramaya hazır bir tedirginliğin eşliğinde. Bekledikleri ve belki bu kez olmaz dedikleri o ân mutlaka gelir, önünde sonunda ya detone olur, ya sesimdeki o münasebetsiz çatlağa yenilir ya da notaları karıştırırdım. Böylece Daria'nın zevkten yarı kapanmış gözkapakları önünde, öyle ya da böyle hayal kırıklığına uğrattırdım onları. Sonuçta Daria kadar yeteneksiz değildim belki, ama annemin dehasının yanına bile yaklaşamayacağımı daha sekiz dokuz yaşlarındayken çok derinden duymuş, anlamıştım. Yine de son notalar süzülünce ufarak ağzımdan, önce anneciğim gelir başıma ufak bir dokunuş armağan ederek viskisini tazelemek için içki konsoluna çark ederdi. "Aferin benim güzel kızıma" ya da "Çalışmaya devam, çok daha iyi olacaksın" türünden cümleleri duymayı beklemekten çoktan vazgeçmiştim zaten. Onları babacığım yalnız kaldığımızda kucığına oturtur, fısıldardı kulağıma.

Bir onun kucığında unutturdum bütün çocuk yalnızlığımı, bir onun kucığında.

URSULA

Hanımefendi çok sinirlidir ve konuşmayı pek sevmez. Hep böyleydi aslında. İşe girmeden önce yaptıkları mülakatta da pek konuşmamıştı ama bakışlarıyla anlatmıştı bana işimin kolay olmayacağını. Onun yerine beyefendi konuşmuş, hanımefendinin işi nedeniyle turnelere çıkacağını, kendisinin de sık sık ona eşlik edeceğini, ikizlerin sorumluluğunun üzerimde olacağını söylemişti. Hanımefendiye göre çok yumuşak, sakın, iyi huylu bir adamdı kendisi. İkizleri görür görmez çok sevdim, birbirinin neredeyse aynısı iki küçük kız. Ama elbette göstermedim sevgimi, bu bizim meslekte en çok dikkat edilmesi gereken şeylerden biridir. Sevgiyi göstermekte cimri davranılmazsa başarısızlık garantidir. Karşımda birbirinden ayrılması çok güç iki sevimli küçük kız duruyordu ve ben tüm ciddiyetimle ikisini baştan ayağa süzüyordum. Çok benziyorlardı benzemesine ama birbirlerinden ne kadar farklı olduklarını anlamam için biraz zaman geçmesi gerekiyordu.

İlk aylar zor geçse de bir süre sonra işime alıştım, hatta sevmeye başladım. Geride bıraktığım ailemi çok özleyiyor, onlara uzun mektuplar yazıyordum sık sık. Ama bunun dışında pek bir sıkıntım yoktu. Hanımefendi bana söylendiği üzere uzun turnelere çıkıyor, beyefendi de genellikle onunla birlikte gidiyordu. Kızlarla aram iyiydi, onlarla sadece Almanca konuşuyor, elimden geldiğinde bu yeni dili kavramalarını sağlamaya çalışıyordum. Ne de olsa benden beklenen görevlerden biri, belki de en önemlisi buydu ve görev söz konusu olunca benim için akan sular durur.

Şimdi geçmişe dönüp baktığımda bir günü çok net hatırlıyorum. Baharın kiraz çiçeklerini coşturduğu o ilk vakitlerinden biriydi, kızlarla salondaki masif ceviz masanın üstünde Almanca çalışıyorduk. O sıralar ikisiyle de aram oldukça iyiydi, Arya'nın bana karşı beslediği ve bir türlü bitip tükenmeyecek düşmanlığı başlamamıştı henüz. Hanımefendiyle birlikte çıktıkları turneden nedense beyefendi tek başına dönmüştü. Kapıyı sürpriz diye bağırarak açışı, bize gülümseyerek bakışı, kızları sıkı sıkı kucaklayışı, hepimizi palas pandıras toparlayıp gezintiye çıkarışı dün gibi hatırımda. Mutluyduk hepimiz mutlu olmasına ama beyefendinin bakışlarında farklı bir şeyler seziyordum. Dalıp dalıp gidiyordu. Öğleden sonrayı parkta geçirdik, o sırada kızlar kaydıraktan kayıyorlardı, biz de tam karşılarındaki bankta yan yana oturuyorduk. Dalıp gitmeleri uzamaya başlayınca dayanamadım, iyi misiniz, diye sordum, belki haddimi de biraz aşarak. (Böyle kişisel sorular sormanın uygunsuzluğu sık sık vurgulanmıştı aslında, aldığım mürebbiye eğitimi boyunca.) İyiyim, iyiyim merak etme, dedi, gülümseyerek. Ve eliyle elimin üstüne pat pat diye vurdu. İlk kez bana dokunmuştu beyefendi ve olabildiğince dostane bir dokunuştı bu, iyi olduğuna dair bir onaylama vurgusu taşıyordu. Ama hissetmişim işte bir kere parmaklarını tenimde ve bana öyle gelmişti ki başka bir şeyler daha vardı bu dokunuşun içinde: Bir gerilim, bir özlem, bir şeyleri gizleme çabası. Kafam karışmıştı, kalktım kaydırağın üstünde kavgaya tutuşmuş kızları ayırmak için yanlarına seğirttim. Yol boyunca arkamdan beni izleyen gözlerini hissediyordum. Bundan öyle emindim ki dönüp arkama bakmadım bile. Anısı öyle tazedir ki bende, o banktan kaydırağa kadar giderken beni takip eden gözlerin üzerimde bıraktığı o sevecen

yumuşaklığı hâlâ en derinimde, en karanlığımda, kırk kat örtümün altında özenle saklarım.

Aynı günün gecesi, çocukları yatırdıktan bir süre sonra odamın kapısı çalındı. Daria kâbus gördüğünde bazen odama gelirdi, o yüzden önce o geldi sandım. Ama bir odaya girerken kapı çalmayı bir türlü öğretememiştım ki ona ben. Bunu hatırladığımda kapıyı çoktan açmışım bile. Beyefendi elinde viski kadehi, gömleğinin üst düğmeleri açık, kapıda dikiliyordu. Ben sormadan içeri girdi, kapıyı kapattı, yatağımın üstüne oturdu ve kadehini yere bırakarak başını ellerinin arasına sıkıştırdı. Şaşkınlıktan donakalmışım. Neyiniz var, diyebildim sonunda. Gel yanıma otur anlamında elini yatağın üstüne koydu. Çekine çekine oturdum. Birden uzun zamandır bu ânı bekliyormuşçasına hanımefendi hakkında hızlı hızlı konuşmaya başladı. Artık iyice çekilmez olduğundan, bitmez tükenmez kaprislerinden bıktığından, uzun zamandır aynı yatağı bile paylaşmadıklarından, bu sert, bu kalpsiz kadının erkeklerden hoşlandığından bile emin olmadığından söz açtı. Utançtan yanaklarım alev alev yanmaya başlamıştı, çünkü bunları bilmeye hiç hakkım yoktu. Susun lütfen diyecektim konuşabilseydim o an, neden anlatıyorsunuz bunları bana? Patronlarımdan biriyle – hem de gecenin bir yarısı yatağımda, yanı başımda oturan, boğazı kurudukça viskisini yudumlayan ve açık düğmelerinin altından yayılan terine karışmış parfüm kokusuyla içimi gıdıkladığından habersiz beyefendiyle– bu tür konuşmalara girmek, benim için kabul edilemez bir şeydi. Boğazımı temizledim, ağzımı açıp tam bunlardan söz edecektim ki dilini birden ağzımda hissettim. Ölü bir balık misali öylece duruyordu ağzımda. Ne yapacağımı bilemeden kalakaldım öylece. Baktı ki ben karşı koymadım, birden canlandı sonra o balık, beni de şaşırtacak bir şekilde benimkiyle buluştu.

Uzun zaman devam etti bu böyle. Hanımefendi biliyor muydu, bilmiyor muydu hiç anlayamadım. Haberi vardiysa da bana hiç belli etmedi. Arya'nın gitgide artan düşmanlığı dışında evde hiçbir değişiklik hissetmedim.

Seviyordum beyefendiyi, çok seviyordum.

DARIA

Arya'nın odasından gelen seslere tahammül edemiyorum artık. Günlerdir “*Mon cœur s'ouvre à ta voix*”i çalışıyor. Hem de Callas'ın kaydını döndüre döndüre dinleyerek. Bu kendini bilmezlik karşısında ancak, onun her zaman olduğu gibi kendini rezil edeceği zafer ânımın getireceği tatmini düşünerek biraz rahatlayabiliyorum. Ama o ânı hayal etmenin keyfi bile maalesef iyice nükseden baş ağrımı geçirmeye yetmiyor. Aslında beceriksizliğini kendi de uzun zaman önce fark etti ama pes etmiyor. Aklı sıra anneciğimi etkileyerek sesini ona bıraktıracabileceğini sanıyor. Annemin mesleğini primadonna olarak zirvedeyken bıraktığından beri neredeyse hiç kullanmadığı o billur, o hükmedici, o önünde eğilmekte hiçbir zaman bir beis görmediğim sesini. Oysa annem benim sanatçı duyuşumun ne kadar güçlü olduğunun her zaman farkındaydı sevgili kardeşim. Sen o yeteneksizliğinle asla doğru çıkaramadığın notaların altında ezilirken, ben müzik tarihi üzerine yaptığım doktora ve uluslararası saygın dergilerde art arda yayımladığım makalelerle annemin güvenini haklı çıkarmanın gururunu yaşıyordum.

Bu akademik çalışmalarda Ursula'dan öğrendiğim Almanca'nın faydasını ne kadar çok gördüm anlatamam. Ursula, Arya'nın Almanca karşısındaki beceriksizliğini çok kısa sürede kavradığından mı onu kendi haline bırakmıştı yoksa onun huysuzluklarından mı sıkılmıştı bugün bile bilmiyorum. Ama aralarında her zaman hissedilen bir gerilim olmuştur, hâlâ da pek sevmezler birbirlerini. Ursula, anne ve babamın zoruyla Almanca derslerine Arya'yı da katardı elbette, ancak tüm o ders saatleri boyunca sadece benimle ilgilenir, bu zor dilin hakkını ancak benim vereceğimi bildiğinden tüm dikkatini benim üzerimde toplardı. Arya da zaten ders boyunca Ursula'yı hiç dinlemez, zorunda olmadıkça yüzüne bile bakmaz, ders bittiğinde yanıma yaklaşarak kadın hakkında ağza alınmayacak sözler söylerdi. Onu sevdiğim için beni hainlikle suçlardı ama bunun nedenini hiç anlamazdım. Bizi, aramızdaki bu özel bağı, Almanca dersleri boyunca kurduğumuz yakınlığı kıskandığını düşünürdüm. Sonunda dayanamayıp Arya'nın Ursula'ya ne kadar kötü davrandığını söylediğimde annemin bakışlarını unutamam. Hiçbir şey

söylememiş ya da yapmamış sadece gözlerini halının desenlerine dikerek uzun uzun dalmıştı.

ARYA

Babamın kucağı deyince anlatmamak olmaz, o zamanlar, küçükken biz yani, bir gün babamı Ursula'yı kucağına oturtmuş, kollarıyla sıkı sıkı sarmış ve kulağına bir şeyler fısıldarken yakalamıştım. Ama bu sahnede beni büyüleyen ve olduğum yere mihlayan şey sahnenin şoke ediciliği değil, Ursula'nın babamın kucağındayken bizimle olduğu kişiden tamamen farklı görünmesiydi. Orada her zamanki, kendi kültürüne özgü bir biçimde kuşandığı mutlak otoritesinden sıyrılmış halde duruyordu; öyle korkmuş, sinmiş hatta donakalmış. Çocuk aklımla o an, Ursula'nın da incinebilir bir insan olduğunu hissetmiştim ve bu bana içimi aniden ısıtan bir mutluluk dalgası hediye etmişti. Ama mutluluğum kısa sürdü, biri kolumdan hızla çekerek dikizlediğim kapı aralığından hızla uzaklaştırdı beni. Kolumdan tutup çeken annemdi ve mutfağa kadar canımı acıtacak şekilde sürüklemeye devam etti. Mutfağa vardığımızda da beni tek başıma çıkmakta zorlandığım tabureye oturttu. Hiçbir şey söylemedi, sadece parmağını ince dudaklarına götürerek tuhaf bir şekilde gülümsedi. Gördüklerimin aramızda kalması gerektiğini anlatıyordu bana. Kafamı salladım, aferin kızıma dercesine başıma dokundu. Tuhaftır, Ursula bizler büyüyene kadar, hatta babam öldükten sonra bile yıllarca evimizde çalışmaya devam etti, adeta aileden biriymişçesine muamele gördü. Hâlâ da bizimle yaşamaya devam ediyor aslında, artık eskisi kadar faal olmasa da. Annemin isteği üzerine sadece onun bakımıyla ilgileniyor artık. Onunla bir bebekmişçesine özenle ilgileniyor.

Bana gelince, gördüğüm o manzarayı arada sırada hatırlasam da, anneme söz verdiğim üzere Daria da dahil olmak üzere kimseyle paylaşmadım.

Hâlâ da içimde mühürlü tutuyorum o resimleri.

Şimdi çalışmaya devam etmeliyim, bir kez olsun mükemmelce söylemeliyim çalıştığım aryayı. Adıma ve elbette anneciğimin beynelmilel şanına layık bir biçimde, Daria'nın o ukala gözlerini

ağlamaktan şişmiş bir halde yakalayabilmek için, o Ursula canavarının her zamanki gibi bir tanecik Daria'sını teselli ederkenki ezik büzük zavallılığını görebilmek için bir de elbette.

“*Mon cœur s'ouvre à ta voix*” anneciğim, gerçekten senin sesini her duyduğumda kalbimin tüm kapıları sesinin önünde açılıyordu benim de, tıpkı bu aryadaki gibi. Ne eksik, ne fazla. Eh ben de, öyle bir söyleyeceğim ki bu sefer, senin kalbin de nihayet bana açılacak, sadece bana. Belki yanına yaklaşmamı isteyecek, hayatım boyunca aradığım o okşayışı saçlarıma armağan edeceksin. Sonrasında da, o en değerli hazineni kime emanet edeceğine dair yüreğinde hiçbir şüpheden kalmayacak böylelikle.

Benim canım anneciğim.

URSULA

Beyefendi öldüğünde benim de büyük bir parçam öldü. İlk erkeğimdi o benim, başka da olmadı zaten. O da olmasaydı bu dünyadan öyle geçip gidecektim. Kimsenin okumaya değer bulmadığı, ezelden mühürlenmiş bir zarftaki mektup misali, adresini bulamadan, rüzgârda savrula savrula.

Soğuk kilisedeki törende duygularını gizlemede pek mahir olan hanımefendi de dahil herkes üzgün görünüyordu, bir tek Arya kızgın gözleriyle sürekli bana bakıyordu. Cenazeden sonra haftalarca konuşmadı benimle. Mecbur kalmadıkça tek bir kelime bile etmiyor, konuşurken yüzüme bile bakmıyordu.

Yıllar geçtikten sonra, hanımefendi jübilesini yapıp kendini dış dünyadan soyutlayarak tamamen eve kapatınca ve bir de üstüne bu uğursuz hastalığa yakalanınca benim işim tamamen onunla ilgilenmek oldu. Kızlar büyümüştü ne de olsa. Hanımefendi kendini zorlarsa konuşabiliyordu aslında ama her zaman olduğu gibi konuşmamayı tercih ediyordu. Kızlar annelerinin etrafında dört dönüyor, sürekli bir ihtiyacı olup olmadığını soruyor, hanımefendinin isteği doğrultusunda kendisinin her şeyiyle benim ilgilenmemi tuhaf bir kayıtsızlıkla izliyorlardı. Arya başta buna itiraz edecek olmuş ancak annesinin bakışlarıyla buluşur buluşmaz pişman olarak konuyu değiştirmişti.

Bunca zaman boyunca sadece birkaç kez konuştu benimle hanımefendi. Birinde tam olarak şöyle dedi:

“Kocamın seni hiçbir zaman sevmediğini bilmelisin.”

Bunu sırtüstü yataırken ve gözleri tavana dikilmiş bir halde ben kollarını ve bacaklarını lavantalı suyla silerken, birdenbire söyleyivermişti. O kadar kısık sesle söylemişti ki başta ne söylediğini anlamamıştım. Anladığımdaysa o çoktan kapatmıştı kendini, ben de onu yüzüstü çevirip temizlemeye devam ettim. Zaten ne diyebilirdim ki. Beyefendinin beni sevip sevmediğini gerçekten bilmiyordum, işin tuhafı umurumda bile değildi. Ben onu sevmiştim, bu da bana yetiyordu. Yine de sözlerindeki katılık, sesindeki acımasızlık tonu içimde benim bile varlığından haberdar olmadığım bir yeri kanatmıştı.

Nadir konuşmalarımızın bir diğeri hanımefendi ölmeden önce gerçekleşti. Arya'nın annesi için uzun zamandır hazırlanıp özel olarak seslendirdiği o eserden sonra konuştu benimle. Arya zaman zaman zorlanarak da olsa icrasını yeni bitirmiş ve Daria'nın aşağılayıcı bakışları altında öylece duruyordu. Annesinden bir onay, bir gülümseme, belki bakışlarıyla bile olsa bir okşanma dileniyordu sanki. Baktı ki herhangi bir yorum gelmiyor, izin isteyip ikisi birden çıktılar odadan. Omuzlarını düşürmüş kapıdan yavaşça çıkan Arya'nın o kısıtlı yeteneğine rağmen yıllardır pes etmemesi benim içimde şefkate benzer bir duygu yaratsa da annesi bu konuda ne düşünüp ne hissediyordu hiçbir zaman bilemedim.

Hanımefendi birden bana baktı, eliyle yanına yaklaşmamı istedi.

Gittim, kulağıma doğru fısıldayacakmışçasına eğildi.

Orada öylece beklerken bu işe neden devam ettiğimi düşündüm. Hanımefendinin her şeyi bilmesine rağmen, kendisine bakmam için neden beni seçtiğini... Bu şekilde intikam aldığını mı sanıyordu acaba? Oysa onunla ilgilenmek beni rahatsız etmiyordu. Beyefendi yıllar önce ölüp gitmişti buralardan. Arya'nın düşmanca davranışlarındaysa hiçbir eksilme olmamıştı. Sadece Daria'ya duyduğum sevgi miydi o halde beni burada tutan? Sanmıyorum. Gidecek bir yerim olsaydı belki giderdim. Ama ailem

çoktan ölmüştü ve kendi ülkeme dönsem burada olduğumdan daha yabancı hissedecektim muhtemelen.

Aklımda bu düşünceler, hanımefendinin başucunda eğilmiş bekliyordum. Belki de unutmuştu az önce beni yanına çağırdığını, gözleri bir noktaya sabitlenmiş, hiçbir şey yapmadan duruyordu şimdi. Hanımefendinin sesini hiç canlı dinlemediğim geldi birden aklıma. Birkaç cızırtılı plak kaydı dışında duymamıştım herkesin konuştuğu o eşsiz, o heybetli sesi. Beyefendinin o sese âşık olduğunu biliyordum, her şeyi o sesin başlattığını. Sonra kızların ikisinin de bu sesi nasıl delicesine istediklerini. Nedense ikisi de bunu hak ettiğini, anneleri bir gün öldüğünde o muhteşem sesi kendisine bırakacağını hayal ediyordu. Hanımefendiyse hâlâ susuyordu. Bir süre daha eğilmiş bir halde beklemeye karar verdim.

Nihayet zorla da olsa konuştuğunda sedef işlemeli kutuyu getirmemi istedi. Sonra ekledi: “Biliyorum çok vaktimin kalmadığını, o yüzden birazdan en değerli varlığımı bu kutunun içine koyacağız ve sen onu gözlerimin önünde şömineye atıp yakacaksın. Aryaya piyano çalışımı bırakıyorum, böylece kendini ve sesini geliştirebilir. Daria’ya ise Yunancamı ve İtalyancamı. O da çalışmalarını daha da derinleştirebilir sanıyorum. Hepsi yazılı vasiyetnamemde.”

Bunu söyler söylemez ağzını açtı, kolyesinin içinde gizlediği ucu sivri yakut yüksüğü işaret parmağına takarak boğazına soktu, boğazına kaçmış bir kılıcı çıkarırcasına sesini özenle çıkardı, kutuya koyarak bana uzattı. Gözleriyle, hadi, dedi.

Duraksamadan dediğini yaptım, şömineye gözümü kırpmadan attım kutuyu ve yatağın ucunda durdum. Sedef işlemeli kutu yanarken sevinçle parlıyordu hanımefendinin gözleri. Daha önce herhangi bir şey için böylesi sevindiğini görmediğim o gözler, gecikmiş bir zafere ya da intikama nihayet ulaşmışçasına ısl ısl parlıyordu. Sanki uzun zamandır bu ânı bekliyordu ve üzerinden çok büyük bir yük kalkmıştı.

O ses onundu işte, ona bahşedilmişti ve bu muhteşem, bu ulvi hediye istediğince bir son verme hakkı da sadece ona aitti.

Sedef işlemeli kutu tamamen kül olmuştu ki, kocaman belerttiği, sevinçten ve daha kim bilir hangi duygulardan yaşarmış gözlerini yumuverdi hanımefendi. Dudaklarında hâlâ tuhaf bir

gölümseme. Öyle üzuldüm ki, saçlarını okşamak istedim. Cesaretim olsa yapacaktım bunu. Gözlerimden iki damla yaş aktı onun yerine. Kızlara bu haberi nasıl vereceğimi, nasıl perişan olacaklarını düşündüm hemen. Sonra yıllardır hevesle bekledikleri mirasın ikisine de bırakılmadığını öğrendiklerinde ne hissedeceklerini, ne yapacaklarını hayal etmeye çalıştım. Özellikle de Dariacığın tabii ki. Sesini böyle yok etme nedenini de yazmış mıdır vasiyetnamesine acaba hanımefendi? Her ihtimale karşı hemen bir yalan uydurdum hazırda tutmak için. Yeri ve zamanı geldiğinde hanımefendinin o güzelim, o eşsiz sesini yok etmesinin nedeninin bunun her iki kızı için de daha iyi olacağını düşünmesi olduğunu, ayrıca sevgili kızları arasında bir ayırım yapmanın kendisi için nasıl imkânsız olduğunu ölmeden hemen önce bana söyleyiverdiğine dair bir şeyler geveleyecektim. Böylece bu ikiyüzlü, huysuz, bu tüm büyük sanatçılar gibi ölümüne bencil primadonnanın anne olarak kızlardaki hatıralarını biraz da olsa temiz tutacak, o habisin anda hanımefendinin gözlerinde gördüklerimle lekelenmekten kurtaracaktım.

Öyle ya da böyle bu noktada benim de buradaki işim artık bitiyordu. Nereye gidecek, ne yapacaktım hiçbir fikrim yoktu. Ama bunları düşünmek istemiyordum o anda, hiçbirini düşünmek istemiyordum. Hanımefendinin üstünü örttüm, etrafa biraz çekidüzen verdim. Sonra odama gidecek, elimi yüzümü yıkayacak, üstümü değiştirecek kızlara haber verecektim.

Odama girer girmez hanımefendinin “Seni hiçbir zaman sevmeydiğini bilmelisin” diyen sesi çınladı kulaklarımda. Bunu söyleyişindeki soğukluğu, duygusuzluğu, acımasızlığı bir kez daha tartmaya çalıştım. Yine de kızamıyordum ona ama bu gece yaşadıklarımızdan sonra artık acıyordum. Zavallı kadın diyordum sürekli içimden, zavallı kadın. İnsan birine kızmayı engelleyebiliyor ama acımasını engelleyemiyordu tuhaf bir biçimde.

Birden avucumun sıkmaktan acıdığını fark ettim ve orada tuttuğum şeyi hatırladım. Nedenini tam olarak bilmiyorum ama el çabukluğuyla sedef kutuyu ateşe atmadan hemen önce hanımefendinin sesini kutudan çıkararak saklamıştım. Terlemiş elimi heyecanla açtım, oradaydı işte. Yıllardır hepimizin hayatını o ya da bu şekilde etkilemiş o ses oradaydı. Merakla baktım, nasıl iğrenç,

buruşmuş, ölü bir fetüs misali uzanıyordu. Beyefendinin bir zamanlar âşık olduğu, kızların ömürleri boyunca hayalini kurduğu, hanımefendinin tüm hayatı boyunca bir nişaneymişçesine tüm o zehirli kibrine bahane ettiği şeyi avucumda tutuyor olmak tüm vücudumu irkiliyordu.

Gözlerimi kapadım, nereye atsam nasıl yok etsem diye düşünürken, neden bilmiyorum yüzümü ekşiterek bir anda boğazıma yerleştiriverdim hanımefendinin sesini. Dediğim gibi planlamamıştım bunu, kendim de şaşırdım. O artık benim içimde, benim boğazımdaydı. Benim bir parçam olmuştu. Ne benden nefret eden Arya, ne o çok sevdiğim Daria, ne de yatağında ölü bir şekilde uzanmış hanımefendi, hiçbiri değil, ona ben sahiptim artık. İçimde bir kıvanma oynaşmaya başladı o an. Odamda yalnız kaldığımda sadece kendime mırıldanacağım aryları düşündüm. Belki beyefendinin hayali tam da o sırada gelirdi bir yerlerden, ben bülbüller misali şakırken saçlarımı okşardı, eskiden yaptığı gibi. Kızlar uykularında annelerinin sesini duymuşçasına huzursuzca bir yandan ötekine dönerlerdi. Ben odamda söyledim arylarımı, asla yüksek sesle olmasa da... Hayatında hiç sesini yükseltmemiş biri olarak bu mırıldanışlar yeterdi bana. Hiç ağzımı açmasam bile, onun orada, boğazımda, bana ait olduğunu ve bunu sonuna kadar hak ettiğimi bilmek içime uzun yıllardır uzak kaldığım bir huzur bağışlıyordu. Bir tamamlanmışlık, bir olmuşluk, gecikerek de olsa nihayet bağışlanmış bir tatmin duygusunu anımsatıyordu.

Huzur sözcüğü aklımdan geçer geçmez beyefendinin ansızın eve döndüğü o gün geldi aklıma. Çocuklarla parka gidişimiz, onların şen kahkahaları, insanların beni bu ailedeki güzel ve sadık eş, fedakâr anne sanıp sanmadıklarını düşünerek buna hem sevinmem hem de anında utanarak kızarmam. Sonra beyefendinin o gece odama ilk kez girdiği ân... Ağzımızda oynaşan balıklarımızın tuzu, birbirine dolanan terli parmaklarımız, sonra bacaklarının bacaklarımın üstündeki ağırlığı. Sabaha karşı birlikte ağlamamız. Mutluluk değil de neydi bu?

Yatağın o zaman oturduğum yerine oturdum. Etrafıma baktım. Şimdi de o geceyi hatırlatırcasına yarı açık perdeden sızan sokak lambasının ışığı dolmuştu odama, umursamaz bir turuncuya bo-

30 Mesafenin Şiddeti

yamıştı tüm duvarları. Ve beyefendinin sevecen yüzü, o iri gözleri yanımdaydı sanki yeniden, yıllar sonra.

Dayanamadım başımı omzuna dayadım. Ter kokusuna karışmış erkeksi parfümünü içime çektim. Bir damla düşmeye durdu gözümün ucunda.

Sonra iyice yaklaştım ve yeni sesimle ilk sözlerimi beyefendinin kulağına fısıldadım.

Rüya Fotoğrafçısı

Truman Capote'ye,

Aysel, bir süredir ağzına doğru dürüst bir yemek koymamıştı. Oğlu öldüğünden beri. Çocuğu ölen anneler başka bir şeye dönüşürler, ağaç, bulut, toprak gibi bir şeye. İnsandan öte, yüreği dağlanmış olmasına rağmen duyusu herkesten derin, korkutucu ama bir o kadar narin bir yaratıktır o artık. Saydamdır gözkapakları, sanki hiç uyumazlar. Ama içleri geçiverirse bir ara, hani gecenin sabaha ulaşacağı o kısacık anda, biraz kayarlarsa bilinmez alevli gayya kuyusuna... Birkaç saniyelik bir rüyanın zift misali çökmüş ağırlığıyla hemen uyanıverirler. Onu mu görmüşlerdir rüyalarında? Sahiden o mudur onca ateşin, kargaşanın, boğuntunun ortasında suya benzer gülüşüyle bir serinlik, bir ferahlık, bir taze nefes bağışlayan, bir an için bile olsa?

Komşusu Maraşlı Hanife Ana'nın büyük gelini Çorak Hacer, kaç göz etmiş de çağırmişti mutfağın serinine. Zavallı kadına evleneli beş yıl geçmesine rağmen bir türlü çocuğu olmadığından bu lakabı takmışlar, o da bu durumun yarattığı baskıdan olmalı, hiç itiraz etmeden sahiplenivermişti, ne yapsın. İlk duyduğunda biraz olsun üzölmüş müydü yoksa üzölmek aklına bile gelmemiş miydi, bilinmez. Bilinen tek şey o artık herkes için Çorak Hacer olmuştu ve bununla yaşamaya alışmaktan başka bir çaresi yoktu.

İşte yine, her zamanki o ivedi, o kesik kesik devinimleriyle mutfağın köşesinde kıpırdanıp duruyordu Çorak Hacer. Aysel elindeki boş çay bardaklarıyla dolu tepsiyi yere bıraktı, Hacer'in çukurlarından bir an önce çıkmak istermişçesine dört dönen çipil gözlerine bakarak durdu. Hacer ise tam karşısında durmasına rağmen Aysel'in kendisini gerçekten gördüğünden emin olamadı. O meşum olaydan beri alışıkıttı onun bu hülyalı, bu darmadağın hallerine o yüzden iyice yaklaştı kadına. Kolundan tutup usulca çekti, Aysel önce bir irkilir gibi oldu, sonra yerdeki sedirin üstüne oturdular.

“Aysel Ablam, sen ayrısın herkesten, biliyorsun çok severim seni. Kör olasıca kaynanamın elinden kaç kere aldın, o öküz kocasıyla oğullarının gazabından kaç kere koruyup sakladın beni, o yüzden demeden duramadım.”

Sonra bir yutkunma. Hacer, elinin tersiyle alnında biriken terleri silerken tedirgince dudaklarını ısıırıyordu.

“Hanidir söyleyeceğim sana ama emin olamıyorum. Ne bileyim, yanlış anlarsın diye. Hem boş yere ümit verirsem sana ömür billah affetmem kendimi. Ama söylemezsem de içim içimi yiyip durur...”

Aysel boş gözlerle bakıyordu Hacer’e. Oradayken aslında orada değildi. Söylenenleri duyuyordu duymasına da, sözcükler zihninde ve kalbindeki odacıklara ulaşmadan rüzgârda savrulan küller misali toza dönüşerek etrafta uçuşup kayboluyordu. Oğlunun mezarına indirilirkenki resmi hiç gitmiyordu gözünün önünden. Tam o anda, körpecik beden soğuk toprağa sunulurken yere batasıca burnu kaşınmıştı, aklından hiç çıkaramıyordu bunu. Burnunu kesip atmak istemişti. Sonra, eve döndüklerinde kıtlıktan çıkmışçasına yemek isteyen erkekler. Bir de onlara sofraya hazırlamıştı o haldeyken. Kocası, kocasının babası ve kardeşleri, köyün neredeyse tüm erkekleri yer sofrasına haldır huldur çöküvermişti. Geberesiceler. Başta kocası olacak o dangalak olmak üzere hepsine bıçaklarla, çatallarla –aruk eline ne geçerse– saldırmak, boğazlarından akan oluk oluk kanla yıkanmak istemiş, onun yerine mutfağın bir köşesinde içine içine ağlamıştı.

Hacer kadının yine dalıp gittiğini fark edince elini aldı, kendi avucunun içine koyarak sıktı.

“Ablam dinle hele şimdi. Geçen gün benimki arkadaşı Halil’le konuşurken duydum. Bu kadın bizim kasabaya yeni gelmiş ama köy köy, kasaba kasaba gezer dururmuş ne zamandır. He valla, kadın haliyle hem de. Uyuman gerekiyormuş yanında ablam, yoksa olmazmış. Ne yapıp edip içinin geçmesi lazımmiş, kısacık da olsa. Merak etme sana bazı kokulu otlar yakıp koklatıyormuş evvelinde, istemesen de kayıp gidiyormuş gözlerin. Sonra sen uyandığında bir zarf tutuşturuyormuş eline.”

Aysel, sen ne anlatıyorsun bacım dercesine boş boş bakıyordu yüzüne. Bu bakıştan ürken Hacer elini kafasına koydu, bir ileri bir geri sallanarak çekildi.

“Ah be ablam, karman çorman anca bu kadar anlatırım bu yarım kafayla ben. Kusura kalma. Yani demem o ki, bu kadının yanında rüyaya yatıyormuşsun, uyandığında eline bir zarf uzatıyormuş. İçinde de bir resim ama aynı essah. Fotoğraf misali yani. Evet, artık rüyanda ne görürsen onu çıkartıp veriyormuş eline... İşte bu Halil de ölmüş anasını çok özler dururmuş, ondan gitmiş bir ümit. Artık rüyasında ne biçimde gördüyse anasını, ayna gibi çıkarıp vermiş kadın bunun eline. Hani belki sen de istersin diye şey ettim, belli olmaz ama. Neyse, demeyeydim sana ölecektim. Dedim, kurtuldum.”

Aysel durdu, hiçbir şey söylemeden, herhangi bir tepki vermeden kalktı. Aklında Hacer’in anlattıkları, kalbi uzun zamandır atmadığı kadar hızla atarken boş çay bardaklarıyla dolu tepsiyi alarak çaydanlığa doğru seğırtti.

Kirli bir kanepenin üzerinde neredeyse hareketsiz yatıyordu şimdi. Gözleri kapalı olsa da uyuyormuşa benzemiyordu. Bir anda çevik bir hareketle zıplayıp uyuduğunu sananları gafil avlayacak sonra da kendisine bile çok yabancı gelen arsız bir kahkaha savuracaktı sanki. Gelmiş geçmiş tüm acıları döve döve sesine yedirecek, duyanların kulaklarından sittin sene silinmeyecek bir kahkaha.

Hareketsizdi hareketsiz olmasına ama gözkapakları, içinde karıncalar dans ediyormuşçasına kıpır kıpır oynuyordu. On beş dakikadır çok derin bir uykunun koynundaydı Aysel, o kadın geniz yakıcı otları burnuna doğru salladığından beri. Büyücü, simyacı, cadı, hortlak, gulyabani... Söylentilerin aksine bunların hiçbirine benzemiyordu kadın. Beyaz saçlı, beyaz tenli ve çekik mavi gözlüydü. Çok uzaklardan gelmişti sanki ve yüzünde kötülüğe dair hiçbir ibare yoktu. Yedi cihanın sırrını gözünün ucunda toplamışçasına biriktirdiği bir sessizliğin içinden geçerek bakıyordu karşısındakine, duruluğu bakir bir dağ gölünü hatırlatıyordu. Aysel’i görür görmez içinin acısını, derdinin özünü en derininde duyumsamıştı. Ama âdeti olduğu üzere hiç konuşmamış, onu elinden tutup lekeler içindeki kanepeye oturttuktan sonra yakıverdiği otları burnuna doğru uzatmıştı. Hiç korkmamıştı Aysel tüm bunlar olurken. Sadece dileğine odaklanmış, kafasını başka şeylerle bulandırmak istememişti. Bu kadın kimdiyse, neydiyse umurunda bile değildi,

hiç fark etmezdi onun için. Tek bir dileği, yüreğini kavuran bitmez bir sızısı vardı. Buraya onun için gelmişti ve küçük de olsa bir avuntu almadan gitmeye de hiç niyeti yoktu.

Hacer, içeri girmesine izin verilmediğinden bekleme odası görevini üstlenen daracık koridorda dikiliyor ve Aysel'i düşünüyordu. Onun bir öğleden sonra evine gelmesini, her zamankinden atak, handiyse sinirli davranışlarını, mutfağın köşesinde kendisini sıkıştırarak kadını görmeye onunla gelip gelemeyeceğini sorduğu ânı. "Gelmem mi ablam, gelmem mi hiç. Sen merak etme. Ben her şeyi ayarlarım, kimsenin ruhu bile duymaz."

Şimdi kim bilir neler görüyordu rüyasında. Belki o kocaman gözlü oğlunu tam da o lanet kuyunun içine düşmeden önce sakince oyun oynarken görüyordu. Ya da kendini, oğlan tam kuyuya düşecekken kolundan tutup çekip kurtarıırken... Önce sıkı sıkı sarılıyordu oğluna, sonra kucağına alıp evlerine dönüyorlardı birlikte. Tabii belki de dalga geçercesine, hatta okkalı bir nah çekercesine tüm ruhuna yayılmış kocaman bir siyahlık görüyordu rüyasında. Bir tövbe bismillah çekti, bu ihtimali aklından hemen kazıdı Hacer. Zaten bir süredir bildiği duaları döne döne okuyor, bitirdiğinde avuç içlerini yüzüne bastırıyor, nefesini, sıcaktan uçuşları iyice tavsamış sinekleri üflercesine koridorun boğucu havasına doğru üflüyordu.

Bir süre sonra kapı yavaşça açıldı. Aralıktan baktı Hacer, Aysel'i hâlâ kanepede uzanır gördü. Eliyle yüzünü kapatmıştı, hâlâ uyuyor muydu, anlamadı. Kapıyı açan kadın neler olduğunu sormaya hazırlanan Hacer'e susmasını işaret ederek yavaşça kapıyı çekti. Şimdi kadın konuşmak için ağzını açtığı anda, uzun zamandır bunu yapmadığından olsa gerek yüzünü buruşturdu. "O çıkana kadar girme içeri" diye fısıldayabildi sonunda. Sonra hiçbir ek açıklamaya gerek duymadan gözden kayboldu.

Kapının açılıp kapandığı o kısacık anda içeri kaçan sarsak sineklerden biri Aysel'in burnuna kondu. Burnunun kaşınmasıyla birlikte yattığı yerden korkuyla fırladı Aysel. Allak bullaktı. Nerede olduğunu anlamak için etrafına göz attı. Sonra başucundaki sehpanın üzerindeki zarfı gördü. Nefes alışları hızlandı. Oğlunu son gördüğü ân geldi aklına, evin kapısından çıkarken saçlarına vuran

güneşi hatırladı. Ana derken ağzının aldığı hali, gözlerindeki kehribar rengi çizgileri, durup dururken gelip boynuna sarılmalarını. Başucundaki zarfa bakarken düşünüyordu tüm bunları. Kapıya doğru çevirdi başını. Hacer'in olmalıydı gördüğü o endişeli gölge. Ona karşı kimseye duymadığı bir minnet duydu.

Tekrar zarfa çevirdi bakışlarını Aysel. Rüyasında ne gördüğünü hatırlamıyordu ama yüreğinde bir ılıklik, başında ve ellerinde tatlı bir ağırlık hissediyordu. Öyle ki, hemen yanı başındaki zarfla arasında sanki kilometrelerce uzaklık vardı, elini kaldırıp da ona doğru uzatamıyordu, bir şeyler buna izin vermiyordu.

Sarsak sinek biraz vızıldadı, yavaşça zarfın üzerine kondu. Ani bir refleksle atıldı Aysel, çevikliğini yeniden kazanan elinin tersiyle kovdu sineği.

Şimdi zarf elindeydi. Onu aldı uzun uzun kokladı, biraz okşadı. Gözlerinde bir ılıklik çaktı birden. Açmayacaktı onu.

Ne zaman açardı ya da hiç açar mıydı bilmiyordu.

Her gün uyandığında onu öpecek, gece başucuna koyup yatacak, bir an olsun yanında ayırmayacaktı.

Ama açmayacaktı.

Kendine çekidüzen verdi, zarfı göğsünün arasına özenle yerleştirerek kapıya doğru yöneldi.

Lunapark

Kaç zaman oldu bilmiyorum, dışarı çıkaracaktım beni. Bodrumun bitmeyen karanlığından.

Önce bağlarımı çözdü, bileklerimi okşadı. İşini bitirir bitirmez, kısık bir sesle söyledi.

“Uslu duracaksın ama.”

Sonra eliyle çenesini yokladı.

“Uslu duracağını biliyorum.”

Ağzımı açtım, uzun zamandır konuşmadığımdan olsa gerek sesim çıkmadı. Başımı salladım usulca. Gülümsedi. Gülümseyince sağ yanağında gamzesi belirliyor, kendimi içine bırakmaktan korkmadığım o gizemli, davetkâr oyuk. Daha da yakışıklı oluyor o zamanlar. Hiç gitmesin istiyorum, cırlıçıplak uyuyalım. Bir süre yan yana yatalım hiç olmazsa. Kokusunu sonra istediğim zaman hatırlayacağım kadar saklayayım içimde. Ama o işini bitirip gidiyor.

Oysa karanlığın koynunda yatarken gelmesini nasıl da bekliyorum – anahtarını kilitte çevirmesini, içeri sakince süzülürmesini, hemen masanın üstüne çıkarak ampulü yavaş yavaş yerine takmasını. O ampulü yanında getiriyor ve giderken de söküp götürüyor. Her seferinde. Çıplak kollarındaki kaslarını belirginleştiriyor bu devinim. Bileğinin ampulü sökecekken giyindiği o oyuncu, kıvrak hareketlere bakarken başım dönüyor. Sırtındaki kaslar nasıl bir şişip bir iniyor bu basit, bu saniyelik hareketin koynunda. Nefes almadan izliyorum. Yeniden karanlığa gömülmeden önce ona ve çevremdeki her şeye bütün dikkatimi vererek bakmaya çalışıyorum. Odada çok fazla bir şey yok, ampul değiştirmek için üstüne çıkılması dışında hiçbir iş görmeyen çıplak masa, köşede bırakılmış bir lamba, ihtiyaç olursa diye üst üste dizilmiş gazeteler, bir de yatağım elbette. Yatağımız. Kenarından ipler sarkan, kirli, korkak, zalim, şefkatli, can yakan, canımı çoğaltan, beni öldüren ve sonra doğurtan. Bazen çıkmadan önce o iplerle yatağa sıkı sıkı bağlıyor

beni, bazense unutmuş gibi yapıyor. Ve sonra, üstüme kilitlenen kapının sesini duyuyorum.

Sesini hatırlıyorum sonra, “uslu duracaksın” derkenki gülümseyişini. Başımı sallamıştım çünkü konuşmayalı çok oldu. Sesimi bir ara kaybetmiş olmalıyım, ne zaman nasıl oldu bilmiyorum. Ama başımı sallıyorum ona, o beni anlıyor. Uslu duracağım diyorum, nereye gidersek gidelim, ne yaparsak yapalım. Seni hiç üzmeyeceğim.

Gözüm karanlığa alışmaya başlarken, beni acaba nereye götürecek diye düşünüp seviniyorum.

Piç

Akın'ı anlatmaya nasıl ve nereden başlasam bugün bile bilemiyorum. Altın sarısı saçları vardı desem, yaşadığımız o bozkır şehrinde bunun yarattığı büyülü tezadın ne kadarını gösterebilir ki bu sözler? Peki, hokka burnu ve hafifçe çekik ela gözlerinin güzelleştirdiği yüzü, o zamanlar varlığından haberdar olmadığım Rönesans tablolarındaki o kibirli melekleri andırıyordu desem, o yüzü her gördüğümde içimin nasıl daha önce hiç bilmediğim bir şekilde ezildiğini anlatabilmiş olur muyum? Bugün bile yalnız kaldığımda canım sıkkınken veya bir şeylerin gerçekleşmesini gönülden dileyceksem çocukluk günlerimde içimden sık sık tekrarladığım o ritüeli yaparken buluyorum kendimi. Gözlerimi kapıyor ve üç kez yineliyorum: Akın, Akın, Akın.

Gözüm hep Akın'da ve onun altı yedi kişilik oğlanlar çetesinde olsa ve mahallemizdeki kızların hiçbirinden hoşlanmasam da, doğuştan gelen ve her birimize bize hiç sormadan hediye edilen meşum cinsiyet etiketi nedeniyle onların oluşturduğu kızlar grubunun –o kötücül grubun– bir üyesi olmaktan kurtulamıyordum. Kötücül dediysem yaşıtımız diğer kızlardan ya da oğlanlardan daha fazla ya da daha az değildi kötücüllüğümüz. Birden fazla çocuğun bir araya gelmesiyle doğuveren o içten gelen, olmazsa olmaz, tekinsiz, neredeyse hayvani dürtüden bahsediyorum aslında. Can yakmanın o bakır rengi, acılı bir haz veren dikenli dokusundan. Keskin, acıtıcı yorumlarla kimi zaman fiziksel şiddete meyyal sözlü saldırılar, bir bakış ya da baş işaretiyle cezalandırmalar... Küçük kızların ve oğlanların oyunlarının başkahramanı olduğu tüm bu hoyrat davranışlarla örülü, güçlü bir hiyerarşinin hüküm sürdüğü vahşi bir hayvan sürüsü. Peki, oğlanlarla kızlar birbirine bu kadar benziyorsa, neden bu kadar meraklıydım kızlarınkinden kurtulup oğlanların sürüsüne girmeye?

Çünkü uymuyordum, uyamıyordum. Hiçbir şekilde diğer kızlar gibi değildim ve hissetmiyordum. Bu da onların içinde kendimi tam bir ayırkotu gibi duyumsamama neden oluyordu.

O küçük kızlardan bu kadar farklıyken yine de onlara uyum sağlama çabamı düşündüğümde sık sık derinlerimde bir yer acıyor, bazense gevrek bir gülümseme yayılıyor yüzüme. O çocuğa hem acıyorum hem de çok seviyorum onu. Ya da şöyle koyayım ortaya, aradan geçen uzun yılların sonunda onu anlayabildiğimi sanıyorum.

Yaşadığım tüm bu karmaşanın arasında biri vardı ki, onu için için kıskanıyordum. Kerem'di adı ve kızlar grubundaki tek oğlandı. Ben oğlanların arasına alınmazken diğer kızların onu grubumuza kabul etmiş olması beni çileden çıkarıyordu ve Kerem'i düşman görmeme neden oluyordu. Başarısızlığımı, demek ki yeterince denenirse yapılması mümkün bir şeyi yapamadığımı yüzüme yüzüme vuruyordu çünkü. Belki ayna vazifesi görüyordu bana. Kendimi sevmediğimden, onu da hiç sevmiyordum. Yine de kendime çok haksızlık etmeyeyim, Kerem'in herkeste olmayan bazı özellikleri vardı ki bunlar kızlar grubuna kabul edilmesini oldukça kolaylaştırmıştı. Annesinin makyaj çantasından yürüttüğü malzemeleri kızlarla –elbette ne zaman bana uzatsa kafamı çevirerek istemediğimi belli ediyordum– cömertçe paylaşıp kuytu köşelerde birlikte deniyorlardı mesela. Ya da oğlanlar her fırsatta “Hop hop Kerem, top Kerem” diye tempo tutarak tezahürat ettiklerinde buna bozulmak yerine bu ağır aksak ritme uyarak inceden kalçalarını kıvırmaya ve göbek atmaya başlayarak tüm kızları güldürüyordu. Kıskanmak bir tarafa, anlayamıyordum da Kerem'i. Doğuştan ona altın tepside sunulan o değerli bileti avucunun içinde ezerek ayaklarının altına atmasındaki sırrı çözemiyordum. Ben onun yerinde olsam kızlara ve onların bu sıkıcı dünyasına dönüp bakmazdım, bütün gün oğlanlarla top koşturur, kavga eder, ağzıma gelen küfürleri kızların yutmak zorunda olduğu gibi içime gömmez, karşımdakinin suratına keyifle haykırırdım. Ama dünyanın adaletli olmadığını kimse söylemiyor çocukken insana. Bunu zamanla, yavaşça ve kanaya kanaya öğreniyoruz her birimiz.

Kıskançlık ve anlayamamam bir tarafa işin bir boyutu daha vardı benim için. Neredeyse hiç konuşmazdım Kerem'le, onun adına utanırdım çünkü. Üçüncü kişi adına utanmak, bu nasıl bir kibirse yıllarca yakamı bırakmadı. Salak, zavallı, küçük kız... Yıllarca bol

keseden dağıta dağıta utançtan eser kalmadı tabii, şimdi insanları utandırmak daha zevkli geliyor bana. Keşke o küçük yaşında bilseydim bunları, utançtan utanmazlığa bir solukta geçiverseydim ya da özetle Kerem gibi olabilseydim.

Bizimkiler sonunda kendilerini birer maskaraya dönüştürdükleri aşırı makyajlı evcilik partilerinde poz keserken benim aklım yine havalardaydı. Diğer oğlanlar futbol ya da misket oynarken beni çağırırsınlar, kızların arasından çekip alsınlar diye hayaller kurmakla meşguldüm çoğunlukla. Aslına bakılırsa aklım tamamıyla ne futbol ne misket ne de mahallenin oğlanlarının oynadıkları diğer oyunlardaydı. Tüm bu oyunlarda çok kötüydüm ne de olsa. Doğru düzgün koşamıyor, topa hayalimde canlandırıdığım gibi vuramıyor, misketleri onların savurduğuna benzer şekilde asla savuramıyordum. İçimde olsa da dilimde küfür yoktu pek. Yine de kendimi oraya, oğlanların dünyasına ait hissediyordum. Çünkü aslında derinlerimde çok iyi biliyordum ki ben de onlardan biriydim, yeterince alıştırma yaparsam her şeyde onlar kadar iyi olabilirdim ve o grupta bir yerim olması için her şeyimi feda etmeye hazırdım. Böyle zamanlarda Kerem'e daha bir bileniyordum. Nankör diyor-dum, kıymetini bilmiyor elindekilerin. Hem nankör, hem aptal.

Neyse ki Akın vardı. Böyle bunaldığım anlarda sadece yüzüne bakmamla derin bir nefes almamı sağlıyordu. Futbol maçlarının yıldızı, en büyük misket vurguncusu, kavga çıktı mı en önde giden, tüm kızların ve Kerem'in bakışlarından en çok nasibini alan Akın. Tuhaftır ki tüm oğlanlar içinde –en azından bir süre boyunca– bana en iyi davranan oydu, birkaç kez oyunlarına katılmama izin vermişti ve bir gün onların arasına tamamen kabul edileceksem bu onun sayesinde olacaktı, biliyordum.

Akın'ın annesi, annemin aynı ilkokulda çalışan öğretmen arkadaşıydı. Bir keresinde ev oturmasına gelirken Akın'ı da getirmişti annesi. Nasıl heyecanlandıysam annem “Etekleri fırfırlı pembe elbiseni giy” dediğinde her zamanki isyankâr tavrımla bağırma-mış, kuzu kuzu giymiştim nefret ettiğim o elbiseyi. Sonra annem beni yatak odasındaki makyaj masasına oturtmuş, saç fırçasıyla bu kez acıtılamaya dikkat ederek “Bak ne güzel oluyorsun söz dinlediğinde a-kuzum” diye diye saçlarımı taramıştı. Nefret ediyor-

dum saçlarımın bu bukleli, oyuncak bebek havası taşıyan kumral halinden. Akın'inkine benzer, kısacık saçlar istiyordum ben. Yaralı bereli dizlerimi gururla sergileyeceğim kirli, cepleri yırtık şortlar istiyordum. Topa onun gibi vurabilmek, o küfürleri ağzıma tıpkı onun ağzına yakıştırdığı gibi yakıştırmak istiyordum. Ama bugünkü hiçbir umurumda değildi, Akın gelecekti birazdan ve dünyayla olan gevşek bağlarım bu haberi aldığımdan beri iyice gevşemiş, neredeyse kopma noktasına gelmişti.

Şimdi düşündüğümde ona duyduğum şeyin aşk falan olmadığını anlıyorum. Ben Akın olmak istiyormuşum aslında, tüm derdim buymuş.

Akın'la annesi gelir gelmez bizi benim odama yollamışlar, onlarsa misafir odasına geçerek her zamanki dedikodu mesaisine başlamışlardı. Akın'la birlikte odamın orta yerinde öylece dikiliyorduk. Önce beni baştan aşağı süzdü, üstümde böyle bir elbiseyle hiç görmemişti beni ama bir şey söylemedi. Etrafta göz gezdirdi uzun uzun. Bana ait bir odam olması tuhafına gitmişti sanki, birkaç çocuğa yetecek kadar fazla olan oyuncaklarım sonra. Suratını asmış, hiçbir şey söylemiyordu. Nedenini tam anlamasam da kızdırmıştım onu, hiçbir şey yapmamama rağmen. Sokaktaki kuralların ve o güçlü hiyerarşinin dışındaydık burada ne de olsa. Şimdi benim evimdeydik ve o zamanlar anlamasam da, odam ve oyuncaklarım sayesinde ilk kez ona istemeden de olsa üstünlük taslamıştım. Sonradan annem babama anlatırken duyacaktım, Akın'ın annesinin evi tek başına idare ettiğini ve ortanca çocuk Akın'la birlikte üç çocuğuna bir öğretmen maaşıyla bakmakta nasıl zorlandığını... Yine de çocuk aklımda bunlar çok bir anlam ifade etmemişti. Ben evin tek çocuğuydum, yabancı bir şirkette çalışan babam iyi kazanıyordu ve annemin maaşını sormuyordu bile. Annem de elindeki parayı beni şımartmak için kullanıyor, asla giymeyeceğim süslü püslü kıyafetlere ve Avrupa'dan ithal son moda oyuncak bebeklere yatırıyor. İşte öyle ya da böyle, sokaktaki o "Erkek Fatma" diye dalga geçilen kız değildim odamda Akın'la birlikteyken artık. Anne ve babasının gözdesi, tüm bu oyuncaklarla dolu güzel odanın sahibiydim onun gözünde. Asılmış suratıyla etrafı inceleyip durdu ve neredeyse neredeyse tek kelime etmedi

odamda olduğumuz bütün süre boyunca. Sonra “Güzelmış bak bu” diyerek babamın yurtdışından getirdiği oyuncak treni aldı, elinden kazara düşürmüş gibi yaparak yere attı ve kırdı. Oyuncaklarım arasında belki de tek sevdiğim şeydi o tren. Annemin tüm itirazlarına rağmen babamın dayanamayarak alıp bana hediye ettiği, en değer verdiğim oyuncagımdı. Akın şimdi tepkimi ölçmek için yüzüme bakıyordu ama ona kızmam, herhangi bir şey söylemem ne mümkündü. Gözlerim doldu, üzüntüden sanki nefes alamaz oldum ama hiçbir şey söylemedim. Banyoya gittim annem duymasın diye sessizce, uzun uzun ağladım.

Ertesi gün tüm çocuklar sokağın sahiplendiğimiz kısmında oyun oynamak için buluştuk. Canım hâlâ trenime çok sıkıydı ama kimseye bir şey anlatmıyordum. Bu halim Kerem’in dikkatini çekmiş olmalı ki çeşitli soytarılıklar yaparak beni güldürmeye çalıştı. Önceki gün evdekilerden gizli sinemaya gittiğini, orada tam arkasında oturan güneş gözlüklü bir adamla konuştuğunu, adamın aşırı yakışıklı olduğunu bu yüzden sinema salonunda güneş gözlüğü takmasını hiç yadırgamadığını söyledi neşeyle. Sonra annesinden son yürüttüğü o turuncuya benzer parlak ruju ağzına taşıra taşıra sürerek palyaço taklidine girişti. Elimde olmadan gülümsedim, “Aaa, güldürdüm kızlar sonunda bizim suratsız” diyerek yanağıma bir öpücük kondurdu. Arada bir diğer kızları da öperdi böyle, bunun bir anlamı olmadığını biliyorduk, sonuçta open Kerem’di işte. Yine de o beni öptüğünde gözüm Akın’ı aradı. Görüp görmediğini merak ettim. Her zamanki uzaktan bile fark edilebilen baskın tavırlarıyla sokaktaki boş arazide birazdan başlayacak maç için takım oluşturmakla meşguldü. Onlardan tarafa baktığımı görünce elindeki topu yere bıraktı. Etrafındaki oğlanlara bir şeyler söyledi ve hepsi birlikte bizden yana yürümeye başladılar. Daha yolun karşı tarafında olmalarına rağmen Akın’ın ve öbür oğlanların bakışlarında, duruşlarında, yürüyüşlerinde bir düşmanlık seziyordum. Kızlara ve Kerem’e döndüm, çenemle bakın anlamına gelecek şekilde Akın’ın önderliğinde bize doğru gelen oğlan güruhunu gösterdim. Kızlarla oğlanların atışması alışılmadık bir şey değildi ne de olsa. Biraz sonra bize iyice yaklaşmak üzereydiler ve herkes silahlarını kusanmaya hazırdu.

Her zamanki gibi Kerem'e sataşacaklarını, itip kakmaya başlayacaklarını zannettim. Ama hepsinin bakışları benim üstümde toplanmıştı. Hissediyordum ki bugün menüde ben vardım ama ne yapacağımı, nasıl davranacağımı kestiremiyordum. Onlarla birlikte buraya yürüyenlerin arasında olmak istiyordum orası kesin. Bunun yerine Kerem ve kızlarla birlikte Akın'ın güzel yüzüne kilitlenmiş, birazdan olacıklardan habersiz öylece bekliyorduk.

Kısa bir süre sonra etrafımızda bir çember oluşturmuşlar, hepimizin suratına tek tek bakıyorlardı. Kerem huyu olduğu üzere ortamı yumuşatmak için birkaç şey söyleyecek oldu ama Akın'ın en iriyarı yancısı Ali'nin sarf ettiği "Kes sesini lan sen, yumuşak" sözleriyle susturuldu. Belli ki Kerem dışında bir başka kişiydi oğlanların bugün bulaşacağı şanslı kişi. Kızlar grubunun lideri konumundaki Süheyla biraz diklendi ama Ali bu kez bakışlarıyla onu susturdu. Acaba kimin için geldiler demeye kalmadan Akın'ın bal rengi gözlerini üstümde buldum. Kollarını göğsünde kavuşturmuş baştan ayağa beni süzüyordu ve diyebilirim ki bakışları beğeniden çok alay, utanç ve küçük görme doluydu. Sanırım hâlâ bizim evde geçirdiği zaman ve gördüklerinin etkisi devam etmekteydi ve nedenini kendisi bile tam olarak bilmese de ortada alınması gereken bir intikam vardı.

"Hey, bana baksana sen" dedi sonunda. İşin tuhafı tam da suratının ortasına bakıyordum o yüzden bana söyleyip söylemediğinden emin olamadım önce. Ama evet, gözlerime diktği gözlerinden anladım ki tam da bana söylüyordu. Yutkundum, başımı yere eğdim o öyle deyince.

"Kime diyorum ben, Erkek Fatma, baksana bana."

Çenemi havaya kaldırdım, dik dik baktım gözlerine. Ben de sizdenim aslında, bana bulaşmayın dercesine, sonra bakışımı yumuşatarak, bu kızlarla ya da Kerem'le bir ilgim olmadığını görmüyor musunuz, yalvarırım beni de alın aranızda dercesine baktım.

"Şu tiplere bakın ya, üstlerine başlarına bakın" dedi sonra eliyle beni ve Kerem'i işaret ederek, "Yüz karası bu ikisi. Biri erkeklerin, diğeri kızların yüz karası." Sonra gülmeye başladılar hep birlikte. Kızlar donakalmış, Kerem'inse her zamanki gülüşü solmuş ama yine kendinden çok benim için üzüldüğüne endişe

içinde oturduğu taş basamağın üstünden bana bakıyordu. Önce benim üstüm başımla, konuşmamla dalga geçti, pembe fırfırlı elbisemin nerede olduğunu sordu, sonra Kerem'e doğru yaklaştı, bacak bacak üstüne atmış çocuğun bacaklarına bir tekme savurarak:

“Şunun bacaklarının duruşuna bak. Oğlum erkek adam böyle bacak bacak üstüne atarak oturmaz, ne karı kılıklı şeysin sen ya.” Sonra hep birden gülmeye, Kerem'le dalga geçmeye başladılar.

Kerem birden ayağa kalktı, hiçbirimizin beklemeyeceği soğuk bir tavırla Akın'ın burnunun dibine kadar girdi:

“Sen nereden bileceksin erkeklerin nasıl oturacağını. Evinizde bir erkek bile yok. Baban bile yokmuş senin, piçmişsin sen, piç.”

Kerem'in sarf ettiği bu sözlerden sonra önce kısa süren şaşkınlık dolu bir sessizlik yaşandı, sonra da büyük bir karmaşa başladı. Durumu özetlemek gerekirse, şaşkınlığı geçen oğlanlar Kerem'in üstüne çullanmıştı, biz de hepimiz birden gücümüz yettiğince Kerem'i onların elinden kurtarmaya çalışıyorduk.

Birazdan patırtı gürültü dinip ortalık durulduğunda hasar tespitine giriştik. Kerem'in burnu ve dizi kanıyordu. Ben başıma sıkı bir darbe yemiştım ve saçlarım, üstüm başım darmadağındı. Ama oğlanlara da epey zarar vermiştik ve o anda bununla gurur duyuyorduk. Kerem'e yaklaştım ve cebimden mendilimi çıkararak burnuna yavaşça bastırdım. İlk defa kızlar grubuna ve Kerem'e bu kadar yakın hissettim kendimi. Bir gün biri olacaksam burada, arkadaşlarımla yanında, kendimden ve onlardan utanmayı bıraktığımda olacaktım, bunu en derinimde duyuyordum.

Bütün hengâme bitmişti ama Akın ortalıkta yoktu. Süheyla herkesin birbirine girdiği o an onu koşarak uzaklaşırken gördüğünü söyledi. Akın, oğlanların cesur ve güçlü lideri Akın kavgadan kaçacak biri değildi, bu yüzden o anda herkesi öylece bırakıp neden ve nereye koştuğunu kimse bilmiyordu. Kerem'e baktım, üzgün görünüyordu ve bence bunun yediği dayakla bir ilgisi yoktu. Doğasına aykırı bir şey yapmış olmanın, kuyruğuna bu denli basılmasaydı asla söylemeyeceği şeyleri söylemiş olmanın hüznü vardı üstünde. Ama yine de zorla da olsa gülümsemeye çalışıyor, nasıl olduğumuzu sorarak hepimizle tek tek ilgileniyordu.

Birazdan eve döndüğümüzde yiyeceğimiz azarları azaltmak için üstümüzü başımızı düzelterip temizlenirken, Akın'ı bize doğru hızla koşarken gördük. Saçlarının sarısı güneşin altında daha bir parlıyordu. Elinde büyükçe bir kâğıda benzer şeyi savurarak yaklaşıyordu. Bir şeyler söylemeye çalışıyordu sanki ama söyledikleri seçilmiyordu.

Yanımıza vardığında ağladığını fark ettik. Gözleri yaşlar içindeydi ve hıçkırıklarıydı sözcüklerini anlaşılmaz kılan. Hepimiz şoktaydık çünkü Akın'ın ağlayabileceği şu dünyada aklımıza gelebilecek en son şeydi. Elindekiyse çok eski görünen, siyah beyaz bir fotoğrafı. "Toplanın hepiniz" demeye çalışıyordu hareketlerinden anladığımız kadarıyla. Ağlıyordu ama yüzü üzgünden çok telaşlı birini andırıyordu. Bir yere geç kalmış da gözyaşları ve hıçkırıkları yüzünden bir türlü gidemiyormuşçasına çaresizlik içinde debelemiyordu sanki.

Sonunda kendini mümkün olduğunca topladı ve elindeki solmuş fotoğrafı –bir rakı masasında oturan bir grup adam vardı fotoğrafta, hepsi kadehlerini kaldırmış, neşeli yüzlerle objektife gülümsemişti– tek tek hepimize göstermeye başladı. Sonra Kerem'in önüne geçerek tam gözlerinin önünde tuttu.

Gözyaşlarını elinin tersiyle sildi ve parmağını rakı masasındaki adamlardan birinin üstüne koyarak nefes nefese sustu.

Bu Işık Hiç Sönmeyecek

Anahtarı kilide soktu, çevirmeye çalıştı ama nafile. Bir kere de ilk denediğinde başarsa ya. Olmuyordu işte. Gene tutukluk yapıyordu eski kilit, güç kullanmak gerekiyordu ama bunun için gereken sertlik onun doğasında yoktu. Her şey kendiliğinden, yağ misali akarak, yumuşak ve kaygan çözülüp gitmeliydi ona göre. Pürüzlerden, kasislerden, direnç gösteren tüm o sevimsiz şeylerden hoşlanmıyordu. Hiç girişmiyordu bu türden zorluklara, yapamayacağından değil de yapmak istemediğinden. Özünden eksiliyormuş hissediyordu güce dair ne çıkarsa karşısına, bir tek onun –belki biraz da anneciğinin– görebildiğine inandığı, hayatın o simli sihrini tamamiyle kaybetmekten korkuyordu.

Bir daha çevirmeyi denedi, incecik bileği zorlanarak acıdı. Yok, olmuyordu. Gözlerinin önüne düşen açık kumral, dalgalı saçlarını sıkıntıyla üfleyerek uzaklaştırmasıyla saçların aynı yere inatla düşmesi bir oldu. Her sıkıldığında yinelediği bu beyhude çaba yeni yeni filizlenen kişiliğinin bir parçası olmuştu sanki, o yüzden vazgeçemiyordu. Onun yaşlarında insan böyle acemi tekrarlarla tutunmak, dünya denen o çok bilinmezli canavarın karşısındaki temsilini sağlayan bazı hareketleri benimsemek zorunda hissediyordu kendini. Her şeye rağmen devam edebilmek, kendini her sabah yeniden bu hayata dahil edebilme gücünü bulabilmek ve nihayetinde biri olabilmek için tekrarlanan rutinelere ihtiyaç duyuyordu insan. O da gözlerinin önüne düşmeyi çok seven saçlarını her fırsatta yukarı doğru üflüyordu. Şu an için elinden gelenin en iyisi buydu.

Üçüncü denemesi başarılı oldu. Kapıyı usulca itti ve çekingence eşikten içeri ayağını attı. Evin bu sessiz, soğuk ve loş halini yabancılıyordu şimdi. Eli ışığa gitti, pırıl pırıl parlayan kristallerle dolu avize bile neşelenmesine yetmiyordu. Normalde onu her akşam okul dönüşü pencerelerde bekleyen, sonra dünyanın ki-

rini, pasını, gittiği özel okuldaki çirkin ve kalpsiz rahibelerin ya da servisteki zengin, şımarık kızların zalimliğini bir gülüşüyle üstünden atmasını sağlayıveren annesi bu akşam evde yoktu. Babasıyla bir iş yemeğine katılacaktı, o yüzden evden erken çıkmıştı. Annesini hazırlanırken hayal etti, evden çıkmadan neler yaptığını tek tek gözlerinin önüne getirdi. Kesin boynuna kadar siyah tülü olan o kalp yaka kadife elbisesini giymiş, dağınık topuz yaptığı saçlarına da o fildişi küçük tarak tokalardan geçirmişti. Parfümünü parmağının ucuna sıkarak, önce kulaklarının arkasına, sonra da boynun tam ortasına sürmüştür. Sonra belli belirsiz sürdüğü her zamanki yavruağzı rujuyla tamamlamıştır makyajını. Başka makyaja ihtiyacı yok nasıl olsa güzel annesinin. Her haliyle güzel o.

Ne kadar da benziyorlardı birbirlerine ve sadece fiziksel değildi bu benzerlik. Annesine baktığında kendisinin otuz yıl sonraki halini görür gibi olması yanında huyları suları, dünyaya baktıkları yer de birbirinin neredeyse aynıydı. Yıllar içinde en yakın arkadaşı olmuştu annesinin. Gerçi kadının başka bir arkadaşı olduğunu da görmemişti ya... O yüzden en yakın yerine tek arkadaşı demek daha yerinde olabilir. Kocasının gitgide dozunu artırdığı kıskançlıklarına eklenen o kendine özgü huysuzlukları kadını dünyadan iyice izole etmiş, sonunda tüm arkadaşlarının uzaklaşmasına yol açmıştı. Olsun kızı vardı onun da, canından çok sevdiği kızı vardı. İkisi de barışçıl, sakin, sevgi dolu ve deyim yerindeyse biraz hülyalı tiplerdi. O yüzden yemek masasında ya da oturma odasında otururlarken adamın kızına ya da karısına nadiren de olsa yönelttiği sözcükleri sık sık tekrar etmesi gerekiyordu. Bu da sinirlenmesine yetiyordu. Sinirlenince de sonrası kötü oluyordu. Kaç kere dikkat etmeye çalıştılar, dikkatlerini toplu tutmaya, o bir şey söylediğinde ya da sorduğunda hiç bekletmeden yanıt vermeye böylece evdeki ürkütücü sessizlikten yayılan o sahte huzuru korumaya... Ama olmuyordu, onların yaşam hızıyla hatta algısıyla örtüşmüyordu adaminki. Anne kız konuştukları zaman –aslına bakılırsa konuşmaya bile çok az ihtiyaç duyuyorlardı, aralarındaki bağ sözcüklerin kabuğunu çoktan kırmış, ufalamış, yıldız tozu haline getirip havaya savurmuştu– böyle bir sorun yaşanmıyordu. Çünkü daha öz, daha sahici, tamamen kendilerine özgü bir ile-

tişim gelişmişti aralarında. Bakmadan görüyorlardı gözlerindeki anlamları. Kalplerinden geçeni daha oraya yerleşmeden hissediyorlardı. Sessiz olmalarına rağmen anlaşıyorlardı ve bu da adamı daha fazla kızdırıyordu.

Sorunlar bununla bitmiyordu elbette. Adam yıllar boyunca karısına yönelttiği sebepsiz, hoyrat kıskançlığını birkaç yıldır kızına yöneltmişti ve artık ona da nefes aldırmiyordu. Sonra, kızını hiç tanımaya çalışmıyordu, bir zamanlar karısını tanımayı hiç denemediği gibi. Babasının korkusundan erkeklerle kurduğu ilişki de –eh bu karşılaşmalara ilişki denebilirse tabii– bir tuhaf olmuştu. Örneğin okulda bir oğlan yanına yaklaştığında ve ergenliğin armağanı abuk sabuk sözlerinden birini söylediğinde kızmak ya da başından defetmek yerine başını eğerek itaat edici bir gülümseyişle karşılıyordu. Bu da zaman içinde oğlanlar içinde onu kafadan kontak diye tabir ettikleri çok yaklaşılmaması gereken tuhaf kızlar listesinin üst sıralarına yerleştirmişti. Ama tamamen yalnız da sayılmazdı; oğlanların tuttuğu bu kara listenin diğer üyeleri olan kızlar onun okuldaki yakın arkadaşlarıydı. Her birinin kendine has delilikleri olan kız arkadaşlarıyla birlikteyken az da olsa özgürlüğe benzer bir duygunun oyunbaz bir meltemi andırırcasına tenine değip geçtiğini duyumsuyordu. Yaşamdan ve ölümden söz açıyorlardı durduk yere. Böylece dayanabiliyorlardı.

Ev sessizliğiyle ona iyice tuhaf gelmeye başlamıştı. Üstünü başını bile değiştirmeden salondaki berjer koltuğa çöküverdi ama çökmesiyle kalkması bir oldu. Babasının koltuğuydu çünkü burası, gazetesini alarak saatlerce gömüldüğü, kendini dış dünyaya kapattığı, bir şey istemediği sürece de ikisiyle de pek muhatap olmadığı saltanat makamıydı yani. Babasını sevdiği zamanları düşündü. Çocukluğundaki nadir de olsa sevecenlik, yakınlık barındıran birkaç anıyı. Hatta hâlâ seviyor olabilirdi onu aslında, biraz kazısa yüreğini. Bunu boş koltuğa baktığı o birkaç saniyede fark etti ve ürktü bundan. Babasını hâlâ seviyor olma ihtimali midesinde öyle bir kamaşma yarattı ki başını döndürdü. Onca bağır çağır, onca küçümseyici bakış, onca derin, uzun, acıtıcı sessizliğe rağmen hem de.

Başını kaldırdı, koridorun sonundaki anne ve babasının yatak odasını gördü. Kapısı yine tamamen kapalıydı. Annesi de hâlâ

seviyor mudur babasını ya da hiç sevmiş midir diye düşünerek ürperdi. Aslında her şeyden konuşurlardı annesiyle, ama babası hariç. O hiç söz konusu olmazdı aralarında.

Odasına gidip üstünü değiştirmeye başlıyor bir süre sonra. Işığı açmıyor ama, dışarıdan gelen ay ışığı odayı istediğince aydınlatıyor. Çalışma masasında bir ufak not, annesinden. Kısacık ama sevgi dolu. İçi ısınıyor bir an, ardından birkaç gün önce yaşadığı o olay düşüveriyor aklına. Gece yarısı su içmek için uyandığında anne ve babasının yatak odasından gelen o sesleri hatırlıyor. Koridordan kafasını uzatıyor, kapıları yine tamamen kapalı ama sesler ona kadar geliyor. Babasının boğuk inlemelerine annesinin hıçkırıklarının karıştığını duyduğu o birkaç saniye mıh gibi içine oturuyor. Hayır, hayır, o girdaba giremez şu an. Girmemeli. Hem de evde yalnızken, bunca sessizliğin içinde. Hayır.

Kafasını dağıtmalı. Hemen elinin altındaki radyoyu açıyor. Rock şarkıları çalıyor radyoda art arda. Derin derin nefes alıyor, annesinin hıçkırıklarını kulağından kovmak istiyor. Sonra babasının bir mağarada yankılanırmışçasına dalga dalga büyüyen hayvani inlemelerini... Aksine sesler yakasını bırakmıyor, üst üste biniyor ve boğazını düğümlüyor. Ani bir kararla odasındaki pencereyi açıyor ve belinden yukarısını sarkıtıyor aşağıya. Sesler belki uçar gider böylelikle, yine her şey yumuşak, her şey sakin, her şey huzur dolu olur. Kim bilir o zaman belki bir gün biri sever onu, sırf o olduğu için. Oysa derinlerinde bunun hiç gerçekleşmeyeceğine inanıyor. İyice aşağıya sarkıtıyor bedenini. Annesinin sabahları kahvaltı masasındaki gülüşü aklına düşüyor. Nasıl acıklı bir gülüş ama yine de gördüğü en güzel gülüş işte.

Dışarısı öyle soğuk ki gözleri yaşıyor. Ama soğuğu fark etmiyor aslında. Dudakları mora kesse de. Kendisiyle her fırsatta dalga geçen oğlanları düşünüyor. Babası da öyle miydi acaba onların yaşlarında? Peki annesini nasıl sevdi? Ya da nasıl evlendi onunla?

Çocukken babasının kucağında olduğu bir ânı hatırlıyor, kokusunu içine çektiğini doya doya. Şimdi de öyle kokuyor mudur acaba babası? Bilmiyor.

İyice sarkıyor bunları düşünürken.

Bir gün birisi de onu sevecek mi?

Peki o, o birini sevebilecek mi?

Farkında mı düşebileceğinin, umursamıyor mu?

Babasının annesini sevdiği gibi mi yani?

Hem farkında hem de umursamıyor.

Ev nasıl da sessiz, peki o iniltiler?

Kollarını uzatıyor ileri doğru, pencerenin pervazı kasıklarına batıyor.

Annesini özlüyor. Nezaketi özlüyor. İncelikleri ve insanların birbirini gerçekten dinlemesini. Çok uzaklardaki bir öpüşün her an solmaya yakın ihtimalini.

Biraz daha kaykılıyor.

Ama en çok annesini ve onun kırılğan asaletini.

Ayaklarını da bir kaldırsa, her şey bitecek.

Ve her şeye rağmen babasını neden sevdiğini düşünüyor.

Parmak uçlarında yükselse biraz...

Ve neden cellatlarını bu kadar çok sevdiğini bütün bu insanların...

Birazcık daha...

Anlayamıyor.

Tam ayaklarını yerden kesip kendini boşluğa bırakacağı sırada radyoda bir şarkı çalmaya başlıyor. *The Smiths*'in bu şarkısı, en sevdiği şarkı uzun zamandır.

Kendini boşluğa bırakmadan hemen önce karşılaştığı bu yakışksız sürpriz duraksatıyor onu.

Beni dışarı çıkar bu akşam, diyor şarkıdaki adam.

Bedeninin yarısı pencereden dışarıdayken kulağına gelen müzik ve o şarkıyı bu kadar sevmesi...

Beni dışarı çıkar bu akşam, insanlar var görmek istediğim, diyor.

Şarkıyı sonuna kadar dinlemek istediğini fark ediyor ve böyle bir anda bunu istemiş olmasına şaşıyor.

Beni dışarı çıkar, ısıklar var görmek istediğim.

Derininde bir yerlerde ağır bir kapının aralığında titrekçe yanan bir mumun alevi sızmaya başlıyor.

Bir ışık var, diyor adam.

Bedeninin üst kısmı hâlâ pencerenin dışında ve şarkıyı sonuna kadar dinliyor.

Hiç sönmeyecek bir ışık...

Belki son kez, belki değil.

Biraz Rakı, Biraz Votka

“Rakıyla votkayı hiç karıştırmadıysan gençsindir, evet” demişti bana gülerek. Gençlikten anladığı buydu onun. Her şey ve herkes için kesin yargılar biriktirmişti görece uzun sayılabilecek yaşamı boyunca. Şunu yapmadıysan şusundur, bunu böyle yapıyorsan da bu. Bilmem kimi seviyorsan şeytansındır, berikini seviyorsan melek. Siyahsındır ya da beyaz. Grilerden nefret ediyordu.

Daha tam yaşlanmamıştı sanırım, çünkü geçmişten söz açmayı o kadar da sevmiyordu. Sanki dikenli bir eşikte hapsolmuştu da özenle inşa ettiği bu şatafatlı arafta mutsuzluktan kuduruyordu. Bana öyle geliyordu ki, bazı şeylerden kaçıyor. Özellikle çoktan ölmüş kocasının ondan daha meşhur ve saygı duyulan bir sanatçı olarak –rahmetli, son zamanlarında parasız kaldıkça erotik yanı ağır basan sanatsal filmler çeken bir yönetmendi– anıldığını hatırlatacak her konuyu ustalıklı slalom yaparak teğet geçiyordu. Bu yüzden geçmişten söz ettiği nadir zamanlarda ölü kocasına pek değinmiyordu. Doğuştan bir teğet geçmeler ustasıydı bu kadın bence, ustası olduğu onca şeyin yanında. Ama tüm bunlar bir yana, kendine herhangi bir konuda usta denmesine de çok kızardı. Usta lafı geçtiğinde, içten içe hoşuna gitse de belli etmiyor, “Ne o öyle köylü gibi usta musta demeler, hiçbirinizin ustası değilim ben” diye ağzımızın payını veriyordu. Evet, her şey bağışlanırdı da, köylülük bağışlanamazdı onun kitabında, özellikle kent denen bu cehennemî keşmekeşte büyümüşseniz ve halihazırda orada yaşıyorsanız. Kentsoyluluk kişiliğinde en fazla öne çıkan yöndü sanırım. Beni köylü bulduğunu da içten içe seziyordum. Aynı kentte doğup büyümemize rağmen, farklı semtlerin, çevrelerin ve yaşam koşullarının üzerimize özenle giydirdiği o görünmez elbiselerimizin ağırlıkları doğal olarak bizi ayırıyordu. Onunki sanki küçük eflatun çiçekleriyle etekleri efil efil uçuşan yazlık bir elbise, benimki kırçillı, üstüme büyük gelen, ayak bileklerime kadar boğuntu bulaştıran kurşuni bir abaydı.

Böyle duyumsuyordum halimizi.

Bir süredir evinde verdiği edebiyat ya da moda deyimle “yaratıcı yazarlık” derslerini takip ediyordum. Yazar olmak isteyen bir sürü heyecanlı ve istekli kızla birlikte. Evet, öğrencilerin hepsi üniversite öğrencisi kızlardan oluşuyordu ve birkaç yıl içinde en tanınan, en beğenilen, en hayranlık duyulan, herkesin yıllardır beklediği “o” yazar olduklarına hepsi gönülden ve hiçbir şüpheye yer bırakmayacak şekilde inanmıştı. Bense yazar olmak falan istemiyordum. Okumayı seviyordum evet ama yazmak aklımın ucundan bile geçmiyordu. Hatta yazar olmak isteyenleri elimde olmadan küçümsüyor, onlardaki bu acemi, ölçüsüz ve telaşlı heves içimi kaldırıyordu. Derslere de, okuldan arkadaşım Pınar’ın zoruyla gidiyordum zaten. Pınar her zamanki utangaçlığıyla çok istemesine rağmen derslere yalnız gitmeye çekinmiş ve beni de bütün sevimliliğini kullanarak birlikte gitmeye ikna etmişti. Aslında “zoruyla” derken gerçeği biraz saptırıyorum. (Ah o gerçek nasıl da her daim teşnedir ufak saptırmalara, kaydırmalara ve hatta becerikli örtünmelere.) Aslında koca okulda Pınar dışında hiç yakın arkadaşım, hatta iki laf edeceğim kimse olmadığından, ona daha yakın olma fikri işime geliyordu. (Ya da diyelim ki, o zamanlar böyle olduğunu sanıyordum.) Onun yamacında olmak hoşuma gidiyordu, sanki onun utangaçlığı, duruluğu, hesapsızlığı sayesinde korunuyordum dünyanın kirinden pasından. Böyle düşününce teklifi bulunmaz bir fırsat gibi gözüktü gözüme. Pınar asıl niyetimi anlamasın diye de, derse gideceğimiz her seferinde vızıldayarak, yakınmalara göz devirmelerimi ekleyerek, oflayıp puflayarak zorla gidiyormuş izlenimi yaratıyordum. Bu canlandırmada fena değildim sanırım ve geç de olsa keşfettiğim bu tehlikeli yeteneğime de ayrıca şaşıryordum.

Denizi uzaktan da olsa gören evin salonunda devam eden derslerin biri diğerine hiç benzemiyordu. Ancak başlangıçları hep aynıydı: Akşamdan kalmalığı her halinden belli olan yazarımızın kapıyı açtığı andan dersin başladığı âna kadar hepimize tek tek ah Allah’ın cezaları, yeteneksiz sakiller, ne işiniz var burada yine dercesine bakması, bakışlarındaki o aşağılarken kaşıyan, acıtırken dürtten ısırgan anlam, mor damarları iyice belirginleşmiş elinden düşürmediği rakı kadehi, üstünün başının eskice ama her zaman derli toplu oluşu, ne giyerse giysin boynuna iki sıra halinde dolamayı unutmadığı

inci kolyesi... Hepsi aynıydı. Başlangıçların bu aynılığına rağmen derslerinin içeriği sürekli değişiyordu ve insan, herhangi bir günün kendi içinde minik de olsa bir tutarlılık ya da önceki dersle bir bağlantı taşımasını beklememeyi bir süre sonra öğreniyordu. Herhalde canı öyle istediği için bir an *Dickens*'tan bahsederken, aniden kendi ülkesinden çağdaşı bir yazara geçiveriyor, bağlamdan tamamen kopuk bir şekilde onun yaşamı hakkında mahrem bilgileri ardı ardına sıralıyordu. Mesela konuyla hiç ilgisi yokken, çoktan göçüp gitmiş bir yazar için "Edimli eşcinseldi o, Pazar günleri karanlık sinema köşelerinde izin günlerinin keyfini süren amelelere saksafon çekerdi ama kimseye bunun sözünü etmezdi, herkes de salağa yatardı tabii", hâlâ hayatta olan bir başkası için, "Dünyada tanıdığım en zengin ama cimri insandır, cepler uzun kollar kısa yetiştiriyor garibim ne yapсын" diye anlatmaya koyuluyordu.

Tüm bu haddinden uzun süren dedikodu fasıllarından sonra nasıl beceriyordu bilmem, bir süre önce kaldığı yere büyük bir hızla dönüyor ve *Dickens*'ın *Kasvetli Ev*'deki göndermelerine ya da Woolf'un *Deniz Feneri*'nde mekânı nasıl kullandığına dair bir şeyler anlatmayı sürdürüyordu. Bunları söylerken aslında kime sesleniyordu bugün bile bilmiyorum ama bizi gerçekten muhatap alacak kadar önemsemediği her halinden açıkça anlaşılıyordu.

Oraya sürüklendiğim onca günün içinden birini daha parlak, daha net bir şekilde hatırlıyorum. (Evet, bazı günler içimizdeki tozlu mahzende özenle korunur, ya üzerine sürekli yağmur yağdığından ya da pek güneşli bir yere bırakıldığından diğerleri arasından zarıfçe öne çıkar.) Kadehi yine hiç boşalmıyor, rakısı –her ne hikmetse– bittiği için o sıra votkayla devam ediyordu. Bunu garipsediğimi anlamış küçümseyerek bakmıştı bana. Yanlış anlaşılmasın, her zamankinden daha fazla küçümseyerek demek istiyorum. "Rakı ve votkayı hiç karıştırmadıysan gençsindir" diyerek toyluğuma ve tecrübesizliğime yaptığı göndermeye bakışlarının ve gülüşünün dikenlerini eklemiş, bu durumu affedilmez bir yaşama acemiliği olarak cilalayıp parlatarak az eşyalı geniş salonunun en orta yerine, her zaman taşıdığı o yorgun, bazen yapmacıklaşan asaletle bırakıvermişti.

Canımı yakan gülüşü sönmek üzereydi ki telefon çaldı.

“Ah, Perihancığım neler yapıyorsun görüşmeyeli” dedi telefonu açar açmaz.

Adına ders denen bu tuhaflığı bölen ve pek de kısa sürmeyen bu telefonlara hepimiz çoktandır alışmıştık. Kızlardan kızıl saçlı, yüzü çillerle dolu olan ve konuşmayı hiç sevmeyeni bu anlarda sıkıntıdan gözlerini o kadar çok devirirdi ki, yerlerinden fırlayacak sanırdım. Yazarımız sonra bir kahkaha yuvarlardı, tepkimizi ölçmeye meyyal gözleri üstümüzde. (O her daim velfecri okuyan gözler üstümüzden hiç ayrılmıyordu zaten).

“Hiç ne olsun, çocuklar bende işte” dedi ağzını iyice yuvarlayarak. Ondan sonra “hı hı”lar ve “evet”ler dışında pek bir şey söylemedi. Ahizeyi yerine koyduğunda votkasının son yudumunu kafasına dikti. Sonra tek tek hepimizin üzerinde gezdirerek gözlerini, “Perihan’ı bilmezsiniz siz, sikte durmaz Perihan deriz ona.”

Tepkimizi ölçmek istercesine bir an durarak devam etti:

“Bu kadar hayat dolu ve fıkır fıkır bir kadın görmemişsinizdir, yatakta da bir o kadar hareketliymiş, ben erkeklerin –sonra bir es vererek– ve elbette bazı kadınların yalancısıyım” dedi.

“Bazı kadınlar” derken nedenini tam anlayamasam da benden ve Pınar’dan yana daha bir uzun ve gözlerini kısarak baktı. Sonra bakışlarını gözlerime kilitleyerek mutfaktan biraz daha tuzlu fıstık getirmemi rica etti. Nedense hepimize daha ilk günden bazı görevler dağıtmıştı ve benimki de buydu. (Pınar’dan buzlu su, kızıl saçlıdan nedense hep yatak odasında unuttuğu mor ipekten şalını getirme, birbirinden hoşlanmadıkları her hallerinden belli olan şişman tek yumurta ikizi kızlardan da güneş ışıklarının gün içindeki vurma açılarına göre perdeleri açıp kapama işlerini vermişti.) Tuzlu fıstıkların kabuğunu bir elinin baş ve işaret parmağıyla soyarken çıkardığı sestten, fıstıkları kabul ederken iyice amorflaşan itici ağzının kenarından taşan fıstık parçalarından, insanın yüzüne yüzüne vuran keskin nefesinden tiksiniyordum ve sanırım yazar güdüleri oradaki kızlar arasında kendisine hayran olmayan tek kişinin ben olduğumu ona çoktan haber vermişti.

Aramızda derecesinin gitgide arttığını duyumsadığım gerilimin sebebinin bu olabileceğini ancak üzerinden bunca zaman geçtikten sonra, şimdi görebiliyorum.

Elimde tuzlu fıstık dolu kâseyle odaya geri döndüğümde ikizlerin ve kızılın gülmemek için dudaklarını ısırıldığını fark ettim. Bir tek Pınar mosmor bir suratla ve kıpırdamadan oturuyordu, başı öne eğik. Sonra ayağa kalktı, “İzninizle” dedi ve sokak kapısından hızlıca çıktı. Neden bilmiyorum arkasından çıkıp gitmedim, orada ötekilerin kirli bakışları altında bir süre bekledim. Anlamıştım; ben mutfaktayken ünlü yazarımız bir söz etmiş, bu da Pınar’ı gücendirmişti. Ne olup bittiğini merak ediyor ama kimseye soramıyordum. Kâseyi sehpanın üzerine bıraktım, sessizce yerime oturdum.

Oturduğum yerden evin bahçesindeki ağacın altında duran Pınar’ı görebiliyordum. Evin intihara meyilli Ankara kedisi Hayyam’ı kucağına almış sevir, bir yandan da omuzlarından sarsılarak ağlıyordu. Aklıma Hayyam’ın kendini ikinci kat penceresinden üçüncü kez aşağı attığını öğrendikten sonra gözlerimiz yaşarana kadar nasıl güldüğümüz geldi. O zaman da omuzları böyle sarsılmış mıydı hatırlamıyorum ama o kadar yakındık ki, saçlarından yayılan papatya kokusunu, teninden süzülen o masum buğuyu tam içimde hissetmiştim. “Sevgili yazarımıza o bile dayanamamış demek ki” dediğimde Pınar gözlerinden boşanan kahkaha yaşlarını silmeye ve kendini durdurmaya çalışıyordu. Sonra nasıl oldu bilmiyorum, parmağımın ucuyla gözyaşlarını silmiştim. Susmuştu o da bana bakarak. Aramızdan utangaç ama güçlü bir rüzgâr geçmişti o an.

“Çıkmayacak mısın sevgili arkadaşının yanına?”

Sigara ve içkiden iyice çatallanmış sesi bu kez beni daha fazla irkiltti. “Sevgili arkadaş” sözcüklerini söylerken sesinde beliren kayma, dudağının kenarında beliren o alaycı çizgi sinirimi bozmuştu. Elinde votka kadehi ayakta duruyordu ve ağzı pis bir gülümsemeyle çarpılmıştı. İmasının kirliliğinde bir an bekledim.

Ve çıktım, Pınar’ın yanına gidip öylece durdum.

Hıçkırıkları kesilmek üzereydi, yüzüne baktım, gözyaşlarının bıraktığı yollar seçiliyordu.

Kucağında kedileşen Hayyam’ı aldım, usulca yere bıraktım. Bacaklarına sürtünüp duruyordu, mırıl mırıl.

Deniz kargacık burgacık yazılara benzeyen binaların arasından bize bakıyordu. Üstümüzde üşengeç bulutlar, yerlerde ezilmiş güz çiçekleri vardı. Biliyordum ki o an ne yapsam, ne desem fazla gele-

cekti. Çalakalem yazılmış hikâyelerdeki gereksiz hareketlere, tüm büyüyü bozan sözcüklere benzeyecekti. Ben de kıpırdamadan durmaya devam ettim. İçerdekilerin pencereden üstümüze yönelmiş bakışlarını hissediyor ama dönüp onlardan yana bakmıyordum. O da pencerenin önüne kadar gelmişti, bakmıyor ama biliyordum.

Ben de öylece durdum.

Hayyam ayağımın dibinde huysuzlanmaya başlamıştı.

Başını çevirdi o an, gözlerime baktı.

“Ne söyledi sana?” diyecek oldum, onun yerine elimi omzuna koydum.

Uykusunda huzursuzdu, yatağında bir o yana bir bu yana dönüp duruyordu. Pencere kenarlarından sabaha karşının tekinsiz soğuğu içeri sızıyordu. Yatağın ucundaki koltukta oturmuş, kucağımdaki Hayyam’ı okşarken yarı karanlıktaki yüzünü izliyordum. Sevmeyi hiç öğrenmemişlerin geçirdikleri beyhude yılların selintisi vardı sağında solunda. Bir tutulmuşluk, bir kuntluk, bir acınası ekşime. Uykusundayken sarsmak, uyanır uyanmaz başucundaki uçları epirmiş abajuru ya da kim bilir hangi eski seyahatten kalma, taştan oyulmuş Afrika maskını kafasına indirmek istedim. Sonra üstüne uzanmak, o biçimsiz, çarpılmış ağzına dolu dolu tükürmek... Evet en çok bunu istedim.

Şimdi uyanacak olsa acaba ne yapardı? Önce gözleri karanlığa alışana kadar biraz bekleyip, sanki orada oturup onu izlemem çok normalmiş, bunu uzun zamandır bekliyormuşçasına gözlerini sakince gözlerime diker ve eklerdi belki:

“Anahtarımın neden kaybolduğu şimdi anlaşıldı.”

Sonra yatağından doğrulup ayakucundaki sabahlığını giyerek odadan çıkar ve mutfığa yönelirdi. Hayyam da peşinden. Yatak odasında ne yapacağımı bilmeden, yapayalnız kalırdım. Sonra peşinden mutfığa seğirttiğimde Hayyam’ın yemeğini vermiş, bakır bir cezvede su ısıtıyor bulurdum onu. “Kahve içersin değil mi?” derdi. Yanıt vermezdim. Pişkince sırtarak eklerdi:

“Bunu evet olarak kabul ediyorum.”

Davranışlarında, sözcüklerinde alışılmış iğneler sezilmezdi belki, her zaman giydiği elbiseyi çıkarmış olur, bir süre çıplak kalmanın nasıl bir his olduğunu yanında bir başkası varken de

deneyimlemek istermişçesine zorlardı kendini bu koşullar altında. Kahveleri mutfak masasına koyar ve otururdu. Çok sıradan bir şeyden söz açarmışçasına konuşurdu sonra:

“Pınar için üzüldüm.”

Sesinde mutfağın sabah sıkıntısını yırtan suçlu bir titreyiş sezerdim. “Duymuştu demek.” O yüzden miydi diye düşünürdüm, her yanı ucuz simlerle süslü, parlatılmış kalkanlarından bu vazgeçiş, biraz olsun insana benzeyiş?

“Şimdi mi önemsemeye başladın?” derdim, sesimdeki tınıyı garipseyerek. Daha öfkeli çıkmasını beklerdim oysa sesimin. Ya da şöyle diyeyim: Ona duyduğum o haklı öfkeyi yansıtmamasını. Ama bunun yerine biraz kırgınlık, biraz örselenmişlik, biraz seilmeyi çok özlemiş bir çocuğun garipliği... Kendime kızar ve başımı önüme eğdim. Bana baktığını hissedirdim hissetmesine ama bilirdim ki bu kez her zamanki aşağılama ve iğnelemelerden uzak, duru bir bakışı yansıttırdı o ateşten gözler.

“Sizi önemsemediğimi de nereden çıkarıyorsun? Önemsemesem evime neden doldurayım onca kişiyi?”

Buna verecek ne çok yanıtlım vardı aslında: Ezmek, küçümsemek için, kocaman, boş, sıkıcı dünyana biraz renk, hareket getirmek için, ne kadar önemli olduğunu kendi kendine söylemekten sıkıldığından başkalarına bunu söyleyip durmak ya da onlardan duymak için... Bunlar yerine “Senin kendin dışında birini önemseme ihtimalin olduğunu sanmıyorum” diyebilirdim.

İşte o zaman gülümserdi. Haklılığımı vurgularcasına değil de, rakıyla votkayı henüz karıştırmamış bu toy kıza, evine gizlice girmek dışında dünyada herhangi bir başarıya imza atmamış bu yaşam acemisine acırcasına gülümserdi. Bu beni daha da sinirlendirirdi. O günden sonra yazmaktan, edebiyattan ve benden soğuyan, yakalandığı hastalıktan bile haberimin olmadığı, belki de asla söylenmeyecek şeylerin patavatsızca dile dökülmesiyle aramıza giren o amansız mesafe yüzünden son aylarında yanında olamadığım Pınar’dan söz ettikten sonra özüne bu denli çabuk dönebilmesi beni çileden çıkarırdı. Sırf çokbilmiş ve mutsuz bir yazar olmanın başkalarının hayatına bu kadar fütursuzca dokunabilme hakkını ona vermediğini ve ortada üstlenilmesi gereken bir vebal olduğunu böyle gülümseyerek bir anda unutmasına izin veremezdim ne de

olsa. “Ben kötü bir şey demedim ki” de der miydi? “Çok seviyorsun değil mi onu? Âşık mısın yoksa? Peki ya o, o da seni seviyor mu?” dediydim sadece. Takılmışım canım, sizin yaşınızda ne kadar kırılğan oluyor insan” diye de ekler miydi günün ilk sigarasının dumanını yüzüme doğru üflerken.

Kendime geldiğimde başında dikiliyordum. Ne zamandır orada öylece duruyordum bilmiyorum ama gün iyice ışımtı. Hayyam ayaklarına dolanmış, belli ki tekinsiz kedi sezgilerinin itkisiyle miyavlayıp duruyordu. Yazarımız uyuyor muydu bilmiyorum ama gözleri kapalıydı. Kötü hayallerin ağırlaştırdığı düşüncelerimden kurtulup kendime gelince elimde kütük gibi ağır Afrika maskıyla onun tepesinde öylece dururken buldum kendimi. Bir an durak-sadım. İfadesiz, soğuk yüzüne baktığımda sadece içimde büyüyen acımanın sertliğini duyumsuyordum. Büyüyen ve acıtan bir acımanın sertliğini.

Maskı usulca yerine koydum. Hayyam’ı da alarak mutfağa girdim. Önce onun mamasını verdim, sonra buzdolabından rakı ve votka şişelerini çıkardım. İkisinden de birer yudum diktim tepeme, sonra birer yudum daha. İçebildiğim kadar içtim ikisinden de. Mezarında boylu boyunca yatan Pınar’ı düşündüm, onun yanına gitmek istedim. Kalktığımda biraz sendeledim ama sarhoş değildim. Kalan tüm rakı ve votkayı lavaboya boşalttım, evin içine şöyle bir göz gezdirdim: Bir mutsuzluk müzesine benziyordu, heybetinden kendisi bile ürküyordu sanki. Hayyam’ı bu korkunç yerde, bu kadınla bırakamazdım. Hem kendini ikinci kattan bir kez daha atmayacağından nasıl emin olabilirdim ki. Ben de onu kucağıma aldım, “Hadi,” dedim, “acele edelim, Pınar’ın yanına gideceğiz. Seni görünce çok sevinecektir.” Kediler gülümsemez bilirim ama Hayyam o an bana gülümsemiş gibi geldi. “Seni orospunun kedisi, seni” diye kulaklarını sıkıştırdım.

Korkuyla uyansın ve kucağımdaki Hayyam’la sokağın ucundan usulca kayboluşumuzu yatak odası penceresinden sinsi sinsi izlesin diye sokak kapısını tüm gücümle çektim.

Kamış, Su ve Bazı Bilinmezler

Bir süredir aklımı kurcalayan bir soru vardı. Bir türlü düşüncele-rimden atamıyordum. Benden birkaç yaş büyük olan ve “andavallı” adını taktığım kuzenim sokmuştu aklıma. Tüm ailenin ortaklaşa kullandığı yazlığın balkonunda ayakta dikiliyordum. Bir elinde yine kocaman bir salatalıkla geldi yanıma, diğerinde de tuzluk. Önce büyük bir iş başarıyormuşçasına bir havalar içinde, usulca tuzlayarak salatalığını yemiş, tüm bu süre içinde gözlerini benden ayırmasa da tek kelime dahi etmemişti. Sonra birden “Kamışa su yürüdü mü?” diye sormuş, sonra da pis pis sırtıtmıştı. Nefret ediyordum ondan ve her boku bildiğini sanan yaşça benden büyük herkesten. Kamışa su yürümüş müymüş? Sana ne? Yürüdü veya yürümedi. Bunların ne anlama geldiğini bile bilmiyordum aslında. Ama ne demek olduğunu bilseydim bile cevabı ona söylemezdim, orası kesindi.

Aslında sadece ondan değil, herkesten ve her şeyden nefret ediyordum. O sıralardaysa en çok ablamdan. Daha birkaç gün önce yeni yeni kullanmaya başladığı arabasına beni ve üç kuzenimizi (şişman ikiz kız kardeşler ile sürekli salatalık yiyen o andavallı) doldurmuştu. Sözde gezmeye çıkacaktık. Tam arabayı çalıştırırken ehliyetini evde unuttuğunu söyleyerek bir koşu getirmemi istedi. Ben de başkalarının yanındaiken koşmama yeminimi unutarak koşuverdim tabii. Döndüğümde hepsini parmaklarıyla beni işaret edip katıla katıla gülerken buldum. Anladım ki nasıl koştuğumu diğerlerine göstermek için –gerçekten çok komik koştuğum söylenmişti bana ve bu yüzden uzun zamandır neredeyse hiç koşmuyordum– yapılmış bir oyundu ve fena halde tezgâha gelmiştim. Oyun kurucusu olan ablam başta olmak üzere hepsinden daha fazla nefret ediyordum artık. Terli elimde nemlenmiş ehliyeti hemen yanımdaki çöp kutusuna fırlattım ve sonra tabii ki koşmadan ama sert adımlarla uzaklaştım oradan. Bir süre sonra annemin zoruyla götürüldüğüm doktor kontrolünde öyle komik koşmamın

bacaklarımın üst kısmındaki kaslarda doğuştan gelen bir sorundan doğduğu ortaya çıktığında ablam ya da kuzenlerim en ufak bir pişmanlık belirtisi bile göstermemişlerdi. Eh, boşuna nefret etmiyordum onlardan, ne de olsa bu güçlü duygu sadece gerçekten hak edenlere yöneltildiğinde asıl anlamını buluyor.

Şişman ikiz kızların yaşı ablama yakındı ancak henüz ehliyet alacak yaşa gelmemişlerdi, bu yüzden onun kışından ayrılmıyor, oraya buraya gidebilmek için sürekli ablama yaltaklanıyorlardı. Son derece sevimsiz hatta şimdi düşününce bir hayli çirkin olmalarına rağmen haklarını vermeliyim ki güzel görünmek için ellerinden geleni yapıyorlardı. Örneğin parlak renkleri seçtikleri makyajlarını hiç aksatmıyorlar, üstlerine başlarına hep çok titizleniyorlar ve bunların bir sonucu mudur bilemem ama yazlığın olduğu sitedeki oğlanlarla geceleri sık sık sahilin kuytu yerlerinde buluşuyorlardı.

Ablamın da bir süredir bir sevgilisi vardı ve biz onu henüz görmemiştik. “Görüştüğüm çocuk” diyordu ondan nadiren söz açtığında. İkiz kızlar genelde elleri çenelerinde iç çekerek ablamı dinliyorlardı. Bir akşam görüştüğü çocuk artık ne yaptıysa ablamın bağıra çağıra odasına kapandığına, kapısını kilitleyerek yüksek sesle ağladığına şahit oldum. Keyfime diyecek yoktu, hatta hayatımın o bölümüne kadar hiçbir şey bana bu kadar zevk vermemişti diyebilirim. İkizler kapıda yalvar yakar onları içeri alması için ağlıyor, babam mutfakta annemi olanı biteni anlatması için sıkıştırıyordu. İki katlı yazlığın üst katında kalan dayım ve karısıysa hep olduğu gibi ellerinde bira şişeleriyle –tanrım ne çok bira içiyorlardı– aramızda kutsal bir sınır işlevi üstlenen korkuluktan aşağı sarkarak saçma sapan yorumlarda bulunuyorlardı. O sırada bizim andavallı ve elindeki salatalıkla göz göze geldik ve onun o ebleh yüzünü görmem tüm tadımı kaçırmaya yetti. Usulca yanıma geldi, üstümden neredeyse hiç çıkarmadığım lacivert mayomun üstündeki beyaz bir lekeyi parmağıyla işaret ederek pis pis gülmeye başladı gene. “Biliyordum,” diye fısıldadı sonra kulağıma “itiraf et oğlum, kamışa su yürüdü değil mi?”

Bu kamış ve su muhabbeti artık çok canımı sıkmaya başlamıştı. Sonunda ertesi sabah hepimizin –sürekli uyuklama halinde olan büyükannem de dahil– bir arada bulunduğu tek yer olan kahval-

tı masasında bu konuyu açmaya karar verdim. Babama döndüm önce, nedense bu soruyu soracağım en doğru kişinin o olduğunu düşünüyordum. Ama sonra gözüme büyükannem ilişti, masadaki en yaşlı insan oydu, belki de ona sormalıydim. Sonra ikisinden de vazgeçtim, anneme döndüm. Ama annem bedenlen masada bizlerle otursa da aslında bizimle birlikte değildi. Kederli yüzünden ve ablamın oda kapısına bakışlarından anladığım kadarıyla aklı hâlâ odasından çıkmamış ablamdaydı, o yüzden beni duyacağından bile emin değildim.

Tam ağzımı açıp konuşacak ve aklımlı kurcalayan bu kamış ve su muhabbetine masanın en deneyimli olan büyükannemden bir yanıt alarak nokta koyacaktım ki babam masadan hışımla kalktı ve ablamın kapısını yumruklamaya başladı. Dayım ve annem onu engellemeye çalışsa da pek başarılı olamadılar. Bir süre sonra babamın yumruklarına dayanamayan kapı kırıldı ve hep birlikte ablamın odasına doluştuk. Oda derli topluydu, hiç bozulmamış yatağın üzerinde bir zarf duruyordu. Annem bir çığlık atarak –o çığlığı yıllar boyunca hiç unutamadım; annemden çok, vahşi bir hayvanın canı yandığında çıkarabileceği bir sesi andırıyordu– yatağa doğru atıldı, zarfı kaptığı gibi kendini odadan dışarı attı ve tuvalete kilitledi. Yumruklanma sırası şimdi tuvalet kapısındaydı. Neyse ki bu kez uzun sürmedi, annem gözyaşları içinde çıktı tuvaletten ve elinde tutuğu kâğıdı babama uzattı. Ablam özetle evi terk ettiğini bildiriyordu bizlere. Nereye gittiğini, ne yapacağını söylemiyor, sadece onu aramak gibi bir çabaya girmememizi, bunun hiçbir işe yaramayacağını net bir şekilde belirtiyordu. Mektubunu “Herkeselam ederim” diye bitirmişti, en çok tuhafıma giden şey de bu olmuştu. Belki daha önce hiç mektup okumadığımdan belki de ablamın gerçek hayatta hiç böyle konuşan biri olmadığından, bilmiyorum.

Ablam bir anda “herkeselam ederek” hayatımızdan çıkıp gitmişti. Mektubunda verdiği talimatların aksine annem ve babam onu her yerde aradı. “Görüştüğü çocuk” da dahil sitedeki hemen her genç, polis tarafından sorgulandı. Ama –ettikleri büyük kavgadan sonra sevgilisi de dahil– kimse ablamı ne görmüş ne de duymuştu. İkizler de tıpkı annem ve babam gibi perişandı, öyle ki her zamanki iştahlarından eser yoktu. Görünen oydu ki, dayım

ve karısı bira tüketimini artırmak için güzel bir bahane bulmuşlardı, büyükannem ise elinden geldiğince metanetli davranmaya çalışıyordu. Andavallı benimle eskisi kadar uğraşmıyor görünse de, arada bir yanıma gelerek dişlerindeki yeşil kalıntıları göstere göstere “Hadi artık söyle, kamışa su geldi değil mi oğlum?” diye soruyordu. Bu şekilde belki de hayatımızda aslında çok şeyin değişmediğini vurgulamak istiyordu, bilmiyorum. Böyle bir derinliği olduğunu da pek sanmıyorum ya...

Yaz sonu yaklaşmıştı. Önce dayımlar toplanıp gittiler evlerine. Giderken andavallı bu kez hiçbir şey dememişti bana. Ne kamış, ne su ne de başka bir soru. Yüzünde hüzne benzer bir sıkıntıyla elimi sıkırmıştı ayrılırken. Bu da bana çok tuhaf gelmişti, çünkü daha önce kimse benim elimi sıkırmamıştı. Büyükannem normalde kışları dayımlarda geçirirdi ancak başımıza gelenler düşünüldüğünde bizimle biraz daha kalmaya karar vermişti. Ablamdan hâlâ bir haber yoktu, çok telaffuz edilmese de intihar etmiş olabileceğine inanmaya başlamıştı herkes. Ben ise intiharın ne olduğunu tam olarak anlayamıyor ya da ısrarla anlamak istemiyordum. Kamış ve suyla ilgili soru işaretlerime bir de bu intihar meselesi katılmıştı. Ablamdan artık eskisi kadar nefret etmiyordum hatta kapı açılıp birden girirse sevinecektim bile. Ne kadar uğraşırsa uğraşsın benimle, kızmıyacaktım. Arabasıyla gezecektik birlikte ve kimseye sormadığım sorularımı sonunda ona sorabilecektim.

Sonbahar gelmiş olsa da annem yazlıktan ayrılmayı bir türlü kabul etmiyordu. Deniz kıyısına inip saatlerce denize bakıyor, ancak babamın ve büyükannemin bin bir ısrarıyla yerinden kalkıyordu. Benim okulum açılmıştı ve şimdiden bir hafta geç kalmıştım. Bu gecikme aslında hoşuma gitse de artık ben de dönmek istiyordum. Yazlığın bomboş, ıssız hali sinirimi bozuyor, durduk yere ağlamaya başlıyordum. Sonunda annem razı oldu ve dönmek üzere hazırlıklara başladık.

Ablamın eşyalarını büyükannem ve ben topladık. Hâlâ bir gün geleceğine inanıyorduk o yüzden yazlıkta hiçbir eşyası kalmamalıydı.

Sonunda eve döndük, büyükannem o kışı bizimle geçirdi ve ablamdan hiçbir haber alamadık.

Dayımlar birkaç kez ziyaret ettiler bizi, son geldiklerinde anda-vallıyı da getirmişlerdi. Birlikte odamda oturmuş sağa sola yayılmış oyuncaklarıma bakıyorduk. Ben bir süredir onlarla oynamayı bırakmıştım zaten, o da yapacak bir şey bulamadığından olmalı, hepsine tek tek şöyle bir dokunup geçiyordu.

Sonunda geldi, yatakta yanıma oturdu. Yaz boyu elinden düşürmediği salatalıklar aklıma geldi, gülümsedim. Ama yazı düşününce hemen ablamı hatırladım ve gülümseyişim soluverdi.

Ne söyleyeceğini ne yapacağını bilemez bir hali vardı. Dizlerini sallıyor, benden yana çok bakmamaya çalışıyordu. İçeriden, son gördüğümünden beri daha da şişmanlamış ikizlerin konuşmaları geliyordu. Sanki ablam kaybolmamış, sanki hiçbir şey olmamışçasına neşeli sesleriyle durmaksızın bir şeyler anlatıyorlardı. Benimse içimden ağlamak geliyordu ama yanımda biri varken ağlamaktan nefret ettiğimden kendimi tutuyordum. O yüzden kuzenime döndüm –evet, ona anlamını bile tam olarak bilmediğim, büyü-kannemin sevmediği kişiler için kullandığı sözcüklerden biri olan “andavallı” demeyi artık bırakmaya karar vermiştim.

Derin bir nefes aldım. O sırada o da bir şey söyleyeceğimi anlamışçasına başını bana çevirdi.

Gözlerine baktım, dudaklarımı ısırarak ve zar zor duyulan bir sesle “Yürüdü” dedim.

Üç Çingene Kız

Metroda üç çingene kız gördüm. Kapanmak üzere olan kapıdan içeri pek de acele etmeden, sırayla girdiler.

Uzunca ve somurtuk olan, etrafta boş oturma yeri var mı diye bakmaya bile tenezzül etmeden ayakta durmaya karar verdi. İyice kamburu çıkmış bir halde keskin bakışlarını sertçe etrafa salarken ergen bir baykuşu andırıyordu. Omzuna çapraz olarak astığı ep-rimiş, asker yeşili çantasından ağır çekimi andıracak kadar yavaş hareketlerle bir kitap –*Sokak Basketbolu*’ydu adı– çıkarttı. San-ki herkesin o an ona ve elindeki kitaba baktığından emin olmak istiyordu. Yüzüne, muhtemelen taşımaya alışık olduğu “aslında hiçbiriniz umurumda değilsiniz” ifadesini kondurdu ve durduğu yerde hafiften yaylanarak kitabını okumaya –ya da okuyormuş gibi yapmaya– başladı.

İkincisi, daha kısa olanı, bir deri bir kemikti. Esmerliği daha baskın, akları iyice sarıya devşirmiş kara gözleri pırıl pırıldı. Atkuy-ruğu yaptığı cansız saçlarında oksijenle açıldığı belli olan turuncu çizgiler, tek kulağında yan yana takılmış sahte parlak taşlarla süslü üç küçük küpe vardı. Kemikli poposunu ilk bulduğu boş yere ive-dilikle atmıştı ki gelip tam da önünde durmaya karar veren sarışın ve uzun boylu, güzel kokan, şık giyimli kadına bir an bile tereddüt etmeden, yapıntı bir incelikle yerini verdi.

Kadın, kısa bir süre önce evlendiği kel ve göbekli kocasıyla birlikte binmişti metroya.

–Kadın kısa bir süre sonra evleneceği kel ve göbekli adamla binmişti metroya.

–Kadın kısa bir süre sonra bir boş anından fay-dalanıp elinden kurtularak kaçacağı adamla binmişti metroya.

–Kadın kısa bir süre sonra planlanmamış, ani

bir itkiyle bıçaklayarak öldüreceği adamlarla binmişti metroya.

Adam oturacak yer bulamamaktan duyduğu hayal kırıklığını göz-lüklerinin arkasında gayet güzel gizleyerek ve her an boşalabilecek bir yer ümidiyle gözlerini etrafta fır döndürerek hâlâ ayakta dikiliyordu.

Karısının

- müstakbel karısının
- müstakbel kaçağının
- müstakbel katilinin

tam önünde bir deri bir kemik, üstü başı kir içinde bir çingene kız durduğundan, o da mecburen kızın hemen yanına konuşlanmıştı.

İşte bu ikinci kız, biraz da az önce gösterdiği nezaketin hatırına güvenerek –sahte mahte fark etmezdi, nezaket nezaketti sonuçta ve sizi temin ederim ki, şu noktada “hatice”ye ya da “netice”ye bakmanız ikinci çingene kızın zerre kadar umurunda olmazdı– sarışın ve uzun boylu kadının üstüne iyice eğildi. Orada derin bir nefes alarak kadının kokusunu ta derinlerine kadar çekti ve fısıltıya kaçan bir sesle “Ne kadar güzelsiniz, saçlarınız da ne kadar gür böyle” dedi. Bunu yaparken kadının saçlarına dokunacakmışçasına bir jest yaptı ama elini geri çekmeyi bildi hemen sonrasında. Kadın önce bir duraksadı, ne yapacağını bilemedi, sonra metroya birlikte bindiği adamın –kimdi bu adam, sahiden kimdi– bunu duyduğundan emin olmak istercesine ondan yana bakarak kırmızı rujlu dudaklarını yaladı. Nihayet bir an geldi, tedirgince gülümseyerek kıza teşekkür etti. Tedirginliğinde bile bir buyurganlık vardı, az rastlanır güzelliğinin doğal hükmünden kaynaklanan.

Yabancıydı kadın, kız hemen anladı. “Kim bilir hangi dağın maralısın sen” diye geçirdi içinden, yarım bir iç çekişi içinde bulundukları vagonun kirli havasına salarak. Kadının doğup büyüdüğü kuzey ülkelerinin birinden getirdiği anlaşılan köşeli ve belirgin aksanı, gülümsediğinde ortaya çıkan sol yanağındaki gamzesi, bütün davranışlarına yayılmış belirgin bir yumuşaklık tüm bu ürkütücü güzelliğe farklı bir sevimlilik, aslında yanıltıcı olması çok olası bir ulaşılabilirlik hissi katıyordu. Kızın sohbeti sürdürmeye niyetli soruları karşısında kadının gerginliği tamamen sona erdi ve kısa da

olsa yanıtlar vermeye devam etti. Biraz saç bakımından, makyajdan, üstünde taşıdığı zevkli takıların özelliklerinden konuştular. Her ne kadar orasına burasına dokunulmasından rahatsız olsa da –kız engel olamadığı merakının etkisiyle sohbet ilerledikçe sırasıyla kadının saçlarına, eline ve boynundaki inci kolyesine dokunmuştu– güzelliğe aklını taktığı bakışlarından okunan bu incecik çingene kıza belirli bir oranda duyarlık besleyecek kadar iyi kalpliydi işte. İçinde yaşanılan bu çağda, herhangi birinden daha fazla iyi kalpli olmasını beklemek de safdillik olurdu zaten. Ayrıca bu yabancı, küçük kızdan çekinmesine de gerek yoktu, çünkü “adam” hemen yanlarında dikiliyor ve gözlerini onlardan ayırmıyordu. Tecrübeyle sabitti ki, onaylamadığı bir şey olduğunda hemen kaplan kesilir, her zaman tam yerinde müdahale eder, onu koruyucu

- kuşatıcı
- hapsedici
- mahvedici

kanatlarının altına alırdı.

Evet, öyle ilk bakışta birbirlerine yakıştırılan çiftlerden değillerdi –işin tuhafı belki çift bile değillerdi– ve buralarda onları gören herkes hemen kafasında bir sürü soru işaretiyle akla gelmedik senaryolar kurardı:

- Bu büyürde ne buldu yahu bu kadın?
- Adam çok zengin olmalı.
- Aman öyle olsa metroda ne işleri var?
- Belki adam yatakta çok iyidir.
- Bence kadının kesin bir defosu var.
- Zırdelinin teki olmalı, zaten bakışları bir acayip.
- Kesin ülkesinde bir işler çevirmiş de kaçmıştır.
- Orospu ayol bu karı, yanındaki de tokmakçısı.
- Satıyordur lan bu pezevenk kesin bu karıyı.
- Alyans mı kadının elindeki, evli mi yoksa bunlar?
- Yok canım, daha neler!
- Ne işin var senin bu hırboyla, sana errrrkek mi kalmadı yavrummm...

Sıkı sıkı tuttuğu kitabına çevresindeki bir türlü kesilmeyen seslerden dolayı bir türlü hak ettiği dikkati veremeyen birinci çingene kız, yanı başında dönen muhabbetinden sıkılarak gözlerini devirdi. İkinci kızın kendini güzel sanmasından uzun zamandır çok sıkılmıştı zaten. Ah aslında o alık kız bir bilseydi güzelliğinden ne kadar uzak olduğunu, ulaşmaya çalıştığı şeyin ne kadar imkânsız olduğunu, belki o zaman başka şeylere ilgi duyabilirdi ama ne-deee... Sarışın güzel kadınla ikisinin sadece güzelliği önceleyen, dış görünüşü yücelten konuşmalarını onaylamayışını tüm yolcular görsün istiyordu, tıpkı kitap okuduğunun fark edilmesini istediği gibi. Farklıydı diğer iki çingene kızdaki işte, çok farklıydı. Bu farklılığı öteki insanların arasındayken daha çok duyumsuyordu ve bu kanısının paylaşıldığına dair inancının büyütülmeye ihtiyacı vardı. Bu yüzden sürekli besliyordu onu. Bütün bu göz devirmeler, bu tumturaklı duruş, bu ciddiliğe özenen emekli mürebbiye suratı takınmalar, dünyaya karşı baykuş bakışlı savunmalar, hepsi bu sebeptendi.

Bir an tutamaktaki elini boşa alarak sayfayı çevirdi, etrafına ve dünyaya duyarlı bir kadın olarak yetişmesi ve sonunda “biri” olabilmesi için sokak basketbolu hakkında öğrenecek daha çok şeyi vardı ne de olsa, bütün hücrelerinde hissediyordu bunu.

Şimdi üçüncü çingene kız –evet tüm dünyanın yaptığınca ben de unutuyordum üçüncü kızı az kalsın– durakta boşalan, tam da sarışın ve uzun boylu kadının yanındaki yere attı kendini. Çok şişman, üstü başı öteki kızlara göre daha hırpani, zekâsı epey güdük. Metroya bindiğinden beri etrafa gülen gözlerle bakıyordu. Bulduğu yere oturur oturmaz elinde tuttuğu bozuk paraları yere düşürdü. Bu onu herhangi bir endişeye yöneltmemiş olmalı ki paraları yerden toplamaya çalışırken hâlâ gülümsüyordu. Bu sırada zemine doğru iyice eğildiğinden, kütleli kıcının çatalı iyice ortaya çıktı. Başta sarışın kadının metroya birlikte bindiği malum adam olmak üzere birkaç kişi edepsizce kıkırdadı. Birinci ve ikinci çingene kız, göz ucuyla zeminde yuvarlanan bozuk paralara ve üçüncü kızın kıkırdamasına baktılar ancak ne üstüne başına çekidüzen vermesine ne de paraları toplamasına yardım ettiler. Bütün gün sokaklarda birlikte sürüklenip durmuyorlarmış hatta şişman kızı hiç tanımıyorlarmış havaların-

daydılar. Üçüncü kız da zaten onlardan bir yardım talep etmedi. Ya aklına gelmedi –ki aklına normal zamanlarda da herhangi bir şey pek gelmediğinden bu pek muhtemeldi– ya da yardım talep etmemeye, hatta öteki ikisinden ufak da olsa bir şey istememeye uzun zamandan beridir alışmıştı. Tuhaftır, o dağınık hali içinde paraları toplarken çekirdek çitlemeyi ve durmaksızın gülümsemeyi de ihmal etmiyordu. (Çitlemek demek yerine, çekirdekleri bir bütün olarak çiğneyip yutuyordu demek sanırım onun durumuna daha uygun düşecektir.) Evet, vagondaki herkesin yüzüne tek tek bakıyor, süreğen gülümsemesine bir karşılık arıyor, hiçbir zaman bulamasa da bu onu vazgeçiremiyordu. Aslına bakılırsa, gözlerinin biri Hanya'ya biri Konya'ya baktığından, kime baktığı pek de anlaşılmıyordu. Bu yüzden baktığı insan, kendisine bakılıp gülümsendiğini tam olarak anlayamadığından istese de buna karşılık veremiyor, bu da kızın gülümsemesine karşılık beklemesini aslında iyice anlamsızlaştırıyordu. Tüm bunlar alelacele edinilmiş yanlış bir izlenim de olabilir, bu her zaman mümkündür hayatta. Belki de onun gülümseyişi karşılık beklemeyen, dünyaya cömertçe salınmasındaki kendiliğindenliğin yüce kıldığı gülümsemelerden biriydi. İnatacı bitip tükenmezliği de bundan kaynaklanıyordu bu durumda, kim bilir.

Metro sonraki durağa yanaşıp durdu.

Sarışın kadın, adamın kafasıyla yaptığı keskin işaret üzerine telaşla, hâlâ önünde duran ve hayranlıkla kendisini izleyen ikinci kıza hiçbir şey söylemeden hatta kızın cümlesini havada asılı bırakarak kalktı, hızlı adımlarla adamın peşinde gözden kayboldu.

–Sarışın kadın, adamın kafasıyla yaptığı keskin işaret üzerine telaşla, ikinci kızın kulağına bir şeyler fısıldadıktan sonra, cebinden çıkarttığı birkaç kuruşu eline tutuşturarak kalktı, hızlı adımlarla adamın peşinde gözden kayboldu.

–Sarışın kadın, adamın kafasıyla yaptığı keskin işaret üzerine telaşla, ikinci kızın eline kaşla göz arasında çıkarıp bir süredir avucunda tuttuğu inci kolyesini sıkıştırarak kalktı, hızlı adımlarla adamın peşinde gözden kayboldu.

–Sarışın kadın kayboldu.

İkinci kız ağzı bitiremediği cümlesinin ağırlığıyla yarı açık, kadının arkasından bakakaldı.

–İkinci kız duyduğu şeylerin etkisiyle şaşkın, ne yapacağını düşünerek elindeki paraya bakakaldı.

–İkinci kız avucuna bırakılmış inci kolyeye diktiği gözlerini zorla ayırarak kadının az önce çekip gittiği kapıya bakakaldı.

–İkinci kız bakakaldı.

Daha soracak ne çok şeyi vardı oysa. Güzel olmak istiyordu o da tıpkı sarışın kadına benzer şekilde, çok güzel olmak... Metroya bindiğinde vagondakiler ona nasıl baktılsa kendisine de öyle bakılmasını istiyordu. Bir kez olsun bu duyguyu tatmak, tüm damarlarında hissetmek, sonrasında geçse de onun mutlu hatırasını ömür boyu taşımak istiyordu. İkinci kız, saçlarını kulağının arkasında topladı, dudağına gizemli bir gülüş kondurdu ve kadının boşalttığı yere oturarak bacak bacak üstüne attı.

Hâlâ kitabın okuyan birinci kız, sarışın kadının nihayet inmesinden memnun ayakta dikilmeyi sürdürüyordu. İnsanlar ona bakıyor mu diye şöyle bir hızla gözlerini kalabalıkta gezdirdikten sonra kitabın anlatısına daha da hâkim olmak için kitabının sayfasını çevirdi. Bu sokak basketbolu da diye düşündü, hiç de kolay bir şey değilmiş. Aslında sokağa dair hiçbir şeyin kolay olmadığını çok küçük yaşlarından beri çok iyi biliyordu.

Üçüncü kız çoktan toplamıştı bozuk paralarını, iyice aşağı kaymış pantolonunu çekti ve bu kadar şişman olmasaydı belinin olması gereken yerin hizasına çıkarmaya çalıştı. Nefes nefese kalmıştı ama memnun görünüyordu. Cebine doldurduğu çekirdekleri kabuklarıyla yemeye ve herkese gülümsemeye devam ediyordu hâlâ, hiçbir karşılık almasa da. Memnun görünüyordu görünmesine ama insan onun yüzündeki o gülümseyişten bir an olsun kurtulabilir ve gözlerindeki anlama odaklanabilirse orada göreceği parıltılı, şefkatli ve alışılmadık hüzne bir girdap misali kapılıp gidebilirdi.

Metro tekrar hareket etti. Üç çingene kız da içinde. Her zamanki gibi birbirlerine bakmamaya özen gösteriyorlardı. Sanki bütün gün

aynı sokakların zorunda sürtüp gece aynı virane odada yan yana sokularak uyumuyorlar, korkulu bir rüya gördüklerinde birbirlerinin başlarını okşamıyorlar, çok soğuk olduğunda gecenin bir vakti birbirlerinin esmer ellerini hohlaya hohlaya ısıtmıyorlarmış gibi, özenle ayarlanmış bir mesafeden yapıyorlardı bunu.

Yine de oradaydılar işte.

Herkesle birlikte vagonun içindeydiler.

Onlar gibiydiler bir süreliğine de olsa.

Ama metro hızlandıkça, içlerinde bir yerde zaman ve mekân kırılıyor, onların yüzüne o en eski, en zalim gerçeği vuru vuru veriyordu.

Üç çingene kız, fark edilmek için tutuşarak ve ne acıdır ki kimse tarafından görülmeden, vagondaki herkesin gittiği yönün tam tersine doğru büyük bir hızla ilerliyorlardı.

Bütün Hikâyeler Kırık

Yine Ferhan diyor, başka bir şey demiyor. Ferhan konuşurken ellerini o kadar kullanma. Ferhan bu yürüyüş nereden çıktı, düzgün yürüsene. Ferhan kaşlarını mı düzelttin sen? Ferhan o gömleği nereden buldun, yerini yurdunu kaybetmiş papağanlara benze-mişsin, hani şu Yıldız Parkı'nda küçük sürüler halinde dolaşanlara. Diyor da diyor. Elinde aslan başlı pirinç kaplama bastonu, onu olduğundan küçük gösteren, altın varaklı kolçaklarıyla bizim eve bile fazla ihtişamlı kaçan bordo koltuğuna kurulmuş, her daim az evvel limon tatmışçasına çekik gözlerini iyice küçülte küçülte... Beybabamdan da hiç çekinmiyor artık. O korurdu hep beni ama onu da sindirip köşesine gönderdi sonunda. Adamcağızın zaten siyatikleri fena azdı son zamanlarda. Emirgân'daki, babasından yadigâr yalıda kalamıyor bu yüzden, hep yanımızda. Buranın ha-vası daha kuruymuş, öyle diyor. Ah beybabam ah, tatlı minnoşum benim. Bıyıklarının gölgesinde kendimi güvende hissettiğim. O kuştüyü kırlentler misali göbeğine hülyalı başımı dayayarak haki-kate benzerliği karşısında her defasında hayrete düştüğüm rüyalara daldığım. Onun lavanta esansıyla karışmış ter kokusunu duyduğum anda tüm bedenimi kaplayan huysuzluk dikenlerim yumuşayıverir. Üzgünsem üzüntüm hafifler, mutluyсам hemencecik daha mutlu olurum. Artık babamın yanında eskisi gibi esip gürleyerek beni kanatlarının altına alaması da, yine de varlığı yeter. O sırtımı göz-lerimi kapalı yasladığım, başı bulutlardaki yüce dağımdır benim.

Babama gelince, o da kötü bir adam değildir aslında. Kötü adam ne demek onu da tam bilmiyorum ya. Çok fazla insan tanımadım ne de olsa...

Hah, duyuyor musun şimdi? Hatlar yine bir felaket. Azat Bey di-yordum, geçen gün o aradı sevgilim. Evet, Bodrum'a gitmemi rica ediyor. Hı hı, sadece hafta sonu için. Belki sonra birkaç gün daha kalırım. Yok, gitmezsem olmaz, biliyorsun. Tabii *chéri*, seni ihmal

eder miyim ben. Hem yeni plağa gireceğim biliyorsun, yılbaşına yetişmesi lazım. Bak göreceksin, bu yıl benim yılım olacak. Hayır canım, aranjman değil bu kez, yerli besteciyle çalışıyorum. Bizlere has, milli kültürümüze dayanan bir beste. Nasıl desem, folklorik öğelerle bezeli, böyle davullar, zurnalar, bağlamalar, kopuzlar... Tabii kopuz dedim canım, doğru duydun. Hatta kopuzla piyanoyu evlendireceğiz diyor aranjörüm. Çok sesli, çok nefesli, böyle gümbür gümbür, her beğeniye hitap edecek cinsten. Beni daha da yukarılara, klişe tabirle zirveye taşıyacak. Halkın yanı sıra, o ukala köşe tutucularının, kan emici sözde müzik eleştirmenlerinin de saygısını kazanabileceğim bir plak olacak nihayet. Amaaaan ne yaramazsın. Sen ilgilenmezsin ki böyle şeylerle, keyfe keder sorularıyla boşuna yorma bakayım beni. Evet canikom, o yeni stüdyoda olacak kayıtlar yine. Evet, evet konuştum, bu kez şişirmeyecek hesabı Noyan Bey. Makul bir fiyata anlaştık sayılır. Ya, sen cimri mi oldun artık bakayım. Yanında olsaydım gösterirdim sana. Önce gıdıklar sonra da öpücüğe boğardım senin malum bölgelerini. Yok canım, nereden çıkardın şimdi bunu. Ay kıskançlık da mı yaparmış. Hayır şekerim, Azat Bey Bodrum'da olmayacak, hem kendisi için çağırmadı ki beni. E söylemiştim ya sana, oğlunun doğum günü partisi varmış, onun için rica etti. On altı mı on yedi mi tam bilmiyorum, yeni yaşına basacakmış çocuk. Yahu çocuk partisinde ne içkisi, merak etme. Hem istesem bulamayacağım sanki, saçmalama lütfen bebeğim. Ne diyordum, Azat Bey benim de partide şöyle bir görünüyormemi istedi. Gülme pis pis ya. Nasıl kırabilirim onu, biliyorsun piyasanın halini. İnşim çıkışımdan çok daha hızlı olur vallahi. Evet, gitmişken kayıtlardan önce biraz nefes alır dinlenirim, bana fırsat oldu işte. Keşke sen de yanımda olabilseydin... Biliyorum, biliyorum. Kızmana gerek yok. Lütfen o kadının adını anma bana. Mecbur olduğunu da biliyorum, bunları tekrar söylemene gerek yok. Tamam, özür dilerim kızma, kapayalım artık...

On altıncı doğum gününden sonra oldu ne olduysa. Soruların ardı arkası kesilmemeye başladı. "Sınıftaki kızlar güzel mi, kız arkadaşın var mı, neden diğer oğlanlar gibi gezip tozmuyorsun?" Doğum gününe ortağının kızı o uyuz Filiz'i zorla davet ettirmesi sonra. Güzel kızmış da bilmem ne. Nesi güzel yahu, benim belim

bile daha ince ondan. Katana. Aslında Seval ve Fulya'ya olduğum kadar sinir olmuyorum ona. O iki yelloz sınıfın hatta okulun en güzelleri sayılabilir. En çok güzel kızlara sinir olduğumu bilmiyor babam tabii. Onların o sahte sarı saçlarının buklelerine, kalçalarını koridorda bir sağa bir sola ahenkle sallamalarına, oğlanları aşağı-larken azdıran o kirpiklerinin altında sinsice parlayan gözbebeklerine baktıkça kalbimden doğup tüm damarlarımda gezinmeye başlayan o zehirli sudan haberi olsa ne yapardı acaba? Yine davet edip doldurur muydu bunca kızı buraya? Aslında ben hiçbirini istemezdim doğum günümde. Bir tek Denizcim gelse yeterdi bana. Canım benim, en yakınım, en iyi arkadaşım. Babamın Deniz'le "sadece arkadaş" olduğumuzu söylediğimde uğradığı hayal kırıklığı düşüyor aklıma. Çorbasını keyifle içerken kaşığında beliriveren ölü bir böcektim o an sanki. Öyle bir bakış. Ona göre karşı cinsten iki kişinin arkadaşlığı söz konusu dahi olamazdı. Bir daha da iyi davranmadı zaten kızcağıza. Deniz'im benim, kimseye söylemediklerimi saatlerce kulağına fısıldadığım, şu dünyada beybabam da dahil kimsenin bilmediği kuytularımdaki varımı yoğumu paylaştığım, bir tanecik sırdaşım...

Alo canım, daha çıkamadım evet, kuaför gecikti, onu bekledim. Sen ne yaptın, gidecek misiniz o yemeğe? Başı ağrıdı demek, oh canıma değsin. Beter olsun. Sen yalnız mı çıktın dışarı? Uslu duracaksın bak söz ver, gelmeyeyim oraya. Sorma canımı sıktılar, beşte çıkacaktım sözde, saat yedi oldu daha yeni bitti. Zaten daha önce, daha otele girerken bir tadım kaçmıştı. Evet, ilk geldiğimizde. Arabayla otel girişine yanaşırken baktım bir hareketlenme var, bu nedir dedim, Selin gülererek uyardı, "Sizinkiler haberi almış." Kapıda iki tıfıl muhabir, kocaman fotoğraf makineleri boyunlarında, sigara içip beni bekliyorlar, kim haber uçurduysa artık. Ha ha, niye kendim haber vereyim, deli. O kadar mı düştük yani. Bak güldürme beni, gözlerimin yanları hep kırışıyor, kazayakları fışkırırsa görürsün kenarlardan. Eh onlarla mecburen ayaküstü hoşbeş ettik, sonra inanmayacaksın ama bir de oda değiştirmekle uğraştım. Dur dur, olaya bak. Süite girer girmez neye uğradığımı şaşırdım, nasıl bir lahmacun kokusu sinmiş her yere inanamazsın. Perdeler, yatak örtüleri her yer ekşi ekşi lahmacun kokuyor. Yok, vallahi doğru,

Selin'e de koklattım. İnanmazsan ona sor. Artık nereden geldi de sindiyse odaya, bilmiyorum. Eşarbımı burnuma dayayıp zor kaçtım. Ortalığı birbirine kattım tabii. Sorsan kaprisli derler, ayol bunun nesi kapris. Lahmacun diyorum yahu. Yani sen de inanamıyorsun işte değil mi. Ne olacak yavrucuğum bizim bu görgüsüzlüğümüz. Bu Batı'ya tam adım atacakken ayağımız havada, eşikte öyle kararsız kalışlarımız. İki arada bir derede, böyle ömür geçer mi? Araf burası, vallahi araf...

Ne parti ama. Herkesi topladı eve babam. Kendisi yine uzaklarda. Artık ne haltlar karıştırıyorsa, bilmiyorum. Annem bugün haplarını almamış olmalı ki uyanık kalmış, on beş dakikada bir arıyor. Uzak-tan da olsa kontrol edip gerekli talimatları veriyor. Babamın ipini tutmakta hiçbir zaman başarılı olamadığından ayık olduğu zamanlarda benimkilere sıkı sıkı yapışmış, hiç bırakmama derdinde. Ben de üzülmesin diye böyle hissetmesine izin veriyorum. İyice çıldırır yoksa kadın, uğraşacak bir şeyi kalmazsa. Uzun tartışmalardan sonra anlaştık, beybabamla birlikte geldik biz yazlığa. Annem ısrar etti bana göz kulak olsun diye. Ama beybabam davetliler geldikçe artan heyecanlı ve edepsiz ergen gürültüsünden kaçmak için kendini odasına kapadı. Biz rahatsız olmayalım diye yukarıya çıktığını söyledi ama kalabalığı hiç sevmediğini ben çok iyi biliyorum. Ben de ona çekmişim sanırım. (Babam nasıl da girişkendir oysa, kalabalıklar içinde nasıl da mutludur, sinir eder beni.) Ne yapayım, insanlar huzursuz ediyor ruhumu, sanki civarımdaki herkesin taşıdığı duyguları sünger misali içime çekiyorum. Sonra o duygular bende birbirine karışıyor ve onları tartmaktan, silkelemekten, düzenleyerek raflara kaldırmaktan başımı kaldıramıyorum. Yük oluyorlar bana, hiçbir şey söyleyip yapmasalar da sadece orada, etrafımda olmaları yetiyor bu insanların. Canım beybabam da bilir bu halimi, o yüzden bunca kalabalığı evde topladığından için için kızıyor babama, dile getiremese de. Bakışlarından okuyabiliyorum ben artık. Yine de her zorlukta, her sıkıntıda bir güzellik bulmayı da başarır ama. Bir ara yukarı çıktığımda arkadaşıyla telefonda konuşuyordu. İstmeden kulak verdim, aynen şöyle dedi: "Uzak-tan bakıldığında yazlık evin içinden taşan genç bedenler, acemice hazırlanmış bir buketten fırlamış farklı renk ve dokudaki çiçek-

leri andırıyor olmalı.” Sanki roman yazıyor konuşurken. Nasıl da şairanedir benim beybabam, sanatçı ruhlu, asil adam. Babam da sözde anlar sanattan ama onun için para her şeyden önce gelir. Satın aldığı tablolar da hep bir gün gelir de değerlenir diye toplanıyor evlerimizin duvarlarında. İşin tuhafı değerleniyor da. Onun sanatla ilişkisi bu kadar işte. Al-beklet-sat. Bence tek düşündüğü şey para. Yine bir gün, böyle değerlenir diye eve topladığı resimleri aile eşrafına gösterirken, “Tok evin aç kedisi” diye mırıldanmıştı beybabam onun için, benim duyduğumdan habersiz. Durum tam da budur işte.

Bir süre sonra kalabalığın da etkisiyle sıcak iyice çekilmez hale geliyor. Bir grup çoktan havuza girmeye başladı bile. Tabii sadece sınıf arkadaşlarım değil bu nadide kalabalığı oluşturanlar, çoğunlukla cemiyetimizin önde gelen ailelerin irili ufaklı kızları. Birkaç tıfıl oğlan dışındakilerin hepsi babamın deyişiyle “cins-i latif”ten. Filiz babasından aldığı talimatla mı nedir peşimden ayrılmıyor. “Canım bak dinle, babamın ortağının kızı olman bir şeyi değiştirmiyor, benden sana fayda yok” diyecek oldum kaç kere. Dilimin ucuna geldi de yutuverdim. Aslında tüm bu kalabalık içinde Deniz dışında kimse benim davetlim değil. O kıvrır kıvrır saçlarının altındaki kocaman kara gözler beni anlıyor, kalabalıkta boğulacağımı hissettiğim anlarda onlarla karşılaştığımda bana nefes oluyorlar. Bana kalsa hiç böyle büyük bir parti düzenlemezdim zaten. Ah baba, ah! Bir tanıyamadı oğlunu bunca yıldır. Hayır, aptal ya da hayatı bilmeyen bir adam da değildir hani. Aklım almıyor, neden sürekli bana bu cadalozları, ağzını burnunu toplayamayan paçoşları ayarlamaya çalışıyor. Neden beni rahat bırakmıyor. Bir de sürprizi varmış, öyle söyledi her daim öfkeye benzer bir pırıltının tetikte beklediği su yeşili gözlerini benden kaçırarak. Sanki bunca kargaşanın ardından bende bir sürprize hal kalırmış gibi... Oof of.

Hemen başka oda ayarladılar, ne özürler, iki büküm olmalar. Aman yapmayın dedim, hiç sevmem böyle abartılı gösterileri. Neyse, yeni odaya geçtik, kontrol edip her yeri güzelce koklaması için önden Selin’i gönderdim tabii. Yaa, dalga geçiyorsun yine. Anlatmaya-cağım artık sana hiçbir şey. Pis seni. Evet, sonra da akşam için hazırlıklara başladık işte. Ah *chéri* haklısın, ben de senin yanında

olmak istiyorum tabii. Şu kayıtlar bitince hemen Londra'ya kaçarız seninle. Bir kerecik olsun, kimseye tanınmadan sokaklarda özgürce dolaşırız, el ele. Aman ne bileyim ne söylersin karına, işle ilgili bir şeyler uyduracaksın artık, onu da mı benim düşünmemi bekliyorsun. Yaa ne aptalsın sen. Gülme bak, sinirleniyorum iyice. Valla karışmam, ancak televizyonda görürsün benim yüzümü bundan sonra. Ay çenem düştü, zaten geç kaldım. Makyaja geçiyoruz şimdi. Yok yahu, dedim ya Azat Bey Bodrum'da değil. Oğlu canım, hani şu küçük, biraz kırık olan. Serhan mıydı, Ferhan mıydı neydi adı. Küçükken her konserimi en önden izlerdi, birkaç yıldır görünmez oldu. Evet, onun doğum günü şerefine. Haydi tutma beni, partiye geç kalmam iyi olmaz. Ben seni ararım işim bitince. Tamam sevgilim, dedim ya o iş bitti artık, noktayı koydum ben, artık bir yudum bile yok. Merak etme. Sen de uslu dur ama.

Birden dış kapı aralanıyor ve Cesur giriyor içeri, aynı anda yüzüme kaynar, ayaklarıymaysa buz gibi sular dökülüyor. Sanki abartılı bir şekilde dekore edilmiş odanın tavanına gizlenmiş Japon kiraz ağaçları bahara girmiş de üstümüze pembe beyaz çiçeklerini savuruyorlar. Bu büyüleyici manzaranın tam ortasında, geniş omuzlarını ve heybetli kollarını saran, gözlerinin rengini iyice ortaya çıkaran mavilikte dapdar bir tişört giymiş olan Cesur dikiliyor. Onu görünce hemen kaçıp banyoya saklanmak istiyorum. Çocukken bizimkilerin, babamın bitmeyen çapkınlıklarından dolayı çıkan kavgalarından kaçıp saklandığım zamanlardaki gibi. Gürültüyü duymamak için muslukları açar, klozete oturur beklerdim. Git-tikçe yoğunlaşan su sesine ve kulaklarımı avuç içilerimle sıkı sıkı kapamama rağmen tüm bağırsık çağırışları duyardım. Peki şimdi ne oldu da kalbim böyle deli deli atmaya başladı. Onu görür görmez böyle elimin ayağımın tutmaması hayra alamet midir? Bir yandan da düşünüyorum, ben davet etmemiştim ki onu. Bu korkaklıkla hayatta da edemezdim zaten. Babam da çağırmış olamaz. İyi de bu çocuğun burada işi ne? Ben kafamdaki sorularla cebelleşirken, Cesur'un arkasından aşırı süslenmiş bir kadın yavaşça giriyor içeri. Siyah tül ve danteller içinde, arada patlayan, altın sarısı detaylarla. Çevresindeki her şeyi kendinin ya da kendi içinmiş gibi kılan bir tuhaf duruşla. Bir anlık şaşkınlıktan sonra anlıyorum, babam o

şarkıcı kadını da davet etmiş doğum gününe, arkadaşlarıma hava olsun diye herhalde. Bahsettiği sürprizi de bu olmalı. Ne sürpriz ama, içimi titretti. Şöhretin ve şöhretli insanların beni hiç etkilemediğini de mi bilmiyor? Kim demişti hani, “Şöhret denen şey yanlış anlamalar toplamından başka bir şey değildir” diye. Altına imzamı basarım. Hem doğduğumdan beri babama yalakalık yapmak için sıraya giren şöhretli insanların içinde büyüdüm ben, o yüzden olmadı baba. Beceremedin. Hepsinin ne mal olduğunu gayet iyi biliyorum. Arkadaşlarımin da çok etkileneceğini sanmıyorum ya bakalım.

Şimdi kapının hemen önünde durmuş, dudaklarını büzmüş, etrafı inceliyor. Kocaman şapkası kafasında. Cesur’un başı da tüm başlarla birlikte şarkıcı kadının yüzüne çevriliyor. Ortalık birden karışıyor, ıslık kıyamet. Babam görseydi, memnun ve alaycı bakışlarını diker miydi üstüme? Umurumda bile değil, benim gözüm hâlâ Cesur’da. Ama nezaket kuralları gereği, onun yanından geçerek meşhur şarkıcımıza yarım ağız hoş geldiniz diyorum. Sanki bu dünyadan değilcesine bakıyor bana kadın. Ben çok değerli bir eşyaymışım da her an kırılabilirmişim ya da birazdan ölecekmişim de son anlarımı yaşıyormuşum gibi. Sahiciliğine şüphe götürür bir kırılğanlık bulaşmış. Kırılğan ama aynı zamanda da atak. Acırmışçasına ama şehvetli. Bu bakışları anlamak ve anlatabilmek için önümde daha uzun yıllar var, öyle hissediyorum.

Sadece sağ yanağımdan öpüyor, öpüyor dediysem yanağını hafifçe yanağıma yaklaştıırıp dudaklarını iyice büzmesinden bu sonucu çıkarıyorum. Sonra asistanının elinden abartılı fiyonklarla süslenmiş kocaman hediye paketini alarak bana uzatıyor. Ben de teşekkür edip hemen yanımda dikilen yardımcımıza veriyorum. Sonra koluma giriyor ve birlikte ortadaki masif ceviz masaya getirilen dört katlı pastaya doğru ilerliyoruz. Birisi şampanya patlatıyor, ırkılıyorz ikimiz birden. O sırada şarkıcımız –muhtemelen sevgili babamın kendisine verdiği ayrıntılı talimatlar doğrultusunda– doğum günü şarkımı söylemeye başlıyor. Nedense İngilizce söylüyor şarkıyı, garipsiyorum. İnsanlar da ona heyecanla ellerini çırparak eşlik ediyor. Ne tuhaf, çocukken ne çok severdim ben bu kadını. Gözümde egzotik ülkelerin ecelerinden biriymiş gibi görünürdü. Oysa birkaç senedir sinirime dokunuyor. Tahammül edemiyorum.

Tabii ki babamın bundan haberi yok, olsaydı onu davet etmezdi. Yani, sanırım. Belki de tam tersi, sinir olduğumu bildiğinden davet etmiştir. Yine de sesinde heybetli, insanın içindeki pek dokunulmayan yerleri kaşıyan oyuncu bir yan var. Tahminim doğru çıkmıyor ve şarkıcımız beklediğimden daha fazla ilgi görüyor. Herkes hayran hayran ona bakarken ben mumlarımı üflüyorum. Doğum günümde benden rol çalması –tuhaf ama– umurumda değil, hatta dikkatlerin onun üstünde toplanmasından mutluyum. Aklımda, fikrimde ve dileğimde Cesur, mumları tüm gücümle üflüyorum. Tam o sırada beybabamı fark ediyorum, merdivenlerin başına kadar inmiş, uzaktan bana bakıyor, bir yandan da mendiliyle gözyaşlarını kuruluyor. Ona doğru bir öpücük yolluyorum. Gülümsüyor ve yavaş yavaş yine merdivenleri tırmanmaya başlıyor. Deniz’le uzun uzun sarılıyoruz. Kulağına, “Cesur burada, inanabiliyor musun” diye fısıldıyorum, hiçbir şey demiyor. Şampanyadan bir yudum alıyor, pastamın tadına bakıyorum, nereden çıktığını anlamadığım gazeteciler şarkıcı kadınla benim fotoğrafımı çekmeye başlıyorlar. Kadın, çatalın ucuna zarifçe tutturduğu bir parça pastayı ağzıma doğru uzatıp poz veriyor. Bana mı öyle geliyor yoksa baştan çıkarmaya mı çalışıyor beni, hemen dibimdeki güzel kokan zarif vücudu ve o buğulu bakışlarıyla. Belki babamdan aldığı diğer talimat da budur. Eğer öyleyse, asıl sürprize siz hazırlanın sevgili babacığım ve onun emrindeki saygıdeğer şarkıcımız.

Kadın sonra büyük bir hızla boşalttığı kadehini doldurmam için zarifçe uzatıyor. Ben bunalıyorum. İstemeye istemeye kadehini dolduruyorum, gülümseyerek büyük bir yudum alıyor, gözleri gözlerimde. Deniz’den yardım istemek geliyor aklıma ama kaşla göz arasında nereye kaybolduysa bulamıyorum. Canım sıkılıyor iyice. Bu kadından ve kalabalıktan kurtulmak, Deniz’le yine Cesur’dan bahsetmek, onun partime nasıl gelmiş olabileceği konusunda konuşmak istiyorum. Ayıp olmasın diye biraz daha bekleyip izin istiyor ve Deniz’i aramaya başlıyorum.

Evet, ben buldum onu. Evet banyoda. Çişim gelmişti canım, ne demek banyoda ne işin vardı. Pastayı kestikten sonra kaybolmuştu yanımızdan. Ben de baktım gelmiyor, bir banyoya uğrar çıkarım diye düşündüm. Banyonun kapısı aralık duruyordu. Şöyle elimle

itiverdim usulca, baktım, doğum günü çocuğu bembeyaz suratla aynanın karşısında öylece dikiliyor. Hayalet görmüşçesine açılmış gözleriyle durmuş kendine bakıyor. Kaskatı. Anladım hemen bir şeyler olduğunu. Yaklaştım, elinden tuttum. Ay soru sormayıp dinlesene canım iki dakika. Elbette içmedim, bir dinle, dur şimdi. Neyin var iyi misin derken, birden canlandı, tuttu ensemden, yapıştı dudaklarıma. Vallahi böyle oldu, yalan borcum mu var sana. Nasıl sıkı sıkı bastırıyor dudaklarıma ağzını. Nefes alamadım resmen. Kurtaramadım kendimi bir türlü. Canım dinle lütfen, saçmalama. Tabii ki o beni öptü, ben niye öpeyim durup dururken. Hem oğlan kırık diyor sana, bebekliğini biliyorum ben onun. Sen ne anlatıyorsun. Öpmeyi bırakınca gözlerime bakıp “Cesur!” diye seslendi bana, artık neyin etkisi altındaysa. Sonra gözleri iyice kayboldu yuvalarında, kendinden geçiverdi. Zor tuttum da yatırdım yere. Dedesinin ilaçlarını yutmuş, avucundan çıktı boş kutu. Ya ne bileyim ne ilacıysa. Gazeteciler gelmiş, tepemizde fotoğraf çekiyorlardı. Oğlan hâlâ kollarımda kendini kaybetmiş bir halde yatarken, bir yandan ambulans çağırın diye bağıyorum, bir yandan gazetecileri kovmaya çalışıyorum. Tamam, yok iyiyim, ağlamıyorum. Boğazıma bir şey takıldı sadece. Sonradan öğreniyorum tabii, banyoda en yakın arkadaşı kızla bu Cesur denen oğlanı işi pişirirken yakalamış. Onlar panikle kaçınca yalnız kalmış banyoda bizimki. Evet, arkadaşı olan kız anlattı ağlayarak, oğlanı ambulansa bindirdikten sonra. Ya ne içkisi, bak üstüme gelme. Çok bozuk işte sinirlerim. Hastanede çocuk şimdi. Bilmiyorum nasıl olduğunu, ben gidemedim, doğrudan otele geldim. Biraz kendime gelmem lazımdı. Düşün altına attım kendimi. Uzun uzun yıkandım. Ya biliyor musun, içimde sanki bir tel koptu o öylece kucağımda yatarken. Öyle masum, çocuksu. Aşkın varlığına inandığından yani... Zavallı şey, gözümün önünde hep konserlerimdeki neşeli, fıkır fıkır, tüm şarkılarıma eşlik eden o hali. Yok, Azat Bey’le konuşmadık daha. Ama yoldaymış, geliyormuş. Hastanede görürüm herhalde. Yahu yıllar önceki bir hikâye, olmuş bitmiş, daha ben yolun başındayken. İlişkimiz yıllardır tamamen iş ilişkisi, sen de biliyorsun. Şimdi bunu mu olay haline getireceksin? Adamın oğlu ölümle boğuşuyor, senin aklın hâlâ nerelerde. Hem ben seni kıskanıyor muyum o cadı, o kadidi çıkmış karından. Her gece onun o iğrenç koynuna girmenden söz

ediyor muyum? Tamam, tamam özür dilerim. Biliyorum, çocukların... Evet, bir daha söylemem, bağışla beni. Bir daha asla demem bebeğim, lütfen şimdi böyle konuşma. Lütfen, kötüyüm çok diyorum anlasana. Bağırma, bak zaten mahvetti bu olay beni. Çocuğun buz kesmiş hareketsiz bedeni, dedesinin kan çanağı gözleri. Şimdi bir de gazetecilerle uğraş işin yoksa. Hayır yeminle içmiyorum, canım çıksın içiyorsam bak. Şu koltuktan kalkmayayım. Hem söz verdim sana, içer miyim hiç. Daha Londra'ya götüreceksin beni. Gezip tozup eğleneceğiz. Sadece ikimiz. Oysa yine orada karının yanındasın, her zaman oradasın işte. Bana ne olursa olsun, başıma ne gelirse gelsin, sen oradasın. Ama şimdi geleceksin değil mi? Ben bu haldeyken geleceksin. Lütfen geleceğim de, delireceğim burada yoksa. Gazeteciler aramaya başladı bile.

Geleceksin değil mi? Karını pisliliği içinde bırakıp.

Ah, çocuğun beyaza kayan gözbebeklerini bir görseydin.

Hep benimle kalacaksın sonra.

Ya dedesinden kopan o tiz haykırış...

Kayıtlar bitince, doğru Londra'ya.

Koca adam sanki yaralı bir hayvana dönüştü birden.

Sen ve ben.

Çocuğa bir sarıldı ki, ayırmaya kimsenin gücü yetmedi.

Geleceksin ve ona hiç dönmeyeceksin.

Dedim ya sana, dondum ben taş oldum sanki.

Dönmeyeceksin.

Alo... Duyuyor musun beni sevgilim?

Gelmiyor mu sesim?

Alo... Alo...

Beden

*sorma sakın neden içinden gelir gülmek
ruh oyunlarıdır bunlar, hiç üzerinde durma
kardeşidir bedenin sarındığın bu rüzgâr
ondan da soyunursan, ne kalır soyunacak*

Hangi şarkıyı dinlerken öleceğini biliyordu.
Bunu rüyasında görmüştü.

Bir ağlayan söğüdün kovuğunda tünemiş halde bulduğu kızıl sakallı cüce işaret parmağıyla, iyice yanına sokulmasını isteyen bir hareket yapmış ve kulağına fısıldayıvermişti. (Dudaklarının çatlaklığı midesini bulandırmıştı da yüzünün ekşimesine engel olmaya çalışmıştı.)

Önce şarkının adını söylemişti cüce ve bununla yetinmeyerek çatalı sesiyle biraz mırıldanmıştı.

“Bu şarkıyı bir daha duyduğunda öleceksin.”

Bunu dedikten hemen sonra, karşısındakini delip geçen, ürkütücü, çağla yeşili gözleriyle gevrek gevrek sırtıtmıştı.

Nefessiz kalarak uyanmıştı kadın. Sanki görünmeyen çirkin eller boğazına çökmüştü. Kendisini bunca rahatsız eden şeyin ne olduğuna dair hiçbir şey hatırlayamadı önce. Ama bir süre sonra yatağında dönüp dururken, tam uykunun mayasının tutacağı o sihirli anda rüyası zihninde beliriverdi. Ondan sonra da uyku tutmadı tabii. İşin tuhafı, genelde çok fazla rüya görmezdi, hatırladığı bölük pörçük rüya kırıntılarının da çok üstünde durmaz, yataktan zıpkın gibi fırlayarak günün hayhuyuna kolaylıkla karışırdı. Oysa şimdi rüyası (kötü rüyası da denebilirdi elbet, ama neyin kötü neyin iyi olduğunun tespiti biz zavallı ve acıklı fanilere bırakılacak kadar kolay bir şey midir ki?) dışında hiçbir şey düşünemiyordu.

Yattığı yerde donup kalmıştı. Ürkütücü cücenin söyledikleri ve mırıldandığı melodi zihninde dönenip duruyordu. O da farkına bile varmadan bu melodiyi sözleri olmaksızın ve duyulur duyulmaz bir sesle mırıldanmaya başladı. Hoşuna gitti bu durum, çünkü gizliden gizliye şarkıyı unutmaktan ve ona herhangi bir yerde, herhangi bir zamanda yakalandığında ne olduğunu anlayamamaktan korkuyordu. Durdu, bunca körü körüne inanışına şaşıtı. Şimdiden bir gerçekliği oluşmuştu rüyanın ve kızıl sakallı cücenin. Kendini bu kadar kaptırmasında, uykunun yükünü hayatına taşımasında aptalca bir yan buluyordu bulmasına ama gene de kapanından kurtulamıyordu o yeşil gözlerin. (Cücelerdense hep korkmuştu yaşamı boyunca, hele o koca kafaları yok muydu, ne zaman bir cüce görse kaçacak delik arardı.)

Melodiyi sessizce mırıldanırken bir an panikledi, kendi kendine mırıldanmasının da hesaba katılma ihtimalinden korkarak hemen sustu.

Sabaha daha çok vardı. Yanında uyuyan kocasını uyandırmak ve rüyasını anlatmak istese de adamın erkenden işe gideceğini düşünerek acıdı ve vazgeçti.

Tüm bu olanlarda anlayamadığı bir şey vardı: Müzik zihninde bu kadar netken, şarkının adını ve sözlerini neden bir türlü hatırlayamıyordu? Cücenin o adı söylerken incecik dudaklarının aldığı biçim gözünün önündeydi oysa. Bir an kavrayarak durdu: Kulağına fısıldandığına göre cücenin dudaklarının aldığı biçimi görmüş olamazdı, buna rağmen o dudakların gözünün önünden gitmemesine canı sıkıldı, ne de olsa zihin oyunlarının sırası değildi şimdi. Yine de hırpani giysilerinin tuhaflığı, buz bakışlarındaki rahatsız edicilik, ortamın kasveti ve daha birçok şey tamamen netti. Ama o ad ve sözler, bir muamma perdesiyle örtülerek yoklara karışmıştı sanki.

Elleriyle yüzünü kapattı, yatakta bir sola, bir sağa dönüp durdu. Sonra birden en azından melodiyi kaydetmek aklına geldi. Böylece hiç unutmazdı. Hem sadece müziğini mırıldanacaktı, bu şarkıyı yeniden duymak anlamına gelmezdi ona göre, az önceki fısıldayışına rağmen ölmediğine göre artık buna kani olmuştu. Kaydını istediği zaman dinleyebilir, müziğe iyice aşına olabilir, bu şekilde aslını araştırabilir, şarkıya muhtemel bir yakalanma anında alışkanlığını

çevikliğiyle hemen oradan uzaklaşabilirdi. Cücenin korkutucu sözlerini ve ikazını biraz esnettiğinin farkındaydı ama hayatta kurallar her zaman belirli bir esneklikle uygulanırdı ve rüyalandakilerin de bundan farklı olması için bir neden göremiyordu. Başucundaki cep telefonuna uzandı ve bir cesaret bu kez biraz daha yüksek bir sesle mırıldanarak kaydetmeye başladı. Kocasını kıpırdandı, uyanır gibi oldu, sonra sessiz uykusuna geri döndü.

Kaydı bitirince durdu kadın. Haklıydı işte, demek ki başkasından duyması gerekiyordu şarkıyı. Ya da sadece melodiyi duymak yetmiyordu, sözleriyle birlikte söylemek gerekiyordu. Neyse ne, gayet sağlıklı bir şekilde yatağındaydı işte ve ölmediğine seviniyordu. Hem şarkı kayıt altına alınmıştı, müziği orada duracaktı, nasıl olsa sözleri de hatırlardı daha sonra. Ve böylece kendini bu tehlikeye karşı dört dörtlük bir şekilde koruyabilirdi.

Cücenin sesindeki “öleceksin” derken belirmiş hastalıklı bir zevki imleyen o vurgu geliyordu aklına. Tüm bunlara inandığı için kendine kızıyor bir yandan da soğukkanlılığını kaybetmemeye çalışıyordu.

Kocasının çalar saati ötmeye başladığında çoktan derin bir uykuya dalmıştı.

Bir süre sonra uyandığında başında korkunç bir ağrı vardı. Sanki kafasının içinde uzun süre ziller çalmıştı.

Biraz döndü yatakta, kocasını gördü. Boylu boyunca yatıyordu. Herhalde saatin alarm düğmesini uykulu uykulu basarak kapatmış ve biraz keyif yapmak istemişti bu sabah. Dokunmadı, “Biraz daha uyusun” diyerek bıraktı. Horlamıyordu en azından.

Sonra rüyası geldi yine aklına. Sabah güneşi odaya dolmuşken ve biraz uyuyup dinlenmişken, rüya, cüce ve diğer onca şey o kadar rahatsız etmiyordu artık onu. İnanmasına hâlâ inanıyordu. Buna hem şaşıyor hem de inanmaya devam ediyordu. Hem, ihtiyatlı olmanın ne zararı olurdu ki. Aslında etrafıca düşünüldüğünde çok da korkunç bir şey değildi başına gelen. Muhtemelen evden mecbur kalmadıkça çıkmazdı –zaten ev işleri tüm gününü alıyordu–, evdeyken de radyo, televizyon açmazdı, olur biterdi işte.

Bunları düşündüğü tam o anda, elini başına koyarak ve biraz şaşırarak bir hatırlayışın koynuna bıraktı kendini. Şimdi zihninde

tüm detayları belirliyordu rüyasının. Sisler çekiliyordu yavaşça ve karanlıkta kalan bir kısım kendini göstermeye başlıyordu.

Kocası da aynı rüyadaydı aslında. Bütün olan biten sırasında o da yanlarındaydı.

Bunu hatırlar hatırlamaz kendine kızdı. Cüceyi görünce öyle korkmuştu ki, kocasını rüyanın bir kenarında unutup gitmişti. (Rüyada da olsa unutulmuşluğun mahzun eğimini vererek başına, öylece durmuştu adam.)

Biraz daha düşününce rüyasında kendi yüzünün yerine kocasının geçtiğini hatırladı. Kocasıyla ancak rüyalarda görülebilecek bir hızla yer değiştirdiklerini ya da. Cüce çatlak dudaklarını büzmüşken ve tam fısıldayacakken olmuştu bu.

Bir köşedeydi şimdi kendisi, cücenin kocasının kulağına o şarkıyı yeniden duyarsa ne olacağıyla ilgili o korkutucu, o uğursuz cümleyi fısıldadığını görebiliyordu. (Ve duyabiliyordu da.) Bu gerçek –rüyada da olsa gerçek, gerçektir işte– karşısında adamakıllı afallamıştı.

Aynı rüyayı paylaştığı kocasına doğru döndü, –evet uzun yıllar aynı yastığa baş koymanın getirdiği tuhaflıklardandır bu da, bir süre sonra rüyaları da birbirine karışmaya başlar insanın. Bir an önce uyandırıp tüm bunları hatırlayıp hatırlamadığını sormak isteğiyle dürtmeye başladı adamı.

Şarkıyı, rüyayı, ölümü hepsini sormak istedi.

Yanıt alamadı.

Sonra sarsmaya başladı. Sarstı, sarstı.

Bir kıpırdanma yoktu.

Sadece bir bedenden ibaretti kocası artık, rüzgârsız bir yamaç misali ıssızdı.

Bir zamanlar kocam dediği, şimdi iyice soğuyarak buz kesmiş bir boşluğa öyküner o bedeni yataktan düşene kadar itti.

Uvertür Şarkıcı

Kapıyı bana o açmıştı. Nasıl zayıf, değnek gibi. Hem de bükülmüş bel, biraz daha eğilse yere yapışacak. İri gözleri dışında hiçbir şey yok sanki yüzünde. İnsan onda ilk önce gözlerle odaklanıyor, o kocaman kara gözlerden kaçabilir ve dikkatini başka şeylere verebilirse –ki bu hiç de kolay bir uğraş sayılmazdı– vücudundaki diğer detayları görebiliyordu.

Şarkı yazmıştım bir tane. Para kazanmam gerekiyordu, orada burada, duman içindeki pis barlarda şarkıcılara gitarla eşlik etmek için almamıştım onca eğitimi ne de olsa. Yaptığım beste-leri ünlü şarkıcılara dinletmek istiyordum ama köşeler ihtiraslı ve cevval –hatta ilk buldukları fırsatta alanlarına girmeye cüret eden tıfllara karşı çirkefleşmekten hiç çekinmeyen– şarkı yazarlarıyla öyle kuvvetli tutulmuştu ki daha yolun başında pes etmeye çok yaklaşmıştım. Ortak arkadaşlar vasıtasıyla ya da bir tesadüf eseri tanıştığım şarkıcıların birçoğunun olağandışı aptallığı ve kendilerine duydukları sonsuz hayranlık hem itici gelmiş hem de ürkütmüştü beni. Kimsenin aslında şarkıları umursadığı yoktu duygusuna kapılmak üzereydim artık. Şarkılar bir amaç olmaktan çoktan çıkmıştı, ucuz, duygusuz, pis kokan araçlara dönüşmüşlerdi sanki. İşte birazdan, bu yoldaki tek tük çabalarım da sonuçsuz kalmaya başlamışken, bir arkadaşımın vasıtasıyla ulaştığım evin hanımına şarkımı dinletecektim. Bu da elimin ayağımın biraz dolaşması için geçerli bir sebepti.

Evin hanımının yirmi yirmi beş yıl kadar önce “hafif müzik” piyasasının hatırı sayılır kadınlarından biri olduğunu söylemeden geçmemeli. O dönemlerde ünlenmiş, sonra şöhreti düşüşe geçince çalışmayı bırakmış, popüler olduğu zamanlar kazandığı paralarla aldığı taşınmazların kira gelirleriyle oldukça rahat bir hayat sürmeye başlamıştı. Bunun yanında alkolik olduğu, ancak uzun yıllar önce girdiği bir alkol komasından canlı çıkınca içkiye tövbe ettiği sağda solda konuşulurdu. Sonra yıllar içinde çok fazla kilo aldığı

ve insan içine çıkmaktan utandığı, aslında gizli bir ağır abla olduğu ve çalışmasını istemeyen güzel sevgilisiyle yurtdışına taşındığı, yıllardır yatalak olan zihinsel engelli erkek kardeşine hayatını adadığı için müzik piyasasından elini ayağını çekmek zorunda kaldığı minvalinde bir sürü dedikodu dolaştı durdu.

Ama şimdi şarkıcımızdan değil, bana kapıyı açan ve zayıflıktan her an kırılıp ölecekmiş gibi duran o kadından söz etmek istiyorum.

Benim burada olmamı sağlayan kişiydi o kadın. Bir dönem fena abayı yaktığımı sandığım ama sonra aşk zannettiğimiz o fırtınalı gelgitler bitince görüşmeyi kendimi de şaşırtarak sürdürdüğüm bir arkadaşımın apartmanının bodrum katında, sağdan soldan gelen yardımlarla hayatını sürdürüyordu. Evine komşular yasakladığı için alamasa da sokakta beslediği bir kedi sürüsünü her sabah doyurarak güne başlıyor, sonra çarşığı şöyle bir turlayarak yardımsever esnaftan günlük nevalesini topluyordu. Haftada bir gün de temizde tuttuğu kıyafetlerini giyip uzun yıllardır bir köşede unutulmuş tozlanmaya bırakılmış şarkıcımızın evine geliyordu. Arkadaşımın söylediğine göre çok eskiden, gazino günlerinden tanışıyorlardı bu ikisi. Şarkıcının kısa bir süre de olsa assolist olarak sahne aldığı zamanlarda, o da uvertür şarkıcı olarak çıkmıştı aynı kadroda. Şarkıcımız da şimdi o eski günlerin hatırına kadını eve alıyor, sağı solu toplamasına izin veriyor, giderken de cebine birkaç kuruş sıkıştırıyordu belli ki. Belki de o şaşaalı günleri hatırlayan ve birinci ağızdan anlatan birine gereksinim duyuyordu çevresinde. Geçmiş taşıyıp şu ana getiren o birkaç söz, unutulmanın kekremesi tadını biraz olsun dağıtıyor, hadi yıldız demeyelim ama bir yıldızcık olduğu zamanlara kendisini inandıracak bir heyecan katıyordu hayatına. (Hep böyle değil miyiz, süregelen ve inatçı bir inandırılma ihtiyacıyla başkalarının gözlerine merak ve inançla bakarak savrulup durmaz mıyız beşikten mezara?) Nedeni bu olmalıydı, yoksa kadını çevresinde niye tutsun, evine niye alsındı ki, verirdi ara sıra eline bir şeyler, gerisingeriye gönderirdi.

Uvertür şarkıcı –az sonra adının Ayla olduğunu öğrenecektim– salonun kapısına kadar bana eşlik etti ve mutfığa yöneldi. Kafamı uzattım içeri baktım, evin hanımı salondaki en ihtişamlı yerde

kımıldamadan oturuyordu. Usulca yanaşarak kendimi birkaç cümleyle tanıttım, neden geldiğimi söyledim. Şarkıcı kadın soğukça, hatırladığını belirten bir baş hareketi yaptı ve elimi ucundan sıkıp yarım ağız bir hoş geldiniz lütfederek beni küçümseyen gözlerle salonun en uzak köşesindeki, tahmin ediyorum ki en önemsiz konuklara ayrılmış koltuğa oturttu. Avucumda hâlâ parmak uçlarının bıraktığı ölgün dokunuşu duyumsuyordum. Nasıl sinir olurum böyle tokalaşanlara. İnsanın eline tiksindircesine dokundurdukları o nemli, o saydam parmakları işte el öyle değil böyle sıkılır diyen kahkahalar atarak, karşımdakini bağırıp ağlatana kadar sıkamak isterim her seferinde. Ama yok diyorum içimden, kendine gel. Cici çocuk ol. Kadına yağ çek, sırtını sıvazla, şarkını sat, paranı al ve evine dön.

Şarkıcı kadın karşımda oturmuş gözlerimin ta içine bakıyor, kucagında tuttuğu, ürkütücü bakışlarıyla beni aşağılama konusunda sahibesiyle yarışan bir İran kedisini okşayıp duruyordu. Israrla konuşmamayı sürdürüyordu. Bakışlarıyla koyduğu buzdan örülmüş mesafe sanki herkese, yaptıkları her şey için sürekli özür dilemeleri gerektiğini diretiyordu. Evet, bir şeyler söyleme zamanım kesinlikle gelmişti ama söyleyecek hiçbir şey bulamıyordum, durup dururken de özür dileyemezdim ya. Aklım zaten kapıyı açıp beni içeri aldıktan sonra ortadan kaybolan kadının kara kara parlayan sımsıcak ve kocaman gözlerindeydi. Hastalıklı zayıflığını kayıtsızca taşıyan bedeninde bu gözler, zamanında başına çok iş açtığı anlaşılan bir diklik, dünyaya her an nanik yapmaya hazır bir muziplik, insanı onu sevmeye davet eden bir kendiliğindenlikle dolup taşıyordu.

Şarkıcı bitmeyen suskunluğumdan sıkılmış olmalı ki birden kediyi halının üstüne bırakıp mutfığa doğru otoriter olmaya öykündüğü belli olan bir sesle “Aylaaa!” diye bağırır.

Ayla yavaşça geldi, eski bir gölge misali süzülerek ev sahibesinin yanına –hatta kıçları birbirine değecek kadar yakınına– oturuverdi. Bunun yarattığı tuhaflığı örtmeye çalışarak asabice gülümsedi şarkıcı kadın. Tek gözle de bana bakıyordu.

“Ayla, misafirimiz ne içer acaba, sormayacak mısın?”

Ama Ayla sormamayı tercih ediyordu o an. Öylece kadının gözlerine bakıyordu. Uzun uzun. Bir süre sonra çok eskiden gelen bir hatırlayışla ürpermişçesine bana dönerek:

“Çay yaptım size” dedi.

“Çay yapmış bize” diyerek sinirle güldü şarkıcı kadın. Gülüşünde bize ve tüm dünyaya acıyan bir yan vardı. Sonra ayaklarına sırtına kediye tekrar kucağına alarak ekledi:

“İçeriz değil mi?”

Evet demeye fırsat kalmadı, öteki odalardan birinde oldukça yüksek sesle çalan telefonu yanıtlamak için kucağındaki kediyle birlikte odadan çıktı.

Ayla şimdi tam karşımda oturmuş, sevgiyle bana bakıyordu. Şarkıcının bıraktığı sigara paketinden bir sigara aldı, dudağına yerleştirdi ve bekledi. Hemen yetiştim ve sigarasını yaktım. Gülümsedi ve oturmamı istediğini anlatmak için eliyle az önce şarkıcının kalktığı ve hatırı sayılır poposunun bıraktığı heybetli denebilecek izi taşıyan yere pat pat vurdu.

Şimdi yan yana oturuyorduk, âdetim olmamasına rağmen uzattığı paketten ben de bir sigara yakmıştım. Yüzüme baktı, “Röportaja mı geldin sen?” diye sordu. Burada olmamı sağlayan kişinin o olduğunu bildiğim için sorusunu garipsedim. “Yok,” dedim, “hani vardı ya, şarkı için.” Sonra ortak arkadaşımızı, burada kendisi sayesinde bulunduğumu ve şarkımı yıllar sonra çıkaracağı yeni albümünde seslendirmesi ümidiyle ev sahibemize dinleteceğimi hatırlattım. Ama sanki tüm bunlar önemsiz, hiçbir şey anlatmayan bomboş sözlerdi. Bambaşka bir yerde, başka bir insanı dinliyormuşçasına dumanlıydı gözleri. Sanki onun kendine özgü dünyasında röportaja başlamışım ve ilk sorumu yöneltmişim gibi bir eda bürünerek konuşmaya başladı.

“Madem sordun, söyleyeyim. Ben onun kadrosundaydım. Uvertür şarkıcı. O en sonda çıkardı. Biz sıra ona gelene kadar oyalardık, ısıttık müşterileri. Aslında bilirdik herkesin derdi onu görmek, saçını, kıyafetini gözlemlemek, dekoltesinin o gece ne kadar cesur olduğunu konuşmaktı. O hengâme içinde ne çok eğlenirdik bir bilsen. İş bitip de ortalık sakinleşince –çapkın kodamanlar çıkışta gönderdikleri çiçek ve hediyelerle gösterdikleri niyetleriyle çok bunaltırlardı onu– bir oh çekip rahatlardık.”

Bu noktada biraz durdu, etrafa boş gözlerle baktı, sonra gözlemlerimle buluştuktan sonra gözleri, şefkatle gülümsedi.

“Çıkışta genelde onun evine giderdik, ben annemle yaşıyordum çünkü. Kadıncağız gazino çevresinden korktuğundan nedense ona emanet etmişti beni, ‘Bak kızım sana emanet, kız oğlan kızdır, eline erkek eli değmemiştir’ diye diye. Ah anacım derdim, nerden bilecektin kurda kuzuyu böyle sunuverdiğini. Ne gülerdik ananın bu sözlerine sabaha karşı, koyun koyuna güneşin doğuşunu beklerken. O zaman bu evde oturmuyordu, bir görseydin o yatak odasını, tamamen deniz manzarası. Yattığımız yerden güneşin lacivertlerin üstüne çıkarak suların rengini yavaş yavaş değiştirdiğini görünce birbirimize sokulur uyuyuverirdik. Artık akşama kadar, uyu babam uyu.”

Hatırlayışının getirdiği bir iç çekişle irkildi. Ben ev sahibemizin her an içeri girebileceğinden tedirgin, anlattıklarının üzerimde yarattığı etkiyle donakalmış öylece dinliyordum. İç çekişinden sonra, susar sandım ama devam etti.

“Bazen uyanır ve onu çoktan uyanmış, elinde sigarası, beni izlerken bulurdum. Derdim, ‘Yahu ne tuhaf kadınsın sen, insan uyurken izlenir mi, mahremdir uyku, böyle gözetlenmeye gelmez. Hem ben seni izliyor muyum bakayım?’ Bir şey demez, tek omzunu hafifçe, bana ne dercesine oynatırdı. Şımarıklığı yakıştıırırdı kendine, itici gelmezdi. Akşam oldu mu kalkar, çayımızı içip kahvaltımızı yapar, önce mağazaları şöyle bir dolaşır, sonra süslenip püslenip birlikte geçerdik gaziinoya. Birkaç sene çalıştık birlikte, sonra ondan gizli gizli görüştüğüm oğlandan –büyüdüğüm mahalleden çocukluk aşkım, hayırsız bir esrarkeşin tekiydi– hamile kalınca her şey birdenbire değişti tabii...”

Birden bir sırrını ağzından kaçırmışçasına sustu. Nerede olduğunu anlamak istiyordu sanki. Etrafı “ben neredeyim” dercesine süzüşü, sonra gözlerime soran gözlerle uzunca bakışı böyle hissettirmişti bana.

Bu arada ev sahibemizin telefon görüşmesi bitmiş, kaç numaralı gülüşü olduğunu bilmediğim o yapmacık gülüşlerinden birini takınarak tekrar aramıza katılmıştı. Şöyle bir durdu, buzdan bakışlarını bize dikti. Bir tuhaflık olduğunu sezmişçesine havayı kokluyordu. Sonra aniden Ayla’ya dönerek “Ayla, çay koyacaktın ya” diye sitemkâr bir sesle konuştu.

Ayla sigarasından son bir nefes aldı, hiç acele etmeden söndürdü ve ayağa kalktı.

Şarkıcı kadının tam önünde durdu, şimdi neredeyse burunları birbirine değecek kadar yakındılar.

Ayla bir an daha bekledi sonra kadının yüzünü avuçlarının içine aldı. İnce kemikli ellerindeki damarları şişirerek bir zamanlar hayranlıkla baktığı bu yüzü kuvvetlice kavradı. O güçlü parmakların ezdiği yanakları kızaran kadının korkuyla beleren gözlerinin içine, bana nedense çok uzun gelen birkaç saniye boyunca baktı ve hiçbir şey söylemeden mutfağa doğru seğırtti.

Süpürge Satıcısı

Ayferi sabahtan beri aynanın karşısında yeni patlayan tomurcuklar misali baş vermiş memelerini inceliyordu. Ne çok beklemişti bu ânı. Bir süredir gece yattığında en son, sabah uyandığında ilk beliren düşüncesiydi yakında kavuşacağını umduğu memeleri. O bereketsiz düzlüğünden sıkılmıştı göğsünün. Bir devinim, bir ivme, bir kıpırdanış umuyordu bu değişiklikten içten içe. Çocuklukla ergenlik arasındaki o sallantılı köprüde sıkışmıştı ve memeleri çıkmaya karar verip dünyaya okkalı bir selam yolladığında sanki tüm sıkıntıları bir anda geçiverecekti. En azından Ayferi uzun zamandır süren bekleyişinde böyle duyumsuyordu.

“Annem anlattı evet, bizim eve bir kız gelmiş bugün akşama doğru. Kim olduğunu asla tahmin edemezsin. Tam da altın gününden misafirlerini yeni yollamış kadıncağız, ortalık öyle dandini yani. Etrafı toplamaya çalışırken kapı çalmış. Yok yok, merak et biraz. Neyse, arkadaşları gelecek diye sabahtan sepetlediği babam eve döndü sandığı için hiç kim o falan demeden açmış kapıyı. Kız karşısında öyle platin sarısı dalgalı fön çekilmiş saçları, ciğere benzemiş kıpkırmızı dudakları ve elindeki son model, kocaman elektrik süpürgesiyle dikiliyormuş. Ama yüzünde çalışılmış, vakur bir ifade, sanki İngiltere kraliçesi, haspaya bak sen. Annemin sözleri, evet. ‘En son teknoloji örneği elektrikli süpürge satıyorum hanımefendi, izin vererseniz size göstermek isterim’ demiş anneme, ağzını büze büze.”

Şimdiyse nihayet bağışlanan o vuslat ânının sarhoşluğunun etkisiyle geçtiği boy aynasının karşısında büyülenmişçesine, uzun uzun süzüyor memelerini. Güneşin hareketine göre azalıp çoğalan loş ışık altında onlara bir sağdan, bir soldan bakarken ve ilerleyen günlerde büyüklüklerinin ve şeklinin nasıl değişeceğini kafasında canlandırmaya çalışırken yüreğinin tam ortasında kıpırdanan şeyin

ne olduğunu anlamakta güçlük çekiyor. Genzine doğru akan o ince suyun yakıcılığını. Her şeyin kokusuna karabiber, tarçın ya da acı turunc yanıklığında bir şeylerin bulaşmış olmasını yadırgıyor Ayferi.

“Annem de biliyorsun nezaket timsalidir, birine hayır demektense canını bile verir, kimsin necisin demeden, kıyamamış almış içeri. ‘Kusura bakma kızım, ev çok dağınık, misafirlerim yeni gitti’ falan da demiştir eminim, gözünün önüne düşen buklesini asabi bir jestle düzeltirken. İçinden de saydırıyordur kesin ‘ay nereden çıktı bu kız şimdi, işim de başımdan aşkın’ diye. Ya ben nerden bileyim kadının huyu böyle işte. Artık çocukluğunda ne yaşadıysa, başkalarının ne düşündüğü ve onlara ayıp olmaması annem için tek önemli şeydir. Ya Allah korusun, hiç tanımadığı bu kız annemi ayıplarsa, ya o yabancı şefkatini esirgerse ne yapar sonra benim tuhaf annem. O yüzden içiyle dışının farklı olmasına alışmış, yıllar içinde bu zararsız görünen ama aslında zararı en çok kendine olan ikiyüzlülüğünü hayatının tam ortasına itinayla yerleştirmiştir. Neyse boş verelim annemi şimdi, işte kız bu arada çoktan salona geçmiş, kirli pasta tabağı, çay bardakları ve bütün bir öğleden sonra edilmiş dedikoduların bıraktığı kekremsi kokuyla dolu –ay düşününce bile içim kalktı bak– odanın tam ortasına koyduğu elektrik süpürgesinin yanında gülümseyerek bekliyormuş. Kız annemin tersine çok sakın, kendinden emin ve rahatmış. Sanki evin asıl sahibi oymuş da annem az sonra bütün hünerlerini kullanıp ona süpürge satacak... Öyle bir ortam yani.”

Sınıfındaki kızları düşünüyor bir an, böyle bir sabahta anneleriyle bu önemli ânı nasıl paylaşmış olabileceklerini hayal etmeye çalışıyor. Bir sabah uyanıp yatağındaki kan lekesini gördüğünde nasıl korktuğu ve ağladığı aklına geliveriyor. Sonra babaannesinin telaşla odasına gelmesi ve o tuhaf âdetin sonucu olarak utançtan ve korkudan kızışmış o toy yanaklarına okkalı bir tokat aşk etmesi... Nasıl öldürmek istemişti o an babaannesini, elinden gelse belki öldürürdü de. Onun yerine donduran gözlerle bakmıştı kadına, kımıldamadan, dimdik. Ya sınıfındaki kızların anneleri, onlar ne yapmıştır böyle bir durumda? Acaba bazıları, göstermelik

de olsa dokunaklı bir anlayışla ve her zamankinden daha yoğun bir şefkatle yaklaşmışlar mıdır ilk kez kanayan kızlarına? ‘Korkma canım kızım’ diyerek dizlerine konmuş o ürkek başları bir güvercin kanadını severcesine usul usul okşamışlar mıdır? Yeni çıkan memelerini en güzel gösterecek sutyenleri birlikte seçmişler midir? Bunları kurar kurmaz birden içine dönüp kendi alazlı yalnızlığını, annesinin şu anda kim bilir nerede, kiminle olduğunu, böylesi bir anda –işin aslı hiçbir önemli anında– yanında olmadığı için ondan ne kadar nefret ettiğini düşünüyor. Öyle sıkıyor ki kendini, hırsla ısırıldığı dudaklarından bir damla kan çenesinden kayarak sütbeyaz gerdanına doğru akmaya başlıyor. Tam o an çalınan kapının ardından hizmetçinin “Kahvaltı hazır Ayferi Hanım, babaanneniz sizi bekliyor” diyen tedirgin sesi geliyor.

“Neyse lafı uzatmayayım, iyice merak ettin değil mi süpürgeci kızın kim olduğunu? Asla tahmin edemezsin ipucu vermezsem. Hani bizim okulun en güzel, en havalı, en zengin kızı desem. Yok yok o değil canım, uyuz Rengin’i diyorsun sen hani asla sutyen takmayan, sürekli simsiyah rujlar süren kız. O kuzeniyle evlenip tüm ailesine rest çekerek Norveç’e yerleşti ya. Diğerini diyorum, daha deli dolu olanı. Hani son sınıfta hamile kaldığına dair dedikodular duymuştuk, birkaç ay geçince okulu tamamen bırakmıştı. Nihayet be kızım, evet, Ayferi. Adı bile bir tuhaftı. Hatırlıyorsun değil mi neler anlatırdı ders aralarında bize, hep akla hayale sığmayacak şeyler. Her söylediğine inanır mıydık hatırlamıyorum ama büyülenmişcesine izlerdik onu, anlatırken bir anlamdan öbürüne geçen o heyecanlı yüzünü. Hakkını vermek lazım, anlatacak ilginç bir şeyleri hep olurdu sigara içmek için doluştuğumuz o pis tuvaletlerde. Mesela sevgilisiyle buluşabilmek için babaannesinin içeceklerine sık sık uyku hapı karıştırdığını Türk filmlerindeki kötü adamların gülüşünü ekleyerek nasıl da anlatmıştı. Sonra bir keresinde, tam beden dersinden önce eteğini kaldırarak giydiği mavi erkek donunu gösterdiydi hepimize, ‘Bakın bu benim aşkımin’ derken gözümüzün içine tek tek baktıydı. Ay ne manyak kızdı, varsa yoksa o çirkin sevgilisi... Neydi adı çocuğun, hah çok yaşa sen. Evet Berkay’dı, hatırladım. Piç Berkay. Ne uğursuz ne meymenetsiz bir çocuktu, evlerden uzak.”

Yanıt vermiyor Ayferi. Hizmetçinin ayak sesleri yavaşça uzaklaşarak duyulmaz oluyor. Bu kocaman evin pek ihtimam görmeyen örselenmiş prensesi, işlerinin yoğunluğu nedeniyle pek nadiren görebildiği babasının bir kenarda unuttuğu bir tanecığı, annesi yıllar önce kimselere bir şey demeden taşı tarağı toplayıp gittiği için nemrut babaannesi tarafından büyütülen güzeller güzeli Ayferi. “Annesinin kopyası aynı canım, ne oğluma, ne bana benzemiş, sadece tipi değil huyu suyu da o pis kadının kopyası. Onun gibi dengesiz, terbiyesiz, avam...” Babaannesi, Çin porseleni fincana uzanmış dudakları tam sıcacık bir yudum almadan önce ya da o yudumu yutuverdikten hemen sonra, başıyla söylediklerini onaylayarak ve küçümseyici bakışlarını kızın üstünde gezdirerek... Kaç kez duydu yaşlı kadının ağzından çıkan bu kelimeleri, kaç kez canı en derininden yandı. Neredeydi bu kadar benzediği bu “pis kadın”, hem annelerin pis olması mümkün müydü ki? Pis değilse o zaman neden gitmişti, neredeyse hiç göremediği babası ve bu muşmula suratlı moruğun eline nasıl bırakabilmişti onu? Ayferi çıplak memelerini ellerinin arasına alıp –onlar da annesininkilere benziyor muydu acaba?– tırnaklarını geçirerek, artık dayanamayacağı noktaya gelene kadar sıkması başlıyor.

“Annem anlamamış tabii kim olduğunu, adını söylediğinde. Nereden bilsin kadıncağız. Kız etrafa şöyle bir göz gezdirirken benim kolej mezuniyet resmimi görüp tanımış vitrinde. Böyle teatral bir havaya bürünerek aşırı sevinmiş, anneme aynı okula gittik kızınızla, çok sevişirdik falan demiş. Annem de bu yabancı süpürge satıcısının benimle aynı sınıfa gittiğini söylemesini tuhaf bulsa da inanmış zavallım, eh sorgulasa ayıp olurdu tahmin edebileceğin gibi, annem de bu yüke katlanamazdı. O da kızı eski bir yakın arkadaşım zannetmiş. Aklından hemen beni aramak geçmiş ama süpürgeci kızımız konuşmaya pek ara vermediğinden sonra ararım diye düşünerek vazgeçmiş. Ayferi yaa, inanabiliyor musun şu işe. Özel şoförle okula gelen kız, elinde öyle süpürgeyle, kapı kapı dolaşıyormuş şimdi... Bir de beni çok sevdiğini tekrarlayıp durmuş anneme, hatta en yakın arkadaşlarımdan biriymiş demiş ve annem için de uygunsa odamı görmek istemiş. İnanabiliyor musun, doğru dürüst iki laf bile etmezdi benle, bırak sevmeyi. Konuştuğundaysa

sadece kendinden ve aşkından söz ederdi. Oğlanın onu ne kadar çok sevdiğinden, aşklarının büyüklüğünden... Yakın arkadaşmış, bizi ara vermeden oynadığı o oyunun figüranları olarak görürdü en fazla. Annem adı neydi benim kızın dese, donar kalırdı Allah bilir. Bunun yerine annem ne mi yapmış? Eh kadın ne yapsın, kızım çoktan evlendi, odası modası kalmadı çocuğum diye savuşturmak yerine, evlendiğimden beri bir iğnesini bile değiştirmedigi, müze misali sakladığı odama götürmüş tıptı tıptı tabii.”

Tırnaklarının izleriyle dolu memelerinin verdiği acıdan hoşnut, içinde uyanan bu gizemli duyguları kime, nasıl anlatacağını bilememenin verdiği şaşkınlıkla aynanın karşısından usulca pencerenin önüne geçiyor. Tül perdenin arkasından önünde uzanan boş arsayı ve onu kaldırımından ayıran duvarı görüyor. Sakin bir sokak bu, pek geleni geçeni olmuyor. Biri tarafından görülme ihtimali deli kanını kaynatıyor. Memeleri ortada, tenindeki sarı tüyler ürpererek ayağa kalkmış, pencerenin önünde derin derin nefes alıp veriyor Ayferi.

“Odaya ilk girdiğinde donakalmış, sanki bir mabede girermişçesine heyecanlanmış nedense. Her şeye parmağının ucuyla dokunarak, birtakım eşyayı, özellikle resimleri eline alarak uzun uzun incelemiş. Anneme şimdi ne yaptığımı sormuş, o da anlatmış her şeyi. İşte kolejden sonra Avusturya’da tasarın okuduğumu, sonra ülkeye dönüp bir doktorla evlendiğimi, iki çocuğum olduğunu, onlar büyüye kadar evden çalışmaya karar verdiğimi, annemin torunlarıyla nasıl ilgilendiğini... Öyle büyük bir dikkatle, öyle büyük bir mutlulukla dinlemiş ki anlatılanları, annem çok etkilenmiş. ‘Büyülenmiş, mutluluktan transa geçmiş gibiydi’ diye açıklıyor annem. Sonra kucaklarımda yeni doğmuş ikizlerim, tepemde ağzı kulaklarında dikilen annemle çekilmiş fotoğrafımızı almış eline, dikkatle incelerken suratındaki o gülümseme birden donmuş ve hâlâ odada tüm heybetiyle duran yatağıma çöküvermiş.”

Yavaşça, alelacele çizilmiş pastel bir resmin içinden çıkarmışçasına, bembeyaz elini çok kolalanmaktan yıpranmış tüle doğru uzatıyor. Bir an için tülü aralıyor, memelerinin tam arasına üçgen bir güneş ışığı düşüyor o aralıktan, hemencecik kapatıyor. Kalbi küt küt.

Aşağıdan babaannesinin “Ayferiii” diye bağırın sesini duyuyor ama hiçbir tepki vermiyor buna, yok sayıyor. Sadece o, memeleri ve pencereler. Birkaç dakika sonra dayanamıyor, bir cesaret tülü iyice aralıyor. Aklına okuduğu kolejin servisinde giderken, sokaktaki erkeklere dil çıkarıp öpücük yollayan üst sınıflardaki o kız geliyor. Midesi bulanır gibi oluyor, yine kapatıyor tülü. Odanın köşesinde, duvarı neredeyse tamamen kaplayan kocaman pencerelerin önünde düşsel bir varlık misali parılıyor. Sonra o oğlanı, sınıfın en arkasından elden ele kendisine ulaştırdığı notlardaki o sözcükleri düşünüyor. Oğlanın bakışlarını daha da koyultan o gülüşünün arkasında yatan o gizli anlamı duyumsuyor ta içinde, birden göğsündeki tüm tüyler ayağa kalkıyor. Ne tuhaf, bu kadar mutsuz olmasa gülebilirdi bile. Hazır memeleri de çıkmışken ve bu ânı bu kadar beklemişken ve o oğlanın edepsiz gülüşü aklına birden düşüvermişken. Ama Ayferi gülümsemiyor. Babaannesi bu kez sesindeki şiddeti artırarak bir kez daha çağırıyor. Babası kahvaltıdan sonra gelirim, birlikte gezmeye çıkarız demişti ama gelmeyeceğini biliyor, babaannesiyle bu kocaman, bu kasvetli evde o uzun, korkunç öğleden sonralarını paylaşmaktansa ölmek istiyor.

“Annem ne oldu kızım neyin var, tansiyonun mu düştü, demeye kalmadan, kafasını yastığa gömmüş, neredeyse duyulmayan bir hıçkırığı koyulta koyulta ağlamaya başlamış. Şaşırmış kalmış annem, nesi olduğunu sormaya devam etse de bir yanıt alamamış. Ne yapsın kadın, oturmuş yanına belki sakinleşir diye çaresiz saçlarını okşamaya başlamış kızın. Artık beni araması gerektiğini biliyormuş ama kızı o halde bırakıp telefonunu almak için diğer odaya geçmek içine sinmemiş. Ağlaması bitene kadar dizindeki başı okşamayı sürdürmüştü.”

Bu kez tülü ve ardından pencereyi açıp geçiyor karşısına. Biraz uzaktaki denizin serin kokusu pencereden girip burun deliklerine dolmuş, ürpertisi meme uçlarını siviriliyor. Güneş bulutların arasına girip çıkarken sokaktan tek tük adamlar başları önlerinde geçiyor. Biri başını kaldırıp pencereden tarafa bakacak oluyor, sonra yine kaldırıma doğru düşürüyor yüzünü. Yine de kısa bir an için bile olsa yakışıklı yüzünü görüyor adamın. Onun yukarı geldiği-

ni, önce pencereyi sonra tülü kapatarak ceketini çıkararak çıplak omuzlarına örtüğünü, biraz sarıldıklarını ve sonra usulca çekip gittiğini hayal ederek gözlerini kapıyor Ayferi. Geçmiş, belki de hiç yaşanmamış mutlu bir günü hatırlamak istercesine sıkı sıkı kapıyor.

“Bir süre sonra hıçkırıklar yerini derin bir sessizliğe bırakmış ve nemli gözlerini aralamış Ayferi, önce etrafındaki eşyaya ve sonra anneme şaşkınca ve biraz korkarak, adeta burada ne işim var dercesine bakmış. Birden orada neden bulunduğunu hatırlamış olmalı ki, çatlayan bir sesle ‘Süpürge’ demiş ve yatakta doğrulup saçına başına biraz çekidüzen verdikten sonra ayağa kalkmış, zar zor yutkunmuş ve eklemiş: ‘Eminim ki, böyle bir süpürge hayatınızda hiç görmemişsinizdir.’”

İlk bir sabah, erguvan ağaçlarıyla dolu bir yoldalar, annesi kollardan tutmuş, hoplatıp zıplıyor onu. Babası ve babaannesinden çok uzaktalar. Kafasını kaldırıyor ve annesine bakıyor. Kadının yüzünün olması gereken yerde koca bir boşluk var. Olsun, rahatsız etmiyor onu, sevildiğini hissediyor çünkü. Gülme sesleri hâlâ kulağında. Gözlerini kapadığında daha iyi duyuyor o sesleri, acıtana kadar sıkıldığında gözkapaklarını, daha da iyi duyuyor. Bir gün, bir yerlerde yeniden sevilme ümidi yuvalanıyor sanki körpe yüreğinde. Gözlerini açıyor sonra. Çıplak bel çukuru heyecandan terlemiş, gözlerinden iki irice damla ha düştü ha düşecek. Serin havayı derin derin çekiyor içine. Birden sağ kolunu uzatıyor, eli şimdi pencerenin dışında kararsız bir kuş olmuş, havada süzülüyor. Elinin gölgesinin aşağıdan gelip geçenlerin üzerine vurduğu düşüncesi nedense onu gülümsetiyor.

O gülümseyişi sahiplenerek bir süre de olsa dudağına yerleşmesine izin veriyor Ayferi.

Ve hiç okşanmamış korkularıyla o dikenli eşikte dimdik duruyor.

Gün Işırken İkisi

I

Son zamanlarda Helin'e bir haller olmuştu. Uzun zaman para biriktirdikten sonra nihayet olabildiği ameliyat sonrasında hayatını zehreden o zalim, o kızgın uzantıdan kurtulmuş, o günden beri de nedendir bilinmez bulduğu her fırsatta eteğini kaldırıp eşe dosta ameliyatın sonucunu göstermeyi âdet edinmişti. "Bir baksanıza buraya," diyordu, sahiciliğe öykünmüş o pürüzlü neşesiyle, "gerçeğinden ayırt edebilenin alnını karışlarım. Hem sıfır kilometre benimki. Sizin pörsümüşlerinize benzemez." Sonra sadece ona özgü bir tizlikte yankılanan kesik kesik kahkahasını koyuveriyordu sigara dumanından gözün gözü görmediği barın orta yerine. Böyle yapa yapa, kendini de yeni duruma inandırması kolaylaşıyordu sanki. Kafası iyi olduğunda ve iyice gaza geldiğinde karşısındakinin kim olduğu fark etmiyor, karşılaştığı herkesten ameliyat sonucunun ne kadar gerçekçi olduğuna dair bir onay almadan mümkün değil geçmiyordu. Henüz cinsiyet değiştirmemiş ya da değiştirmeyi hiç düşünmeyen diğerleri içinse bu durum gitgide tatsız bir hal almaya başlamıştı. Helin'in arkadaşları sonunda bu soruna bir çözüm bulması için Selami'yi sözcü seçtiler, aralarında ağzı en iyi laf yapan ve sonradan devam edemese de üniversite kapısından girmiş olan tek kişi oydu çünkü. Evet, Barmen Sevda Abla'yla bu konuyu Selami konuşacaktı, bu sorunu halletse halletse o hallederdi.

Tarlabası'ndaki her yanı dökülen bu bar-pavyon karışımı yerin –kulüp diyorlardı kendi aralarında– sahibi Irgat Hamdi'nin sağ koluydu Sevda Abla. Ablaların en hakikatlılarından biriydi. Patron neredeyse hiçbir zaman ortalıkta olmadığından çalışanlarla ilgilenen, bir türlü zamanında alamadıkları yevmiyelerini bir şekilde kopartarak onlara veren, aniden bıçak gibi bir vaveyla koptuğu zaman zulada tuttuğu kocaman ingilizanahtarını kapıp kocaman adamların üstüne atlayan yürekli bir kadındı. Birkaç sokak yuka-

rdaki Mehtap Pavyon'un emektar vestiyeri Gönül'le Tarlabası'nın dar sokaklarından birindeki köhne evlerden birini paylaşıyordu yıllardır. Gönül yaşı daha küçük olmasına rağmen, Sevda Abla'ya göre yaşlı görünüyordu ve çizgilerle dolu yüzüne her daim sabitlediği bir gülüş eşlik ederdi. Sapsarı saçlarının siyah dipleriyle ve vatkalı giysilerinin olmazsa olmaz tamamlayıcısı leopar desenli taytlarıyla Gönül geç saatlerde işten çıkar, gecenin sabaha dönüşeceği sırada Sevda Abla'nın yanına uğrar, yolluklarını ellerine alarak bir geceyi daha atlatmanın verdiği esenlik duygusuyla, yorgun argın yuvalarına dönerlerdi.

II

Selami Sevda Abla'yla konuşmak için doğru anın kollanması gerektiğini biliyordu. İyi hoş kadındı da, tersi fenaydı. Ayrıca Helin'i ne kadar sevdiğini buradaki herkes çok iyi biliyordu. O yüzden çok dikkatli olmalıydı. Tecrübelerine göre en uygun zaman, akşama doğru saat tam beşte, o günün ilk rakısını içerken tam sigarasını tellendirdiği âna karşılık geliyordu. En doğru zamanı beklemeye karar verdi o da.

Selami diğer çalışanlardan farklı olarak peruk takmıyor, pek makyaj yapmıyor, kıyafetlerinde de abartıya kaçmıyordu. Veterinerlik fakültesinden terkti, büyüdüğü o küçük kasabada hep içli dışlı olduğu hayvanları çok sevdiğinden seçmişti o bölümü. Seçmişti seçmesine de bir türlü rahat bırakmamışlardı çocuğu. En büyük vurgunu da gizli gizli sevdiği sınıfındaki o Adanalı oğlandan yemişti. Aynı sınıfta olmanın yanında aynı yurt odasında bir ranzada altlı üstlü yatıyorlardı Adanalı'yla. Uzun, uykusuz geceler boyunca onun nefesini duya duya sabahı bulmak hayatındaki en büyük tutkusu olmuştu aylar boyunca. Oğlan bir gece odada kimse yokken onun yatağına girmiş, Selami de şaşkınlıktan neredeyse küçük dilini yutuvermişti. Ancak Adanalı, o vuslat gecesinden sonra hiçbir şey olmamış gibi davranmış, okulda onunla dalga geçenlere katılmış ama yurt odasında yalnız bulduğu her defasında Selami'nin üstüne çullanmaktan geri kalmamıştı. Yine de seviyordu onu. Tüm yüzüne bakmamalarına, dalga geçmelerine razıydı, ne de olsa bazı geceler

sadece ikisine aitti, bununla yetinmeyi bilmeliydi. Okulun denize nazır bahçesinde Adanalı'yı sınıfın sümsük kızlarından biriyle ele ele görmeseydi, belki uzun zaman daha yetinirdi de. Ne olduysa o an olmuş; Selami'nin gözü dönünce, daha önce tek bir söz bile etmediği bu kızın üstüne atlamış ve kız korkudan denize düşmüş. Yüzme de bilmiyormuş bu zavallı kız, hemen denize atlayan Adanalı tarafından kurtarılmasaymış az kalsın ölüyormuş. Bunların hiçbiri koymamış da, Adanalı'nın kızı denizden çıkarıp iyi olduğunu gördükten sonra herkesin önünde Selami'yi yumruklaması mahvetmiş çocuğu. O gece palas pandıras yurdu terk etmiş, okula da bir daha uğramamış. Veterinerlik hayalleri de uçup gitmiş böylece. Ama hâlâ hayvanları çok sever Selami, "Keşke insanlar da hayvanlar gibi sevecen olsaydı biraz, kadir kıymet bilselerdi" der, sokağındaki kedileri köpekleri bıkmaksızın beslerken, hasta olanları borç harç bulduğu paralarla gece yarısı veterinerlere taşıırken.

İşte ilk kez okulu bıraktığı zaman boyadığı o tuhaf turuncu renkli, şimdilerde yeni yeni uzamaya başlayan saçlarıyla ve köşeliğinin bir armağanı olan o pürüzsüz, yumuşacık cildiyle gurur duyuyordu Selami. Ufacık boyu ve incecik vücudu onu meme ya da kalçaya benzer kıvrımlardan şimdilik alıkoysa da müşterilerle arası çok iyiydi ve Helin'den sonra en çok içki satışı onun sayesinde oluyordu. Ne de olsa ağzı güzel laf yapıyordu. Buna bozulan diğerleri tarafından yeri geldiğinde itilip kakılsa da sık sık işleri düştüğünden şimdilik tahammül ediyorlardı Selami'ye.

III

Selami, işyerinde beslediği tekir yavrularından biri olan Zilli'yi kucağına alarak bara geçti, akşam rakısından ilk yudumu alıp sigarasını tellendirmeye başlayan Sevda Abla'nın tam karşısına oturdu. Masum bakışlarını ve o küçücük burnunu Helin'e benzettikleri Zilli'nin çipil gözleri iltihap kapmıştı ve günde altı kez damla damlatmaları gerekiyordu. Bunun için Sevda Abla'dan yardım istedi, birlikte zorlanarak da olsa damlayı damlatmayı başardılar. Sevda Abla kedileri çok sevmese de, Selami'nin ve diğer çalışanların hatırına ses çıkarmıyordu. Yavruydu kediler ne de olsa, şimdilik burada

olmalarında bir sakınca yoktu. Selami teşekkür etti, Zilli'yi usulca zemine bıraktı. Sonra o da bir sigara yakarak "Abla," dedi, "sana bir şey diyeceğim ama elçiye zeval olmaz." Ne oldu gene dercesine gözlüklerinin üstünden baktı bir an Sevda Abla, sonra gülümsedi. "Helin'i mi söyleyeceksin?" Gözlerini belerterek ufak bir kahkaha attı Selami. "Aaa, senden korkulur valla. Evet, abla, diğer kızlar çok rahatsız orasını açıp açıp durmasından. Biraz kafayı bulunca bardaki herkesi sıradan geçiriyor, 'bakın bakın' diye. Tabii bir türlü ameliyat parasını biriktiremedikleri için çekemeyenler de var, sinir olanlar da. Yakında büyük bir olay çıkar diye korkuyorum abla, yanlış anlama. Amacım ispiyonculuk falan değil. Hem senin kadar olmasa da, ben de çok severim Helin'i biliyorsun."

Sevda Abla'nın aklına Helin'i ilk gördüğü an düşünüyor birden. Elinde bavuluyla, kulübün önüne oturmuş bekleyen hali. Bavulun üstünde çaprazladığı o çarpık, incecik bacaklarına bakan çocuk zannederdi onu. Doğudaki kasabaların birinden geliyordu. "Adım Hasan," demişti utanarak, "Zeliha Abla'nın selamı var, o gönderdi beni size."

Ve elindeki terden ıslanmış, buruş buruş bir kâğıdı uzatmıştı Sevda Abla'nın eline.

Sevda,

Yıllar oldu biliyorum. Nereden çıktı bu şimdi diye kızıyorsundur. Kızma. Bu mektubu sana veren çocuğun adı Hasan. Komşumun oğlu ama elimde büyüdü say sen. İlkokulu da benim sınıfımda okudu. Kırık diye, babası ve ağabeyleri öldüreceklerdi, gecenin bir yarısı bana sığındı. Ben de tek odada onu nereye, nasıl sığdırırım bilemedim. Hem burada güvende olmayacaktı. İstanbul'a gideceğim deyince aklıma sen düştün. Becerikli, güler yüzlü bir çocuktur. Lütfen yardım et ona, Sevda. Lütfen. Eski günlerin hatırına.

Zeliha.

IV

Sigarasından derin bir nefes çekti Sevda. Hasan'ı mecburen evine aldığı, önce barda ayak işlerinde çalıştırdığı, sonra o güzelim ela gözlerini kaçırarak konsomasyona başlamak istediğini söylediği

zamanları düşündü. “Para biriktirmem gerek abla, yaşayamıyorum böyle” derkenki dağılmış halini. Gönül’le yıllardır biriktirdikleri paradan takviye yapmışlardı ameliyat olacağı zaman. İkisinin hiç sahip olamadıkları çocuğu gibi olmuştı çünkü bir süre sonra. Ameliyathanenin dışında Gönül’le beklerken –başka kimsenin gelmesini istememişti Helin, bu değişim ânını görsünler istememişti– ve Gönül tırnaklarını kemirmekle meşgulken, “İyi olacak” diye tekrar ediyordu içinden, Sevda, “İyi olacak...”

Bu düşüncelerden kurtulduğunda Selami’yi karşısında ne yapacağını bilemez bir şekilde otururken buldu. O dalıp gitmişken belli ki kalksa mı yoksa biraz daha beklese mi bilememişti zavallı. Kendisinden korktuklarını gayet iyi biliyordu Sevda Abla. Hiçbirinin Helin’in kılına zarar vermeye cesaret edemeyeceğini de. Yine de Selami’yi gönderebilmişlerdi işte karşısına. Buna cüret edebilmişlerdi.

Sevda’ya göre kıskanıyorlardı Helin’i, öyle güzel, öyle narin bir vücudu vardı ki, hele o ufarak burnu, kendinden sürmeli gözleri, tam olması gerektiği kadar kalınlıktaki dudakları... Hiç mi hiç çekemiyorlardı aslında, yani sorun eteğini kaldırıp durması değildi Sevda Abla’ya göre. Onun bu kadar güzel olmasının sorun yarattığını biliyordu diğerleri arasında. Ve kızırıyordu onlara, saçma kıskançlıklarından, birlik olamadıklarından, dünya onları böylesine un ufak etme telaşındayken hâlâ birbirleriyle uğraşmaktan vazgeçmemelerinden dolayı çok kızırıyordu.

Yine de hiçbir şey demedi Sevda Abla. Selami’yi severdi ne de olsa, hem söylediği şey çok da kötü bir şey değildi, bir sözüne bakardı Sevda Abla’nın. Ama Helin’i böyle mutlu görmek hoşuna gidiyordu kadının. Yıllarca beklediği bedene kavuşmasına sevinmesinden daha doğal ne olabilirdi ki. Dizginlemek istemiyordu, nasıl olsa kendi kendine alışacaktı zamanla. Bu arada arkadaşları kıskançlıktan parçalamazlarsa tabii. Eh, orada da devreye kendisi giriyordu işte.

Selami baktı ses seda yok, “Ben artık işime döneyim abla” diyerek küçük kedi kucığında, usulca kalktı.

“Selami,” dedi Sevda, her zamanki sertliği biraz tıraşlanmış sesiyle, “söyle şikâyet edenlere, kaşınmasınlar. Bir sorunları varsa da doğrudan bana gelsinler. Seni bir daha alet etmesinler.”

Sonra sigarasını söndürdü ve derin bir iç çekti. Rakısından son bir yudum aldı ve kafasını dinlemek istediği zamanlarda sığındığı barın arkasındaki, ondan başka –belki nadiren giren Helin dışında– kimsenin girmeye pek cesaret edemediği küçük bölmeye girerek biraz uzandı.

V

Yattığı yerden Zeliha'yı düşünüyordu şimdi ve yıllar yıllar önce-sini... Onunla o soğuk kasabada birlikte geçirdikleri birkaç ayı. Uyanıp da, yanında uyuyan Zeliha'dan bakışlarını çevirebildiğinde gördüğü küçük penceredeki karların çizdiği o çiğ ama muhteşem manzarayı. Küçük kuru bir dal, üstünde nedense tek başına kalmış ufak bir bulut, belki bir iki serçe, oynasan. Aç. Sonra bakışlarını yine Zeliha'ya çevirirdi. Birazdan uyanacak olan Zeliha'ya. Uyandığında asla gözlerini tam olarak açmaz, öfleyip püfleyerek öpülmek, sevmek isterdi. Eh, Sevda'nın da canına minnet. Çalıştığı ilkokula gitme saati gelene kadar yatakta yolaşarlardı. Her sabah, sekmeden.

İnsan gerçekten bir kez mi gerçekten bu kadar derinden seviyordu, bu doğru muydu?

Sonra başka şeyler düşünmeye çalıştı. Yıllarca uğraşmıştı ne de olsa o anıları tamamen söküp atmak için. Öyle de sandı uzun zaman, unuttuğunu sandı. Gönül'ü, onunla kurdukları yuvayı, buradaki hayatının aldığı düzeni seviyordu sevmesine. Ama Zeliha'ya ait aklına gelen ufakık bir şey kalbinin dokunulmamış yerlerini işaret ediyordu. Buna şahit olmasına her defasında şaşıyordu. İşte Helin, Zeliha'nın ona emanetiydi. Birkaç sene önce bir köy okulunun soğuk bir odasında, kimsesiz, yapayalnız ölüveren Zeliha'nın.

Yerinden doğruldu Sevda, önünde uzun bir gece vardı.

Kalktı, elini yüzünü yıkadı ve bardaki yerini aldı.

VI

O gece nispeten sakin bir geceydi. Helin yine kulübün gözbebeği-ydi. Ardı kesilmiyordu patlatılan sözümona şampanyaların. Diğer çalışanların kıskanç bakışlarına aldırmadan şarkısını söylüyordu

sahne demeye bin şahit isteyen o ufak tahtadan çıkmanın üstünde. Yanında bir darbuka ve kemandan oluşan orkestrasıysa esnemekten bir hal olmuştu. Aşırı terleyen, şişman kemancı sürekli saatine bakıyor, kel darbukacıya kaş göz ediyor, birazdan gidecekleri işi de bitirdikten sonra sabaha karşı içecekleri çorbanın ve sonrasında kafayı vurup uyumanın hayalini kuruyorlardı.

Helin şarkının ara nağmesi sürerken yavaşça eğildi kemancının kulağına “Şişirmeyin, ananızı beller Sevda Abla’ya söylersem” dedi sırtarak, izleyiciler anlamasın diye. O ortamda ve o saatte kimse- nin, herhangi bir şeyi anlamasına olanak yoktu aslında. Bunu Helin de biliyordu, aptal değildi. Yine de ne yapıyorsa hakkını vermesi gerektiği öğretilmişti ona. Çocukken öğretmeni ve komşusu Zeliha, İstanbul’a geldikten sonra da Sevda Abla tarafından. Gönül eğiti- mine çok fazla karışmamıştı onun. İlk zamanlar Zeliha hikâyesine uyuz olduğu için ondan uzak durmuş, sonra dayanamamış ve sevmekle meşgul olmuştu daha çok. Bütün annelik içgüdüsünü Helin’in üstüne yığmış, bazen ilgisiyle onu boğsa da aralarında derin bir sevgi oluşmuştu yıllar içinde.

Kemancı usulca “Pardon abla” diyerek boynunu büküyor ve darbukacıyla bakışlarıyla anlaşarak bir diğer şarkıya geçiyorlar. Selami’nin şarkısı bu. Her gece onun hatırını kıramadığı için söyler ve kapanışı bu şarkıyla yapar Helin. Selami ise istisnasız herkesin göbek attığı bu oynak şarkının bir yerinde, her gece gözyaşlarına boğulur, koşarak soyunma odasında alır soluğu. Çok yalvardı He- lin, söyletme bana bu şarkıyı diye ama dinletemedi. “Katır inadı var bu Selami’de de canım.”

Helin tüm izleyicilerine teşekkür etti ve gecenin son şarkısı olacağını belirttiği ve bütün Adanalılara armağan ettiğini söylediği şarkısının ilk melodileri yorgun kemancının parmakları arasından yayılmaya başladı.

VII

“Aman Adanalı, canım Adanalı. Ben sana yandım güzel delikanlı.”

Helin’in içeriden gelen sesine, ağlayarak eşlik ediyordu Selami, soyunma odası olarak kullandıkları o kış kadar odada. Elindeki

kadehteki viski su katılmış olsa da böyle zamanlarda işe yarıyor. Aynaya bakıyor Selami. Portakal rengi saçlarını düzeltiyor. Yüzüne sürdüğü tek makyaj malzemesi olan rimelleri akmış. Aynadan fark ediyor ki arkasında biri oturuyor. Gönül bu, elinde sigarası ifadesiz bir yüzle Selami'ye bakıyor. "Kusura bakma, burada Helin'i bekliyorum. Birkaç gündür görmedim de."

İşten çıkmış Gönül, Sevda Ablanın işinin bitmesini beklerken vakit öldürüyor. Helin için o da endişeli. Ameliyatından beri onlara pek uğramıyor çünkü. Merak ediyor Gönül, Helin'in neler yaptığını öğrenmek istiyor. Selami'nin ağzını aramak geliyor aklına.

Genelde Sevda Ablanın dibinden ayrılmayan Gönül'ü çalışanların giyinme odasında, yarı karanlıkta oturur bulmaktan şaşırmış olsa da, kendini hemen toparlıyor Selami. Ağlamasına hemen son veriyor çünkü başka birinin yanında ağlamaması gerektiğini öğretmiş hayat ona çoktan. Şimdi onun da yüzü ifadesiz, Gönül'ün aynadaki yansımasına bakmaya devam ediyor.

"Nasıl olsun gayet iyi Helin. Ama abla biraz içince kendini kaybediyor. Hemen kaldırıyor eteğini. Valla bu ameliyat yaradı mı emin değilim ona."

Şakaya vurarak gülümsüyor Selami. Konunun bir an önce değişmesini istiyor.

"Sevgilisi var mı?" diye soruyor bu kez Gönül, zoraki de olsa gülmeye devam ediyor Selami.

"Yok, ne sevgilisi olacak abla. Bizim gibilerde sevgili ne gezer. Bir pezevenk ya da bir uğursuz yapıştıysa yakasına bilemem. Sır küpü biliyorsun kendisi. Canını sıkan bir durum olsa da ancak Sevda Ablaya söyler, bize hiçbir şeyini anlatmaz."

Aslında ne olduğunu biliyor Selami, kasabadaki ailesinin Helin'in izini bulduklarını biliyor. Birkaç gün önce ağzından kaçırdı Helin. "Kendimi öldürmezsem onlar beni öldüreceklermiş güya. Haber salmışlar." Sonra sahte bir kahkaha koyuvermişti sigara dumanıyla dolu kulübün ortasına: "Götleri yiyorsa buyursun gelsinler bakalım, kim kimi hallediyor."

Selami "Sevda Ablaya söyledin mi, onun haberi var mı?" diye sorduğunda önce duymazlıktan gelmiş sonra ona söylemesin diye yeminler ettirmişti Selami'ye. Ve sabırsızlıkla bekleyen müşterilerin yanına dönmüştü Helin. Bir daha da bu konuyu konuşmamışlardı.

Selami tüm bildiklerini gizliyor olmaktan sıkıntılı, hızla kendine çekidüzen veriyor ve “İşim var abla, içerisi ana baba günü, kusura bakma” diyerek ayağa kalkıyor. Tam o anda bir çılgılığı takip eden bir gürültü kopuyor içeriden, ikisi birden kapıya doğru fırlıyor.

Helin'i yere düşerken görüyorlar. Sahne denen o çıkmanın üstünde kalmış ayakları, bedeni ise aşağı kaymış, öylece hareketsiz yatıyor şimdi. Anlayamıyorlar önce. Sıcacık kanı ufaktan göllenmeye başlıyor karnının hizasında. Sonra kirli sakallı, gençten bir çocuğun elindeki kanlı bıçağı savurarak bağırıldığını görüyorlar ama hiçbir şey anlaşılmıyor dediklerinden.

Genç çocuk şaşkınlık içindeki insanların arasından kayarak çıkış kapısına yöneliyor.

Gönül'ün gözü Sevdayı arıyor o kalabalıkta.

Sevda Abla donmuş kalmış barın arkasında. Bakıyor bakmasına ama sanki hiçbir şey görmüyor.

VIII

Gönül “Yumurtalarınızı nasıl istersiniz?” diyor, Sevda “Yahu bilmiyor musun nasıl seviyoruz yumurtalarımızı” diyerek kadının kışına ufak bir şaplak atıyor. Sonra gazetesini okuduğu masadan kalkıp yanağına bir öpücük konduruyor.

Helin'le Selami masada oturdukları yerden birbirlerine bakarak kıkırdıyorlar. “Aşk böcekleri sizi” diyerek takılıyorlar Gönül ve Sevdaya. Sevda Abla gülümseyerek portakalları sıkmaya başlıyor. Pazar kahvaltılarının olmazsa olmazı bu. Sucuk da olacaktı bir yerlerde.

Gönül buzdolabının derinliklerine dalıyor, sucuğu bulduğunda okkalı bir öpücüğü daha hak ediyor. Radyoda neşeli bir şarkı çalmaya başlıyor. Selami okula nasıl geri döndüğünü ve derslerini vererek yakında mezun olacağını böbürlenerek anlatıyor. Dalga geçiyor Helin onunla, “Anladık,” diyor, “en zekimiz sizsiniz Selami Beyciğim.”

Bunun üzerine, “En güzelimiz de sizsiniz Helin Hanımcığım” diyerek yanağından bir makas alıyor Selami. İçi kıpır kıpır, çünkü birazdan Adanalı gelecek Selami'yle sinemaya gidecekler. Hatta bir arkadaşını da getirecek Adanalı, Helin'le tanıştırmak için.

Hep birlikte sinemaya gidecekler ve çok mutlu olacaklar.
Sonsuza kadar mutlu olacaklar.

IX

Sevda Abla dünyadan kopmuş bir şekilde gözü bir noktaya sabit arda öylece duruyor. Korkunç bir anlam var yüzünde, çözülmesi zor. Gönül'ün –belki de bile bile– yere düşürdüğü bir kül tablasının sesiyle kendine geliyor ve barı toparlamaya başlıyor. Gönül tek gözü ve aklı Sevda'da, etrafa çekidüzen verirmiş gibi yapmayı sürdürüyor. Çalışanların hemen hepsi gitmiş, bir Selami masasının tekine koymuş kafasını, öylece hareketsiz duruyor. Gönül yaklaşacak oluyor Selami'ye, Sevda Abla "Bırak, uyusun orda. Uyandırma çocuğu, ben öğleden sonra gelir bakarım" diyor. Bir süredir böyle Selami, Helin'den beri böyle. Hiç içmediği kadar içiyor. Kimseyle de doğru dürüst konuştuğu yok. Müşteriler de hiç memnun değil zaten, Sevda Abla kollamasa Irgat Hamdi çoktan koyardı kapının önüne ama şimdilik idare ediyor.

Gönül etrafa çekidüzen verip mekânı kapatmaya hazırlanan Sevda Abla'yı süzüyor. Onu ne kadar çok sevdiğini, o pis pavyonun vestiyerinde bütün gece otururken hep ona kavuşma ânını düşlediğini, o olmasaydı ne yapacağını... Gerçi her şeye alışıyor insan, Helin'in yokluğuna da alışmadılar mı işte. Başa ne gelirse gelsin, arsız insan bir yolunu buluyor devam etmenin. Dünyanın kanunu değil mi bu?

Helin'den hiç söz etmiyorlar Sevda Abla'yla ikisi. Bu aralarında köklenmiş tabu misali korkulan, konuşulmayan bir şeye dönüştü. Oturma odasındaki fil sanki, hareket etmelerini, nefes almalarını engellese de yok sayıyorlar ve birbirlerine asla bundan söz etmiyorlar. Arada Gönül'ün dilinin ucuna bir şeyler gelse de –"ah, Helin'in en sevdiği şarkıydı bu", "gözleri nasıl çizik zeytin gibi küçülürdü güldüğünde" ya da "şeftali denmesine bile izin vermiyordu yanında, dokunmayı bırak"– Sevda Abla'nın bitmeyen sessizliğinden korktuğundan o da hiçbir şey söyleyemiyordu.

X

Sevda Abla arkadaki gizli bölmesinden getirdiği ufak battaniyeyi Selami'nin sırtına örttü, Gönül'le birlikte dışarı çıktılar. Kapıyı kilitledi Sevda Abla, içeriye doğru son kez bir baktı, hâlâ masaya dayanmış uyuyan Selami ve etrafında dolaşan birkaç yavru kedi zar zor seçiliyordu.

Sonra Gönül'e döndü. Kadın elinden hiç düşürmediği sigarasıyla, kırmaktan korkarcasına bakıyordu Sevda'nın gözlerine.

Onu öyle çaresizce gözlerine bakarken görünce dayanamadı uzun zaman sonra ilk defa gülümsedi.

Gönül yaklaştı ve koluna girdi Sevda Abla'nın. Sıkı sıkı sarıldı o kola.

Gün ıştırken ikisi, kim bilir kaçınıcı defa, Tarlabası'nın o eski, kirli ve garipliğiyle muhteşem sokaklarının hep aynı noktalarına basa basa, iki yorgun hayalet misali son lacivertler içinde süzülerek yuvalarına doğru yürümeye başladı.

Çok Üşüyen Kadınlar

“Evdeki ısıtıcı şimdiden içimi ısıtıyor.”

“Ne dedin?”

“Isıtıcı, diyorum, şimdiden içimi ısıtıyor.”

Adam bir şey demek yerine yattığı yerde sağından soluna dönüyor.

Geçenlerde aldıkları ısıtıcı yatak odalarının hemen yanındaki oğullarının odasında. Elektrikle çalışan tek bir kalorifer peteği bu. Oğlan üşümesin diye açıyorlar geceleri, çünkü eskimiş pencere çerçevelerinin kenarlarından geceleri çok soğuk giriyor.

Az önce oğlunun her akşamki uyuma öncesi ritüellerini yaptı kadın, çocuk nihayet uyuyunca da ısıtıcıyı çalıştırıp parmak uçlarında terk etti odayı. Şimdi yatağında oturmuş her gece uyumadan evvel yaptığı gibi saçlarını tararken kocasının uyumaya çalışıp çalışmadığına aldırmaksızın bir şeyler mırıldanıyor. Bunları yaparken bir yandan da gözleri kapalı bir şekilde yanında yatan adamın yüzüne bakıyor. Güven verici çenesine, hırslı yapısını gösteren ince dudaklarına ve yaşamaya karşı bir zamanlar duyduğu o şehveti imleyen kıpırtılı burun deliklerine bakıyor. Son zamanlarda bu yatakta yatıp gözlerini tavana dikmek dışında pek bir şey yapmaması onu üzüyor. Sonra bir gece yarısı uyanıp adamı gözlerinde korkunç bir anlamla yatakta oturur halde yüzüne bakarken yakaladığı o ânı düşünüyor ve ürküyor. Bu anının ürpertisinden kurtulmak için adamı sevmeye başladığı zamanı hatırlamaya çalışıyor sonra.

Ya da sevdiğini anladığı ilk zamanı...

Ne tuhaf, hatırlayamıyor.

Adam yüzüne bakıldığını hissediyor sanki, gözlerini açıyor. Karısının gözleri tam da yüzünün merkezini hedef almış evet, ama kendisini görüyor mu, emin olamıyor. Mora çalmış kadının dudakları, gözleri cam misali donuk. Çok üşüyen kadınlardan o da. Adamın

annesi de böyleydi, üşümediği bir an bile olmazdı. Babası bunu zayıflık olarak görür –neyi zayıflık olarak görmezdi ki zaten– hep dalga geçerdi annesiyle. Uzun kış günlerinde evin içinde mavi süet mantosuyla hayalet misali dolaşan annesinden karısına atlıyor düşünceleri. Onun yaz akşamları herkes kolsuz tişörtlerle gezerken uzun kollu hırka ve kapalı ayakkabılarla dolaştığı tatiller geliyor gözünün önüne. “Nasıl da sevimli olurdu öyle üşüyüp dururken...”

Bir an içi ısınıyor, gülümseyecek gibi oluyor, sonra yatağın her yerine özenle ve elbirliğiyle serptikleri dikenler her tarafına batarak engelliyorlar onu.

“Isıtıcı mı? Üşüyor musun yine?”

Adamın sesi kayıtsızlığını vurgulamak istercesine hesaplanmış bir tonda, heyecansız ve ölgünce yayılıyor odanın içine.

“Ben hep üşürüm biliyorsun, konu o değil.”

Karısına “Konu ne o zaman, Allah’ın cezası, konu ne!” diye bağır-mak istiyor ama bunu zihninde ucuz bir filmin bayat bir sahnesiyle birleştiriyor anında ve yine gözlerini yumuyor. Çünkü karısının başka birini sevdiğini biliyor. Bir süredir. Kadın kendi söyledi bunu. Tatillerinin son akşamında. Oğlanı uyutup balkonda sigara kaçama-ğı yaptıkları sırada. Uzun kollu eflatun hırkasına sıkıca sarılarak. Söyleyiverdi. Belki tam olarak “seviyorum onu” demedi ama bu sevmediğini de ispatlamıyordu elbette.

“Seni hâlâ seviyorum, senden ayrılmayı falan da düşünmüyö-rum ama böyle bir durum var ve bunu senden gizleyemezdim.”

Evet, tam olarak bu sözleri söylemişti kadın.

Adam karısının bunları söylerkenki dürüstlüğünü ve cesaretini takdir edecek noktaya gelmedi henüz. O yüzden içi içini yiyor. İlk başta bunun gerçek olduğuna inanamıyor –ah bu kendimize ve karşımızdakine zaman zaman duyduğumuz o abartılı güven– ancak bir süre geçtikten sonra biraz da olsa sindirebiliyor bu bil-giyi. Hem, içine düştüğü bu zavallı duruma kendi davranışlarının ne kadar neden olduğunu anlayabilecek bir mesafeden bakmayı biliyor artık ilişkisine. Karısını yıllar içinde gelgitli, güvensiz, sıkıntılı halleriyle kendinden nasıl uzaklaştırdığını, bilerek ya da bilmeden ördüğü duvarları ve bu yüzden –ve kim bilir başka hangi

nedenlerden— ona ne kadar acı çektirdiğini görebiliyor. Aslında tüm bunlardaki payı, içinde bulunduğu durumu daha da zorlaştırıyor ve duyduğu yoğun pişmanlıkla öfke birbirine karışarak içini kemirip duruyor.

O yüzden son zamanlarda pek uyuyamasa da evde olduğu süreler boyunca yataktan pek çıkmamayı tercih ediyor. Oğlu da alıştı buna ve evdeki gerilimin farkında. Babasına pek yaklaşmamaya çalışıyor. Onun hemen parlayıp sonra sönen o patlamalarına maruz kalmak istemiyor çünkü. Adam da istemiyor artık bunu, çünkü daha geçenlerde yine haksız yere bağırduğu oğlanın nemli gözlerindeki o dik, o acı bakışı ve arkasından gelen sözleri aklından hiç çıkmıyor:

“Baba, senden nefret etmekten nefret ediyorum.”

Kadın saçlarını taramayı bitiriyor ve ışığı kapatarak yatağa uzanıyor. Yorganı çenesine kadar çekip sıkı sıkı örtünüyor. Ayakları buz kesmiş, eskiden yaptığı gibi kocasının her daim sıcacık olan ayaklarına sürtmek istiyor ama yapamıyor. Bir süredir. Çünkü o sıcaklık artık aynı sıcaklık değil ve o bunu biliyor. Ve adamın uyumadığını da. Evet uyumuyor adam ve karısının ne düşündüğünü merak ediyor. Ama sormuyor, çünkü sorulmaz. Onu düşünüyorsa bile söylemez ki. (Kendisi başkalarını düşündüğünü karısına hiç söyledi mi sanki.) Bu yüzden gözleri hep kadında, çaktırmadan yüzündeki anlam geçişlerini izliyor. Böylece bir yere varacak, aklınca. Ama bu niyet okumaları işleri daha da kötü bir hale getirmekten başka bir işe yaramıyor.

İçini kemiren o kunduz, sinsilikte sınır tanımıyor.

Şimdi yüzleri birbirlerine dönük. İkisinin de gözleri açık. Ama aralarında dipsiz okyanuslar, düz ovalardaki ağaçları kurutan korkunç ayazlar ve yeni düşmüş devasa çığlar var. Kadının hep arada derede, kendine yoktan vakitler yaratarak yazdığı notlarını gizlice karıştırırken okuduğu o cümle aklında dönüp duruyor:

“Ancak o bana dokunduğunda vücudumun sınırlarını kavrayabiliyordum.”

Kim olabilirdi bu dokunan?

Kim?

O adını bile bilmediği yabancı mı yoksa zaaflarının çekiciliğini bilen serseri bir roman kahramanı mı?

Ya da yıllar önceki kendisi olabilir miydi bahsedilen?

Kadına bir zamanlar ya da tek bir kerecik bile olsa sahiden dokunup dokunamadığını merak ediyor bunun üstüne.

Dokunmanın tek kişilik bir eylem olmadığını anlaması için bunca yıla ihtiyaç duymasına hayıflanıyor.

Karısı “Sadece” diyerek adamın düşüncelerini bölüyor ve duraksıyor. Sesinin titreyerek çıkmasından hoşlanmıyor çünkü. Ağlaklıktan da oldu olası nefret ediyor. Bu yüzden kendine hâkim olabileceğine inanıncaya kadar biraz ara veriyor.

Konuşmaya başladığı an artık sesi titremese de gözyaşları yine de ondan bağımsız akmaya başlıyor.

“Sadece... Bu evde istediğimiz zaman çalıştırabileceğimiz bir ısıtıcı olması fikri hoşuma gidiyor. Anlıyor musun beni? Hepsi bu.”

Adam uzun süredir ilk kez kadına sarılmak istiyor ama yapamıyor.

Onun yerine arkasını dönüyor ve gözlerini acıtana kadar sıkı sıkı yumuyor.

İnsan ilişkilerini bazen bir derin bakışla, bazen bir ergen duyarlılığıyla, bazen bir cinsiyet vurgusuyla ince ince işleyen, dipdiri, doyurucu öykülerden oluşuyor *Mesafenin Şiddeti*. Yalçın Tosun, gönlün kırıldığı yeri, zihnin sarsıldığı noktayı, –hangi mesafeden olursa olsun– şiddetin görüldüğü aralıkları yakalarken anlatıcılığını giderek uçlara taşıyor.

Anne, Baba ve Diğer Ölümcül Şeyler, Peruk Gibi Hüzünlü, Dokunma Dersleri, Bir Nedene Sunuldum kitaplarıyla günümüz öykücülüğünün sevilen yazarları arasına giren Yalçın Tosun beşinci öykü kitabı *Mesafenin Şiddeti* ile etkisini bir daha gösteriyor.

“Yine yanaklarım alevlendi. Sevişme lafı en çok bizim gibilere dokunur zaten. Derininde bir yere bir kor üflenmişçesine titreyiverir insan. Durdum bir an, sonra denize çevirdim başımı, ne olursa olsun halden anlayan denize.”

ISBN 978-975-08-4732-5

9

789750 847325

15 TL

KDV'den
muafır.